(Demonetisation)

Pandya, Amit

નોટબંધી

નોટબંધીની સારી કે ખરાબ અસરો અંગે દરેકનો પ
પરંતુ વ્યક્તિગત સ્તરે મને લાગે છે કે આ અચાન
અસર ભ્રષ્ટ લોકો પર પડી હતી, જોકે તેઓ કોઈ પ
મોકળો કરી લીધો હતો. નોટબંધી નાં નિર્ણય ની સ
કરી શકાય તેમ નથી.

જો આપણે તેને નિષ્ફળ ગણીએ તો સામાન્ય જનત
કારણ કે વિકાસ માટે ઉપયોગમાં લેવાતા કર નાં
દ્વારા પોતાના અંગત વૈભવ માટે થાય છે, અને હું
દ્વારા કરવ્યવસ્થામાં કેટલાક ફેરફારને પણ નકારી
સરખામણી સારા અને ખરાબ વચ્ચેની લડાઈની ધ
ઈશ્વરમાં અમે વિશ્વાસ કરીએ છીએ અને આપણા દે
કરીએ છીએ. જય હિંદ, જય જય ગરવી ગુજરાત.

અમિત પંડ્યા, આકૃતિ ફાઇનાન્શિય
સ્થાપક અને સીઈઓ છે. એકાઉન્ટિં

નાણાકીય સર્જિકલ સ્ટ્રાઈક: અસરો અને તેનાં પરિણામો

અમિત આર. પંડ્યા

ફર્સ્ટ એડિશન, 2019.
ISBN: (978-93-5351-843-1) English Edition.
પેપરબેક અને ઇ-બુક ફોર્મેટ.
એમઆરપી-રૂ. 299/-
https://www.akfintech.xyz/

સમર્પણ

સૌથી પહેલાં તો હું સર્વશક્તિમાન ભગવાનનો આભાર માનું છું કે હું બાળપણ થી જ આટલું સારું વિશ્લેષણ કરી શકું છું. હું આ પુસ્તક ત્યાંનાં મહાન લોકોને સમર્પિત કરવા માગું છું, જેઓ ડર્યા વિના પ્રમાણિકતાથી કામ કરે છે અને અનિષ્ટ સામે લડવાની હિંમત જાળવી રાખે છે. સારા લોકો માટે ભ્રષ્ટાચાર નાં મગરમચ્છો વચ્ચે રહેવું ખરેખર મુશ્કેલ છે, જ્યારે આજના વાતાવરણમાં તમારી સફળતાનો નિર્ણય તમારી બેંકમાં કેટલા પૈસા છે તેના આધારે જ કરવામાં આવે છે, ત્યારે મને ખરેખર મહાન લાગે છે કે કેટલાક લોકો હજુ પણ યોગ્ય માર્ગ પર ચાલી શકે છે, તેમની પાસે કોઈ વૈભવી જીવન કે સુખ નથી. હું આપણા ભારત અને વિશ્વને ભ્રષ્ટાચાર મુક્ત તરીકે જોવા માગું છું. નોટબંધી એ એવો સમય હતો જે ઘણા જીવનમાં ખૂબ મહત્વ ધરાવે છે અને તે સમયે મારું અંગત જીવન પણ ઘણા ઉતાર-ચડાવ માંથી પસાર થઈ રહ્યું હતું. હું મારામાતા-પિતા, પરિવાર અને હું જેને પ્રેમ કરું છું તેનો આભાર માનું છું, કારણ કે હું મારી ઇચ્છા પર વિકાસ કરી શકું છું, જોકે તેઓ ભલે મારી સાથે સંમત ન હોય, પરંતુ અંતે, મારા પર વિશ્વાસ રાખે છે. હું માનું છું કે એક સર્જક બનવા માટે તમારે એ કુવા ની બહાર વિચારવું પડશે જે મોટા ભાગે લોકો કરી શકતા નથી, કારણ કે આ દુનિયામાં ક્યાંય પણ શિક્ષણ વ્યવસ્થા ઉધોગસાહસિકો માટે નહીં પરંતુ તેમના માટે કામદારો બનાવવા માટે બનાવવામાં આવી છે, જેની ચર્ચા આપણે મારા આગામી પુસ્તકમાં 'એજ્યુકેશન-રિવોલ્યુશન ઇઝ અવેઇટિંગ' તરીકે કરીશું. હું લોકો (બિલ ગેટ્સ, વોરેન બફેટ, એલોન મસ્ક, સ્ટીવ જોબ્સ, માર્ક ઝુકરબર્ગ, જિમ કોલિન્સ, જેફ બેજોસ) નો પણ આભારી છું, જેમને હું વ્યક્તિગત રીતે જાણતો નથી પરંતુ જ્યારે પણ મારું જીવન મને દિશાહીન લાગે ત્યારે આગળ વધવા માટે નો

એક સ્ત્રોત રહ્યો છે.

માથું ઊંચું રાખો અને ધર્મનાં માર્ગે ચાલો, જો કે કોઈ તમારી સાથે જોડાય કે ન જોડાય. ઈશ્વરમાં અમે વિશ્વાસ કરીએ છીએ. ભારતમાં જન્મતાં મને ગર્વ થાય છે અને હું અહીં જ રહેવાનો અને તેનો વિકાસ નો એક ભાગ બનવાનો પ્રયાસ કરીશ. જય હિંદ. જય જય ગરવી ગુજરાત. રંગીલુ રાજકોટ રોક્સ!

સમાવિષ્ટોનું કોષ્ટક

પ્રકરણ ૧: નિયમિત દિવસ કેટલાક માટે અરાજકતા માં ફેરવાઈ ગયો

હું મુખ્ય રસ્તાની નજીક રહું છું, જેમ કે, દિવાળી પસાર થઈ ગઈ હતી, તે રીતે ટ્રાફિક સામાન્ય છે, કારણ કે દિવાળી માં ઘણા ઓછા ગ્રાહકો હતા, તે મારા માટે અને બધા માટે પણ એક પ્રકારનો નિયમિત દિવસ હતો. 8 નવેમ્બર, 2016 મંગળવાર એ દિવસ છે કે જે ને લાંબા સમય સુધી યાદ રહેશે, હું એડોબ ફોટોશોપમાં વ્યસ્ત હતો અને યુટ્યુબ પર સમાચાર ચર્ચા જોઈ રહ્યો હતો. સાંજે લગભગ છ વાગ્યાની આસપાસ મને મારા મિત્ર ભાવિનનો ફોન આવ્યો કે તે મને મળવા આવી રહ્યો છે. તે આવ્યો અને અમે સ્ટોક પર્ફોર્મન્સની વાત કરવા લાગ્યા અને અમે નજીકની દુકાનમાંથી ચોકલેટ મોલ્ડ ખરીદવા માટે બહાર જતા હતા. અમે તેની બાજુમાં ગયા, કોટક મહિન્દ્રા બેન્કની એક શાખા હતી અને સ્ટાફ ઘરે જઈ રહ્યો હતો, અમે વાહન પાર્ક કર્યું અને દુકાનની અંદર ગયા, ત્રણ મોલ્ડ ખરીધા અને રૂ.૩૦૦ની કિંમતની સાથે ૫૦૦ રૂપિયાની નોટ પણ બદલી. મારા ખિસ્સામાં માત્ર ૫૦૦ અને ૧૦૦૦ની નોટ હતી અને ૨ ડેબિટ કાર્ડ અને ૩ પ્રીપેઈડ કાર્ડ હતાં. મને દરરોજ સમાચાર ઓનલાઈન ચેક કરવાની ટેવ છે જેથી સમગ્ર વિશ્વમાં શું ચાલી રહ્યું છે તેનો ખ્યાલ રહે, પરંતુ અમેરિકાની ચૂંટણી શરૂ થવાની હતી એટલે મને તેમાં ઘણો રસ હતો. પણ અમારું દુર્ભાગ્ય એ છે કે અમે આ સમાચાર ને જોવાને બદલે યુ-ટ્યુબ પર ફેરો રોચરને કેવી રીતે ઘરે બનાવવા? જોતાં હતાં અને સમય સાડા સાત વાગ્યો હતો. હું તે રાત્રે લગભગ ૮:૦૫ વાગ્યે ઘરે ગયો અને મારા એક અન્ય મિત્ર નયન આવ્યો જે એડવોકેટ છે. મેં બેસીને નાસ્તો કરવા નું શરૂ કર્યું, જે તે મારા માટે લાવ્યો હતો અને મને ભાવિન તરફથી ફોન આવ્યો કે અડધી રાતથી 500 અને 1000ની નોટ ગેરકાયદેસર રહેશે. મને લાગ્યું કે આ એક પ્રકારની મૂર્ખામીભરી બાબત છે કે જે કેવી રીતે શક્ય છે. મેં મારા લેપટોપમાં GSTV લાઇવ (ગુજરાત સ્ટેટની ન્યૂઝ ચેનલ) વેબ પર શરૂ કર્યું અને બિન્ગો! આ સમાચાર સાચા હતા, બીજા મીડિયા પર પણ તપાસ કરવામાં આવી હતી અને દૂરદર્શને તેનું પ્રસારણ કર્યું હતું. મારા મનમાં અજુગતું લાગ્યું કારણ કે મારી પાસે 100 ની એકેય નોટ નહતી, મેં મારા મિત્રને કહ્યું કે, તેમની પાસે કેટલી 500 અને 1000ની નોટો છે અને અમે અમારા ઘર પાસે SBIના સીડીએમ માં દોડી ગયા અને મને લાંબી કતાર જોઈને આશ્ચર્ય થયું. પૈસા કાઢવા માટે એક નાનકડી લાઈન હતી, મેં મારા મિત્રને કહ્યું કે અમને કોઈ જમા કરાવવા ની પરવાનગી નહીં આપે, આપણે એટીએમ શોધીએ જેથી કરીને અમે ઉપયોગ માટે પૈસા મેળવી શકીએ, અમે મારા ઘર પાસે બેંક ઓફ બરોડાના એટીએમમાં ગયા, એક વ્યક્તિ અમારી સામે વાત કરી રહ્યો હતો કે તે માત્ર રૂ. 15000 ની કમાણી મહિને કરે છે. અને તેની પાસે કાલે ખર્ચ કરવા જેવું કશું જ નથી, જોકે તેની પાસે ૫૦૦ ૧૦૦૦ની નોટ હતી. જ્યારે મેં પહેલી વાર એટીએમ માંથી રૂ.૫૦૦ કાઢ્યા, બધા ૧૦૦ રૂપિયા નીકળા ત્યારે હું ખુશ થઈ ગયો, જોખમ લીધું અને ફરી ૨૦૦૦ રૂપિયા કાઢી અને મારા આઘાત માં, ૫૦૦ની ત્રણ નોટ બહાર આવી. તેથી મારી પાસે ૧૦૦ની માત્ર દસ નોટ હતી. મેં નયન પાસેથી ૫૦૦ રૂપિયાની એક નોટ લીધી અને પાંચ સો રૂપિયા આપ્યા. થોડા જ સમયમાં અમે અમારા મિત્રને ફોન કર્યો જે સરકારી પ્રેસમાં કામ કરે છે. તે જમા કરાવવા માટે રોકડ સાથે પણ ફરતો હતો. આ બધું પછી અમે માત્ર ઘરે જવાનું વિચાર્યું અને ગભરાવાની જરૂર ન હતી. અમે ઘરે પહોંચ્યા, પાણી લીધું અને સમાચારો શરૂ કર્યા. મેં આરબીઆઈ અને નાણાં મંત્રાલય તરફથી પ્રેસ નોટિફિકેશન ડાઉનલોડ કર્યું. આ સમયે, હું માત્ર આ ઘટનાની નકારાત્મક અસર જોઈ શકતો હતો, જોકે

તેની અસર મને થતી નથી કારણ કે હું જ્યાં ઉપલબ્ધ હોય ત્યાં ઓનલાઇન ચૂકવણી કરવાનું પસંદ કરું છું. હું દરેક જગ્યાએ અરાજકતા ના સમાચારો જોઈ રહ્યો હતો અને રાત્રે સાડા ત્રણ વાગ્યા સુધી હું સૂઈ ગયો હતો. આવતીકાલની સવાર થી ઘણા લોકો ને આફત આવશે, કારણ કે તેઓ હજુ પણ અજાણ હતા. વોટ્સએપ પર ઘણા મેસેજ આવ્યા હતા. આથી, આરબીઆઈ અને નાણાં મંત્રાલય એ જે રીતે સત્તાવાર પ્રેસ નોટ આપી છે, તે નીચે મુજબ છે.

ભારત સરકાર

નાણાં મંત્રાલય

આર્થિક બાબતોનો વિભાગ

****

પ્રેસ જાહેરાત

બનાવટી ભારતીય ચલણ નોંધો (ફિક્કીન)ની આવક મારફતે આતંકવાદને ધિરાણ પર રોક લગાવવા અને જાસૂસી, શસ્ત્રોની દાણચોરી, ડ્રગ્સ અને અન્ય વિપદાઓ જેવી વિઘટિત પ્રવૃત્તિઓ માટે અને કાળાનાણાને નાબૂદ કરવા માટે આ પ્રકાર નાં ભંડોળનો ઉપયોગ કરવાનો છે. આ 8 નવેમ્બર, 2016ની મુદત પૂરી થયા બાદ લાગુ થશે.

2. આ ચલણમાં રહેલી બનાવટી ભારતીય ચલણીય નોટો (ફિક્કીન) અન્ય ચલણોની સરખામણીએ પ્રમાણમાં મોટી છે. સામાન્ય વ્યક્તિ માટે, નકલી નોટો સાચી નોંધો જેવી જ દેખાય છે. ફિક્કીનનો ઉપયોગ આતંકવાદ અને નશીલા દ્રવ્યોની તસ્કરીને ધિરાણ આપવાની સુવિધા આપે છે. બિનહિસાબી સંપત્તિના સંગ્રહ માટે ઉચ્ચ નોટોનો ઉપયોગ કાયદા અમલીકરણ એજન્સીઓ દ્વારા સમયાંતરે કરવામાં આવેલી રોકડ વસૂલાતમાંથી સ્પષ્ટ થઈ રહ્યો છે. ઊંચી નોટો કાળાં નાણાંનું ઉત્પાદન કરવા માટે જાણીતી છે. આ સંદર્ભમાં નોંધવું જોઈએ કે વર્ષ 2011થી 2016 વચ્ચે ચલણમાં કુલ બેંક નોંધોની સંખ્યામાં 40 ટકાનો વધારો થયો હતો, પરંતુ આ સમયગાળા દરમિયાન રૂ. 500/- ની નોટોની સંખ્યામાં 76 ટકા અને રૂ. 1,000/- નોધની ચંજનોની સંખ્યા 109 ટકા હતી. નવી શ્રેણીની બેંક નોટ રૂ. 500/- અને રૂ. 2,000/- ચલણ માટે રજૂ કરવામાં આવશે.

૧૦ નવેમ્બર, ૨૦૧૬. રૂ.૨,૦૦૦/- બેંક નોટનું ઇન્ફ્યુઝન આરબીઆઈ દ્વારા મોનીટરીંગ અને નિયમન કરવામાં આવશે. નવી બેંકનોટની રજૂઆત જે વર્તમાન દેખાવ, ડિઝાઇન, કદ અને રંગની દ્રષ્ટિએ અલગ હશે.

3. જુલાઈ, 2010માં વિશ્વ બેંકે ભારત માટે પડછાયાના અર્થતંત્રનું કદ 1999માં જીડીપીના 20.7 ટકા અને 2007માં વધીને 23.2 ટકા થવાનો અંદાજ મૂક્યો હતો. અન્ય ભારતીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય એજન્સીઓ એ પણ આવા જ અંદાજો છે. સમાંતર પડછાયાનું અર્થતંત્ર દેશના અર્થતંત્રની મહત્વ ની વાતમાં નડે છે. તેનાથી ફુગાવો પેદા થાય છે, જે અન્યો કરતાં ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગને વિપરીત અસર કરે છે. તે સરકારને તેની કાયદેસરની આવકથી વંચિત રાખે છે, જેનો ઉપયોગ કલ્યાણ અને વિકાસપ્રવૃત્તિઓ માટે અન્યથા ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેમ છે.

4. છેલ્લાં બે વર્ષમાં સરકારે અર્થતંત્રમાં કાળાં નાણાંનાં જોખમને રોકવા માટે ઘણાં પગલાં લીધા છે, જેમાં વિશેષ તપાસ ટીમ (એસઆઈટી)ની સ્થાપના નો સમાવેશ થાય છે. અઘોષિત વિદેશી આવક અને સંપત્તિ અંગે કાયદો ઘડવો; ભારત અને મોરેશિયસ અને ભારત અને સાયપ્રસ વચ્ચે બેવડી કરવેરા નિવારણ સમજૂતીમાં સુધારો; એચએસબીસી સાથે ભારતીયો દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલા બેંક ખાતાઓ ની માહિતી મેળવવા માટે સ્વિત્ઝરલેન્ડ સાથે સમજૂતી સુધી પહોંચ્યું; નોન-કેશ અને ડિજિટલ પેમેન્ટના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવું; બેનામી ટ્રાન્ઝેક્શન એક્ટમાં સુધારો; અને આવક જાહેરાત યોજના 2016નો અમલ કરી રહ્યા છીએ.

5. સરકારના ઉપરોક્ત નિર્ણયોનો અમલ કરવા અને જનતાને અસુવિધા ઘટાડવાની જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને નીચેમુજબની કામગીરી માટેની માર્ગદર્શિકા જારી કરવામાં આવી છે: -

(૧) જૂની ઉચ્ચ નોટ બેંક નોંધો વ્યક્તિઓ/વ્યક્તિઓ દ્વારા તેમના બેંક ખાતામાં જમા કરાવી શકાય છે અને/અથવા આરબીઆઈની શાખાઓ અથવા ઇશ્યુ ઓફિસોમાં 30 ડિસેમ્બર, 2016ના રોજ બિઝનેસ કલાકો બંધ થાય ત્યાં સુધી વિનિમય કરી શકાય છે.

(૨) રૂ. ૪,૦૦૦/- ની કુલ કિંમતની જૂની ઊંચી નોટ, જે કોઈ પણ બેંક શાખા અથવા ભારતીય રિઝર્વ બેંકની ઇશ્યૂ ઓફિસ ખાતે કાયદેસર ટેન્ડર ચારિત્રધરાવતી હોય, તેની પાસે થી વિનિમય કરી શકાય છે. આ પ્રકારની સુવિધાઓ પણ પોસ્ટ ઓફિસમાં ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવશે.

(૩) બેંક શાખાઓમાં અથવા રિઝર્વ બેંક ની ઇશ્યૂ ઓફિસોમાં જૂની ઉચ્ચ નોટોની આપ-લે માટે રૂ. 4,000/-ની મર્યાદાની સમીક્ષા 15 દિવસ પછી કરવામાં આવશે અને જરૂરિયાત મુજબ યોગ્ય નોટિફિકેશન જારી કરવામાં આવશે.

(૪) જૂની હાઈ ડિનોમ બેંક નોંધોની રકમ કે કિંમત ની કોઈ મર્યાદા રહેશે નહીં, જે બેંકપાસે રાખવામાં આવેલા ટેન્ડરના ખાતામાં જમા કરવામાં આવશે, જ્યાં જૂની ઉચ્ચ નોટ નું ટેન્ડર કરવામાં આવ્યું છે. જોકે, જે ખાતાઓમાં તમારા ગ્રાહક (કેવાયસી)ના નિયમોનું પાલન પૂર્ણ ન થાય ત્યાં જૂની હાઈ ડિનોમ બેંક નોંધોની મહત્તમ કિંમત રૂ. 50,000/- જમા કરી શકાય છે.

(૫) ટેન્ડર કરવામાં આવેલી જૂની ઊંચી નોટની સમકક્ષ કિંમત કોઈ પણ બેંકમાં ટેન્ડર દ્વારા સ્ટાન્ડર્ડ બેન્કિંગ પ્રક્રિયા અનુસાર અને ઓળખના માન્ય પુરાવાના ઉત્પાદન પર કોઈ પણ બેંકમાં ટેન્ડર દ્વારા જાળવવામાં આવેલા ખાતામાં જમા કરી શકાય છે.

(૬) જૂની ઊંચી નોટની સમકક્ષ કિંમત ત્રાહિત પક્ષના ખાતામાં જમા કરી શકાય છે, જેમાટે નિયુક્ત- ખાતાધારક દ્વારા ચોક્કસ અધિકૃતતા આપવામાં આવે છે, જે પ્રમાણભૂત બેંકિંગ પ્રક્રિયા ને અનુસરીને અને ઓળખના માન્ય પુરાવાના ઉત્પાદન પર.

(૭) બેંક ખાતામાંથી રોકડ ઉપાડ, કાઉન્ટર પર રૂ. 10,000/- સુધી મર્યાદિત રહેશે, જે પ્રથમ પખવાડિયા માટે એક સપ્તાહમાં રૂ. 20,000/- એટલે કે 24 નવેમ્બર, 2016ના રોજ વેપારના કલાકો પૂરા થાય ત્યાં સુધી મર્યાદિત રહેશે.

(૮) ખાતાની સંચાલન ની કોઈ પણ રોકડ પદ્ધતિના ઉપયોગ પર કોઈ પ્રતિબંધ નહીં મૂકવામાં

આવે જેમાં ચેક, ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ, ક્રેડિટ/ડેબિટ કાર્ડ, મોબાઇલ વોલેટ અને ઇલેક્ટ્રોનિક ફંડ ટ્રાન્સફર મિકેનિઝમનો સમાવેશ થાય છે.

(૯) એટીએમમાંથી ઉપાડ 18 નવેમ્બર, 2016 સુધી પ્રતિ દિવસ રૂ. 2,000 પ્રતિ કાર્ડ સુધી મર્યાદિત રહેશે. આ મર્યાદા 19 નવેમ્બર, 2016થી પ્રતિ કાર્ડ દીઠ રૂ. 4,000 કરવામાં આવશે.

(૧૦) જે ઓ પોતાની જૂની ઊંચી નોટબદલી કરી શકતા નથી અથવા 30 ડિસેમ્બર, 2016ના રોજ અથવા તે પહેલા તેમના બેંક ખાતામાં જમા કરાવવા અસમર્થ હોય તેમના માટે, તેમને આગામી તારીખોમાં આરબીઆઈની નિયત કચેરીઓમાં જરૂરી દસ્તાવેજો સાથે આકામ કરવાની તક આપવામાં આવશે.

(૧૧) 9 નવેમ્બર, 2016ના રોજ બેંકો અને સરકારી તિજોરીઓ બંધ કરવા માટે પણ સૂચના જારી કરવામાં આવી છે.

(૧૨) ઉપરાંત, તમામ એટીએમ, રોકડ જમા મશીનો, રોકડ રિસાયકલર્સ અને રોકડ ની ચુકવણી માટે ઉપયોગમાં લેવાતા અન્ય કોઈ પણ મશીન ૯ અને ૧૦ નવેમ્બર, ૨૦૧૬ના રોજ બંધ રહેશે.

(૧૩) 10 નવેમ્બર, 2016થી બેંક શાખાઓ અને સરકારી તિજોરીઓ કામ કરશે.

(૧૪) પ્રથમ 72 કલાક સુધી લોકોને અગવડતા ન થાય તે માટે સરકારી હોસ્પિટલો/રેલવેમાં સરકારી/રેલવે ટિકિટ કાઉન્ટર/ટિકિટ કાઉન્ટર્સ/સરકારી/સરકારી ક્ષેત્રનાં કાઉન્ટરો માં જૂની હાઇ-નોટ્સ સ્વીકારવામાં આવશે. ગ્રાહક સહકારી મંડળીઓ, દૂધ બૂથો પર, સ્મશાન/દફનવિધિ ના મેદાન પર, જાહેર ક્ષેત્રની ઓઇલ માર્કેટિંગ કંપનીઓના પેટ્રોલ/ડીઝલ/ગેસ સ્ટેશનો પર તથા આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટ પર મુસાફરોને અને વિદેશી પ્રવાસીઓ માટે ખરીદી માટે.

6. સંબંધિત સૂચનાઓ નાણાં મંત્રાલય (http://finmin.nic.in/) ની વેબસાઇટ પર ઉપલબ્ધ છે. રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા (https://www.rbi.org.in/)ની વેબસાઇટ પર વારંવાર પૂછવામાં આવતા પ્રશ્નો (એફએક્યુ) સહિતની વધુ વિગતો ઉપલબ્ધ છે.

હું માનું છું કે યોગ્ય માહિતીના અભાવે આ પ્રકારનો ભય પેદા થયો હતો, આ દિવસે મને લાગ્યું કે મારું શિક્ષણ નિષ્ફળ રહ્યું નથી, કારણ કે, હું મેનેજમેન્ટની મારી કોલેજમાં શીખ્યો છું કે સંચારમાં સંદેશામાં વિપર્યય મહત્વ ની ભૂમિકા ભજવે છે. જ્યારે એક વ્યક્તિને સંદેશો પહોંચાડવામાં આવે છે, ત્યારે તેમાં વિકૃતિ (વિપર્યય) આવશે અને મરી મસાલા ઉમેરવામાં આવે છે. જો હું એમ કહું કે ભારતમાં અફવા ફેલાવવી સરળ છે, કારણ કે 'ગણપતિએ દેશને તણખામાં લઈ લીધો છે' લોકો 'બાપા'ના આશીર્વાદ લેવા ગાંડા થઈ ગયા છે. મેં ઘણાને પ્રાસંગિક તાકતો વિના વાતો કરતા જોયા હતા. ટેકનોલોજીએ સાબિત કર્યું કે તે લાભદાયક અને સ્પાર્કમાં ઝડપ ઉમેરી શકે છે. મને યાદ છે કે ૨૦૦૧નો ગુજરાત નો ધરતીકંપ, હું આઠ વર્ષનો હતો, લોકો ને ડર હતો, પણ મને ડર નહોતો કારણ કે મને ખબર નહોતી કે શું થઈ રહ્યું છે અને મારું આખું ઘર કેવી રીતે હલી શકે? ફોન ની લાઈનો જામ થઈ ગઈ હતી, ત્યારે એવું કોઈ સોશિયલ મીડિયા નહોતું, મને લાગે છે કે જો એ સમયે આપણી દુનિયા હોત તો વધુ ભય પેદા થયો હોત. જોકે, દરેક વ્યક્તિ પોતાના ખિસ્સામાં 'સ્માર્ટ ફોન' રાખી રહી છે, લોકો

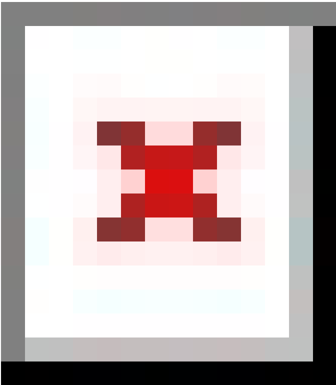
સ્માર્ટનેસ ગુમાવી રહ્યા છે. મને લાગ્યું કે સારા અને અનિષ્ટ વચ્ચે યુદ્ધ હમણાં જ શરૂ થઈ ગયું છે! વોટ્સએપ પર બકવાસ થઈ રહ્યો હતો. તેથી અમે સત્તાવાર માહિતી પ્રસારિત કરવાનું શરૂ કર્યું. નાણામંત્રાલયે સમગ્ર પ્રેસ નોટના 6-7 સ્નેપશોટ લીધા અને ફેસબુક, વોટ્સએપ અને ટ્વિટર પર ઓનલાઇન પોસ્ટ કરવાનું શરૂ કર્યું. પહેલી જ ક્ષણથી જ સામાન્ય માણસ 'કાળાં નાણાં'નો અંત છે, ભ્રષ્ટાચાર પૂરો થઈ ગયો છે અને આવી વાતો પણ સામાન્ય માણસકરી રહી છે. મેં જોયું હતું કે અર્થશાસ્ત્રને સમજનારા, એટલે કે ઔપચારિક રીતે શિક્ષિત વર્ગ આગામી દિવસોમાં વાપરવા માટે નાણાં લેવામાં વ્યસ્ત હતો. મારા મિત્ર નયન કે જેને IAS બનવું છે, અમે હંમેશા સરકારની ભાષામાં વાત કરીએ છીએ. વધુમાં, જ્યારે પણ મારા બધા મિત્રો મારા ઘરે મળે છે ત્યારે અમે કહીએ છીએ કે સંસદનું સત્ર છે. એટલે અમારી મુલાકાત શરૂ થવાની હતી, નયન હંમેશા સરકાર નાં પગલાં ની પ્રશંસા કરે છે, પરંતુ હું તેના વિશે ખૂબ જ તર્કબદ્ધ છું. મને ટીકા કરવી ગમે છે, જોકે એનો અર્થ એ નથી કે હું સારું કામ જોઈ શકતો નથી. શરૂઆતમાં હું આ વાતોની વિરુદ્ધ માં હતો અને અમે સમાચારો જોઈ રહ્યા હતા અને ચર્ચા કરતા હતા, નયન અને અમારા મિત્ર મિલન (જે જાન્યુઆરી 2017માં લગ્ન કરવાના છે). મેં કહ્યું કે આ પગલાંથી યુપી ની ચૂંટણીમાં મોદીને ફાયદો થશે. સમય એવો છે કે બીજા દિવસે અમેરિકાની ચૂંટણીઆવી અને ઘણા એનડીટીવી પ્રતિબંધમાં વ્યસ્ત હતા. મને એવું લાગ્યું કે આ લોકો પાર નાણાકીય કટોકટી છે. હવે પછી શું શરૂ થવાનું છે તે કોઈને ખબર નહોતી. હું આ ઘટનાને યુદ્ધ તરીકે માનું છું કારણ કે હું માનું છું કે કોઈ પણ પગલાંનાં પરિણામો છે અને આપણે તેનો સામનો કરવો પડશે. ઘણા લોકો એવી વાતો કરી રહ્યા હતા કે 'સિમ કાર્ડ મેળવવા માટે જિયો (ટેલિકોમ ઓપરેટર)ની લાઇનમાં ઊભા રહેવું એ માત્ર નેટ પ્રેક્ટિસ હતી. આ કાર્યક્રમ પહેલાં રવિવારે મેં મારા મિત્રો સૂરજ અને આશુતોષને કહ્યું હતું કે, અમારું શહેર રાજકોટ બે, નવા અને જૂના, રાજકોટ વચ્ચે વિભાજિત થઈ ગયું છે અને એવું લાગે છે કે આખું રાજકોટ રવિવારે 150ફૂટ રીંગ રોડ પર આવે છે. અમે લોકો ને બહાર જમવા માટે બિનજરૂરી ખર્ચ કરવાની વાત કરીએ છીએ અને જેમ દિવાળી નીકળી ગઈ છે તેમ દિવાળી સારી ન લાગી. જો તમે સમાચારો પર નજર કરીએ તો નવી દિલ્હીમાં પ્રદૂષણ, જૂના બજારો, ઇ-કોમર્સથી અસરગ્રસ્ત બજારો વગેરે. આ એવી બાબતો છે, જેઆપણા જેવા શિક્ષિત લોકો ચર્ચા કરી શકે છે. તેમ છતાં એક બાબત ધ્યાનથી ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ કે થોડા દિવસ મોદીએ દરેકને સાદું જીવન જીવતા કરી દીધા છે, સમગ્ર બજારની ખરીદ શક્તિમાં તીવ્ર ઘટાડો થયો છે.

મારા મિત્રો ગયા પછી રાત્રે હું આ પગલાં ની કિંમત ગણતરીમાં લેવા માટે વ્યસ્ત હતો, કેટલાક અંદાજો મળ્યા કે આરબીઆઈના અહેવાલ અનુસાર, અનુક્રમે 16.5 અબજ 500 રૂપિયાની નોટો અને 6.7 અબજ 1000 રૂપિયાની નોટો છે, જેની કિંમત અનુક્રમે રૂ. 3.58 અને રૂ. 4.06 હતી. મેં મારા વોટ્સએપ ગ્રુપ 'ટેક મિત્રો' પર છેલ્લો મેસેજ આપ્યો હતો તે મેં 9 નવેમ્બર, 2016ના રોજ 3:44 AM વર્તમાનપત્રમાં ઠેર ઠેર અરાજકતા ના સમાચાર હતા, મેં એ પણ ટાંકીને જણાવ્યું હતું કે આપણા જીવનમાં મોદીએ ડાય હાર્ડ-૪ ફિલ્મ સાચે બતાવી દીધું. હું અન્ય રાજ્યોના સ્થાનિક અખબારોમાં ઓનલાઈન જાણવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો હતો કે બધે શું ચાલી રહ્યું છે. મને વેપારબજારોમાં ઓછા ટ્રાફિકથી એવું લાગ્યું કે દેશમાં શાંતિ ફેલાઈ ગઈ છે, જે યુદ્ધ પહેલાંનું મૌન જેવું લાગતું હતું. અહેવાલો આવવા લાગ્યા, બધા શહેરોમાં સૌથી પહેલાં તો પેટ્રોલ પંપોની ભીડ વધવા લાગી, કારણ કે સરકારે કહ્યું હતું કે હોસ્પિટલો, પેટ્રોલ પંપો ઊંચી નોટો સ્વીકારશે, પરંતુ આપણે ભૂલી જઈએ છીએ કે જો કોઈ 100 રૂપિયાનું પેટ્રોલ ભરે અને 500 રૂપિયા કે 1000 રૂપિયા કાઢી ને ઉભા રહે. કેટલા લોકો ને

પમ્પો એક્સચેન્જ આપી શકશે, ત્યાં પંપોમાં ઝઘડાના ઘણા કિસ્સા સામે આવ્યા હતાં. એવું લાગતું હતું કે અમે 'કેપ્ટન અમેરિકાઃ સિવિલ વોર' જીવંત જોયું. ઘણા પંપો નો સ્ટોક પૂરો થઈ ગ્યો અને આવા બનાવોને કારણે ઘણા પંપ બંધ થઈ ગયા. આપણા લોકોએ થોડી પરિપક્વતા બતાવવી જોઈએ, પરંતુ દરેક વ્યક્તિ એવું નહીં કરે. અને મને લાગે છે કે જે વૃદ્ધો શાંતિથી સૂતા હતા તેમને તેમના શરીરમાં આ સાંભળીને વીજળીની અસર થઈ શકે છે અથવા તેઓ છાપામાં કે ટીવીમાં ન જુએ ત્યાં સુધી તેઓ આવું નહીં માને. એ જ રાત્રે મેં મારા શહેરમાં કહેવાતા ટોચના લોકો, કેટલાક કોન્ટ્રાક્ટરો, બિલ્ડરો, સીએ અને કેટલાક સરકારી વાહનો પણ ઉતાવળમાં હતા જે સાબિત કરે છે કે આ રાત તેમના માટે લાંબી થવાની હતી. પરંતુ શરૂઆતથી જ મને ખબર હતી કે આવા લોકોને કોઈ પણ રીતે અંતર નહીં મળે અને આ પ્રકારના પગલાંથી કોઈ મોટી બાબત શક્ય નથી કારણ કે મને ખબર હતી કે સરકારે પૂરતો સમય આપ્યો છે અને એક યોજના પણ શરૂ કરવામાં આવી છે, તે પ્રશ્ન પૂછવામાં આવશે નહીં અને હિસાબો પણ સાફ કરવામાં આવશે પરંતુ પછી યોગ્ય જવાબ પણ મળ્યો નહીં. જોકે મોટા ભાગના કાળાં નાણાં અર્થતંત્રમાં વહેછે અથવા વિદેશમાં રોકાણ કરવામાં આવે છે અથવા ફરીથી આ વ્યવસ્થામાં લાવવામાં આવે છે. ભારતની બદનામી કરનાર એનઆરઆઈ તમામ અહીં કોઈ પણ પ્રકારના રોકાણ કરી રહ્યા છે, જેના કારણે રિયલ એસ્ટેટના ભાવ ઊંચા અને ઊંચા ઊડે છે. હું હંમેશાં માનું છું કે ટેક્નૉલૉજી માં ટેક્સની ખામી ને અંકુશમાં રાખીને લોકોની તરફેણમાં કામ કરવાની શક્તિ છે, પરંતુ જ્યારે સમાન ટેકનોલોજી ચલાવતા લોકો સિસ્ટમની વિરુદ્ધ કામ કરે છે ત્યારે કોઈ પણ દેશને વધુ સારા કે ખરાબ માટે બદલી શકે નહીં. જ્યારે પણ આપણે આંતરરાષ્ટ્રીય કંપનીઓના અહેવાલો વાંચીએ છીએ ત્યારે એવું નથી કે તેમના દેશભ્રષ્ટાચારમુક્ત છે પરંતુ તેમના કાયદા ઓ છે જે એક વાર પકડાઈ જાય તો તે લોકો નું આવી બને.

મોદીની અચાનક જાહેરાત બાદ લક્ઝરી ઘડિયાળોની માગમાં વધારો થયો હતો કારણ કે અમીર ભારતીયો બિનહિસાબી રોકડ સાથે મોંઘી ખરીદી કરવા દોડી ગયા હતા. ઉત્તર-પશ્ચિમ મુંબઈમાં એક લક્ઝરી વોચ આઉટલેટમાં એક જ દિવસે રોલેક્સઘડિયાળોના 45 યુનિટનું વેચાણ થયું હતું, જે વેચાણ થયું ત્યારે ત્યાં હાજર હતા. દુકાન સામાન્ય રીતે એક મહિનામાં જે વેચશે તે માંગ સાથે મેળ પડતો હતો અને સ્ટોરે ગ્રાહકોને દૂર કરવા પડ્યા હતા, તેમણે કહ્યું કે, ઓળખ ન કરવા નું કહ્યું કારણ કે તે વ્યક્તિ મીડિયા સાથે વાત કરવા માટે અધિકૃત નથી. આગામી દિવસોમાં 93 લાખથી વધુ ટ્રકો અટકી પડી હતી, કારણ કે મોટાભાગે બોર્ડર ચેક પોસ્ટ પર ચૂકવણી કરવામાં આવે છે, તેમના ખોરાક અને ટ્રકની જાળવણી રોકડમાં થાય છે. વળી, સરકારને એક નવી સમસ્યાનો સામનો કરવો પડશે કે નવી ચલણી નોટો નાની હતી અને તે કેશ ડિસ્પેન્સિંગ મશીન (સીડીએમ)માં ફિટ ન થઈ શકે, તેથી રાતોરાત તમામ મશીનોને ફરીથી કેલિબ્રેટ કરવા પડ્યા. વળી, કેટલાક અસામાજિક તત્વોએ મીઠા અને ખાંડની અછત હોવાની અફવા ફેલાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, તેથી ઘણા દાખલા ઓ હતા કે લોકો આવી વસ્તુઓ ખરીદવા માટે દોડી ગયા હતા, આવી અફવાઓ નવી દિલ્હી, ઉત્તર પ્રદેશ, મદિયા પ્રદેશ, ઉત્તરાખંડ અને ગુજરાતમાં ફેલાઈ હતી. આવા જ એક બનાવમાં એક કિલો મીઠું રૂ.૪૦૦અને ખાંડ પ્રતિ કિલો રૂ.૩૦૦ના ભાવે વેચાયું હતું.

ICICI Bank
kotak

એટલે હમણાં તો સૂચનામાંથી કેટલીક બાબતો સ્પષ્ટ થઈ ગઈ હતી અને સમાચાર પણ વહેતા થઈ રહ્યા હતા, પરંતુ બધાને ભય લાગ્યો હતો. 30 ડિસેમ્બર, 2016 સુધી લોકો પોતાની જૂની નોટો જમા કરાવી શકે છે, પરંતુ આરબીઆઈ દ્વારા જારી માર્ગદર્શિકામાં મેં ઉપર આપેલી કેટલીક મર્યાદાઓ સાથે, જો કે ઘણા લોકો તેને સ્વીકારી રહ્યા ન હતા, જે આપણે આગામી પ્રકરણોમાં જોઈ શું, કારણ કે આપણે તેમની જગ્યાએ ઊભા રહીશું કે નહીં તે આપણે સમજી શકીએ છીએ. થોડા દિવસ પહેલાં નકલી નોટોના ભય વિશે ઘણા લેખો આવ્યા હતા અને ખરેખર સામાન્ય માણસ નકલી અને વાસ્તવિક વસ્તુઓને ભેદી ન શકે. હું આ ઉદાહરણ આપવા માગું છું, બે વર્ષ પહેલાં મને યાદ હતું, સ્વીટ શોપ માં ગયા અને મારા ભાઈએ તેને રૂ. 500ની નોટ આપી, જેના પર દુકાનદારે તપાસ શરૂ કરી, મારા ભાઈએ કહ્યું કે, તમે નોંધ કેવી રીતે ચેક કરી શકો છો. હા, મને એ ચેક કરવાનું આવડતું નથી, પણ હું ગ્રાહક સાથે ટ્રિક રમવાનો પ્રયત્ન કરું છું જેથી જો ગ્રાહકની પ્રતિક્રિયા માં ફેરફાર થાય તો હું નોટ સ્વીકારતો નથી." આ દર્શાવે છે કે તેને ચેક કરવાનું આવડતું નથી, પરંતુ તે એટલો હોશિયાર છે કે તે બહાર નીકળવાનો રસ્તો શોધી શકે. પછી મારા ભાઈએ તેને નોટ્સ ચેક-ઇન કરવાનું શીખવાનું કહ્યું.

પ્રકરણ ૨: નાણાકીય સર્જિકલ સ્ટ્રાઇક પછીનો પ્રથમ દિવસ

સવારે ૯.૩૦ વાગ્યે હું જાગી જાઉં છું કારણ કે મારી પાસે ઘણા પૈસા નથી, એટલે હું કોઈ તણાવ વિના સૂઈ શકું છું. હું અહીં લખવા માગું છું અને મને આ ઘટના ખૂબ ગમે છે, અમારા દૂધવાળા કાન્હા આવ્યા અને કહ્યું કે "મોદીએ બધાને ઊંધા કરી નાંખ્યા" એમ પણ ઉમેર્યું હતું કે, "જો તમે 20 ફૂટ ઊંડા માં છુપાશો તો પણ નોટ માં જીપીએસ ચિપ છે, હું કંઈ જ નહીં કહું કારણ કે હું એવો નથી કે મારા જ્ઞાન થી હુમલો કરું. તે ખુશ હતો, તેણે કહ્યું કે તેના બે ગ્રાહકોએ તેને 500ની નોટ આપી, તેણે કોઈ પણ ખચકાટ વગર તે નોટ સ્વીકારી લીધી. આ સામાન્ય માણસનો વિશ્વાસ અને આશા દર્શાવે છે. પરિસ્થિતિ ને કેમ જોવી તે વ્યક્તિ ઉપર છે, તે સરળતાથી સ્વીકારવાનો ઇનકાર કરી શકે છે, પરંતુ તેણે કહ્યું કે તેની પાસે માત્ર થોડા જ નોટો છે અને તેને એ પણ ખબર હતી કે તેની પાસે ડિસેમ્બર 2016 સુધીનો સમય છે, તો પછી ગભરાવું શા માટે, આવા લોકોને જોઈને મને આનંદ થયો. પછી મારી ચા બનાવી અને અમેરિકાની ચૂંટણીનું લાઇવ અપડેટ ચેક કરવા મારા રૂમમાં આવ્યા, એવું લાગતું હતું કે ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ બહુમતી સાથે જીતશે. અચાનક જ બધી ન્યૂઝ ચેનલો માત્ર નોટ્સ વિશે જ બતાવી રહી હતી. ભારતીય મીડિયામાં અમેરિકાની ચૂંટણીઓની રૂપરેખા તૈયાર કરવામાં આવી હોય તેવું લાગતું હતું. એનડીટીવી પરનો પ્રતિબંધ પણ દૂર કરવામાં આવ્યો હતો. બપોર પછી એવા સમાચાર આવવા લાગ્યા કે ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ યુએસ ની ચૂંટણી જીતી ગયા છે અને તેઓ અમેરિકાના આગામી રાષ્ટ્રપતિ બનશે. આગામી દિવસો માટે જે વ્યવસ્થા કરવામાં આવશે તે માટે બેંકો બંધ હોવાનું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. હું 9 નવેમ્બર, 2016ને મારા શહેર માટે જ નહીં, સમગ્ર દેશ માટે એક વર્ષનો સૌથી શાંત દિવસ માનું છું. એવું લાગતું હતું કે એ દિવસે સમય બહુ ઝડપથી પસાર થઈ ગયો હતો, બીજા દિવસે ઘડિયાળ નાં કાંટાઓ સંભળાતા હતાં. અમે ઘરે જ ઉતાવળ ન કરવાનો નિર્ણય કર્યો કારણ કે અમારી પાસે માત્ર થોડાજ નોટ બદલવાની હતી. આ સમયે આ પુસ્તકનો કોઈ ઇરાદો નહોતો, પરંતુ સમય બહુ જલદી બદલાઈ જાય છે.

પુરુષો, ડાબી બાજુ; કારણ કે સ્ત્રી હંમેશાં સાચી જ હોય છે: હું આ ઘટના લખી રહ્યો છું કારણ કે જ્યારે મારા મનમાં આ પુસ્તક લખવાનો પહેલો વિચાર આવ્યો ત્યારે મને ખાતરી હતી કે આ ઘટના મને રમૂજી લાગે છે, પરંતુ તે દર્શાવે છે કે કેવી રીતે સ્ત્રી તેની ચાલાકીથી તમને મારી શકે છે! આ સમાચાર ચારે બાજુ આવ્યા ત્યારે મારા શહેર રાજકોટમાં હનુમાન મઢી ચોક પાસે એક મહિલા માત્ર રૂ.૨૦ની કિંમતનું ઝાડુ ખરીદવા દોડી ગઈ અને રૂ.૫૦૦ની જ નોટ બદલી અને રૂ.૪૮૦ની કિંમત ની નોટ લઇ આવી. તે દુકાન એક વૃદ્ધ દ્વારા ચલાવવામાં આવતી હતી. પછી આ માણસને તેના પુત્રનો ફોન આવ્યો કે, "પિતા રૂ.૫૦૦ અને ૧૦૦૦ની નોટો સ્વીકારતા નહિં, સરકાર દ્વારા તેને અટકાવી દેવામાં આવી છે." પછી તેને ખ્યાલ આવ્યો કે માત્ર ઝાડુ અને અન્ય મામૂલી પૈસાની વસ્તુઓ માટે લોકો તેને આ ઊંચી ચલણી નોટો કેમ આપી રહ્યા હતા. જોકે એમ કહી શકાય કે લોકોએ એ વૃદ્ધનો લાભ લીધો છે, પરંતુ હું શબ્દ છેતરપિંડી નો ઉપયોગ નથી કરતો કારણ કે તે વધારે પડતું હોઈ શકે છે. મેં અગાઉ કહ્યું હતું તેમ, ઘણી બધી સારી અને ખરાબ બાબતો આગળ આવવાની છે.

NEW NOTES ₹500/- & ₹2000/-

Process	With	Duration	Limit	Where	You Need
EXCHANGE	Old notes ..for New	10 Nov - 24 Nov 25 Nov - 30 Dec	₹4000 More than ₹4000	Bank & Post-office	Aadhaar card, Voter ID, Ration card, Passport, PAN ....
DEPOSIT	Old notes	10 Nov - 30 Dec	No Limit	Bank & Post-office	A valid Bank account or Post office Saving account
DEPOSIT	Old notes	31 Dec - 31 March	No limit	RBI Specified Office	ID proof, PAN & Deceleration Form
WITHDRAW	New notes	10 Nov onwards	Max ₹10000/day or Max ₹20000/week	Bank Counter Post-office	Withdrawal Slip or Cheque
WITHDRAW	New notes	10 Nov - 18 Nov 19 Nov - onwards	Max ₹2000/day Max ₹4000/day	ATM	ATM Card
SHOPPING	Old notes	8 Nov onwards	No value	No where	Only New Notes
SHOPPING	New notes	10 Nov onwards	No limit	Any where	New Notes
PAYMENTS	Old notes	8 Nov onwards	No value	No where	New Notes
PAYMENTS	New notes	10 Nov onwards	No limit	Any where	New Notes
PAYMENTS	Credit/Debit card/ Cheque/DD/online/ E-banking	All days	No limit	Any where	Valid transacting Medium

[૯ નવેમ્બર, ૨૦૧૬ સુધી]

હું પોશ બિઝનેસ એરિયાની નજીક રહું છું ત્યારે મને આશ્ચર્ય થયું કે લોકો માત્ર રોકડ પર જ નિર્ભર છે. સૌ પ્રથમ તો હું ટેકનોલોજીનો માણસ છું, જ્યારે અમે યુટિલિટી બિલ ચૂકવવા જતા હતા ત્યારે મને ઘણી ખરાબ પરિસ્થિતિનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. મેં ૨૦૧૨થી બિલ ઓનલાઈન આપવાનું શરૂ કર્યું હતું, તેથી મારા કૉલેજના દિવસોમાં હું મારા ઘર ની નજીક પોસ્ટ ઓફિસ ગયો હતો અને એક સજ્જન મને ખરાબ અવાજે કહેતાં હતાં અને મને નજીકમાં આવેલી પીજીવીસીએલ (પાવર કંપની)ની ઓફિસ બતાવી અને કહ્યું કે તમે ત્યાં જઈને બિલ ચૂકવો, તો મારે ત્યાં શા માટે જવું જોઈએ? અને ઘણા લોકો આ લાઇન વચ્ચે આવવાનો પ્રયત્ન કરશે, તેથી હું નિરાશ હતો કે લોકો આ નીચલા સ્તરે આવી ગયા છે અને હું નહોતો ઇચ્છતો કે મારા પરિવારના કોઈ પણ સભ્યઆવી પરિસ્થિતિનો સામનો કરે, તેથી મેં નક્કી કર્યું કે જ્યાં પણ હું બિલ ઓનલાઈન ચૂકવી શકું, ત્યાં અમે ઓનલાઈન પેમેન્ટ તરફ વળીજઈશું. પહેલાં તો તેઓ એ વાત સાથે સંમત ન થયા અને મને કહ્યું કે જો તને કતારમાં ઊભા રહેવું ન ગમતું હોય તો અમે ત્યાં જઈશું, પણ મેં ના પાડી, પણ ન કહ્યું અને જ્યારે આગળનું બિલ આવ્યું ત્યારે મેં તેને ઓનલાઈન આપી અને તેમને બતાવ્યું કે તમે ઇચ્છો તે કરો. હું માનું છું કે આજ દિન સુધી આપણે જ્યાં શક્ય હોય ત્યાં માનવ સ્પર્શથી દૂર રહેવું જોઈએ કારણ કે આપણે અવાર-નવાર લડી શકતા નથી. મેં તો મારાં માસીને તો એમ પણ કહ્યું કે આ ઉંમરે તમારે લાઈનમાં ઊભા રહેવાની જરૂર નથી, હું એમનાં બિલ ઓનલાઇન ભરી દઈશ. મને યાદ છે કે ઉનાળામાં જ્યારે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન ટેક્સમાં ડિસ્કાઉન્ટ સ્કીમ જાહેર કરે છે ત્યારે વહેલી સવારથી લોકો આવશે અને લાંબી લાંબી લાઇનો લાગશે. નાની ઉંમરે કે વૃદ્ધાવસ્થામાં પણ હું મારી જાતને કતારમાં જોવા નથી માગતો, કારણ કે એક અબજ લોકોનાં દેશમાં આ બધું સહેલું નથી. અને

ઘણી વાર જાણીતા લોકો ગુપ્ત રીતે કતાર કાપી કૂદી પડે છે. 2014થી મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશને એન્ડ્રોઇડ એપ બનાવી છે, જેનાં થી મોટી મદદ મળી છે અને સ્થાનિક ભાષાગુજરાતી પસંદગી ઘણા લોકો માટે તેનો શ્રેષ્ઠ ભાગ છે. બેન્કિંગ ક્ષેત્રની કસોટી હજી બાકી હતી, હું અને મારા મિત્ર નયનને ૪ કલાક માટે બેસાડવા માં આવ્યા હતાં એક ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ માટે, હું બેંકનું નામ નહીં કહું, પરંતુ હતાશામાં અમારે ઉચ્ચ અધિકારીને ફરિયાદ કરવી પડી અને તેમણે માત્ર માફી માગી લીધી સ્ટાફ વતી!

હું કહેવા માગું છું કે, કોલેજના વિધાર્થીઓ માટે ડેટા પેક અને કોલિંગ પેક જરૂરી છે, અમે પાણી પુરી ની જેમ નવા સિમ કાર્ડ ખરીદીએ છીએ, કારણ કે નવા સિમ કાર્ડ આપણને મફત ડેટા પેક અને કોલિંગ મિનિટ આપે છે, આજકાલ બાળકો પણ સ્માર્ટફોનનો ઉપયોગ કરે છે, મને લાગે છે કે 90ના દાયકાની મારી પેઢીએ પણ આ જ પ્રકારનો વિકાસ જોયો છે. મારા પિતા પાસે સિમેન્સનો મોબાઈલ ફોન હતો અને એક નાનું એન્ટેના હતું. પછી નોકિયા એ વિશ્વમાં હોટ કેક બની ગઈ. જ્યારે મેં કૉલેજ શરૂ કરી ત્યારે મને પહેલો ફીચર ફોન મળ્યો. અને હવે આપણે સ્માર્ટફોન માર્કેટમાં થોડાં વર્ષોથી શૂટઅપ જોઈ રહ્યા છીએ. મેં વેજિટેબલ હોકર્સને વોટ્સએપ પર ઓર્ડર લેતા જોયા છે, પરંતુ આ માત્ર કેટલાક લોકો સુધી જ મર્યાદિત છે. પરંતુ હું જોઉં છું કે આ માત્ર શહેરો પૂરતું જ મર્યાદિત છે, ગામડાં માં સ્થિતિ અલગ છે. ઓનલાઇન મોબાઇલ રિચાર્જ એપ્સ અને વેબસાઇટ્સના ઉદય પછી મેં ઘણા પૈસા બચાવ્યા છે અને મારા માટે શ્રેષ્ઠ ઓફર મળી રહે છે. આંગળી ના ટેરવે ડિસ્કાઉન્ટ કોને નાં ગમે? એ પહેલાં મારે સીમ પ્રોવાઈડરની એક રિટેલર અથવા ઓફિસ શોધવી પડતી હતી અને ઘણી વાર તેમનું સર્વર ધીમું પડી જતું અથવા તેમના ખાતા માં બૅલેન્સ ન હોય. હું માનું છું કે ટેકનોલોજી આપણે જે રીતે જીવીએ છીએ તે રીતે ક્રાંતિ લાવી શકે છે અને ઘણી કંપનીઓ અને વ્યવસાયોના સંચાલન અને જાહેરાતખર્ચને પણ ઘટાડી શકે છે, પરંતુ તે માટે લોકોને અનુકૂળ થવું પડે છે, કારણ કે મારા ઘણા મિત્રો બેંકમાં અલગ અલગ જગ્યાએ કામ કરે છે, તે પહેલાં, આ પગલાં થી ઘણા પ્રયત્નો થઈ રહ્યા હતા. દિવાળીના તહેવારોના પ્રસંગે હું ત્યાં ડી'માર્ટ માં શોપિંગ કરવા ગયો હતો, ટેકનિકલ ખામી ને કારણે બે વખત પૈસા કપાઈ ગયાં મને ખબર નહોતી અને ઘરે આવ્યો પછી જાણ થઈ, પણ મેં ફરી થી તેમની મુલાકાત લીધી અને તેમના સ્ટાફે મને કહ્યું કે SBI ની સિસ્ટમ તમને પૈસા પરત કરી દેશે અને જો નાં થાય તોહ અમને જાણ કરજો બિલ સાથે. અને મને એસબીઆઈ ની શાખા માં વ્યક્તિગત રીતે જવાની તક ન હતી, તેથી મેં તેમને આ સમસ્યા વિશે મેઇલ કર્યો હતો અને પૈસા પાછા જમા થઈ ગયા હતા. હું એવી સિસ્ટમની પ્રશંસા કરું છું જે મને લેપટોપની સામે બેસીને કામ કરવા મદદ કરે છે. મારી પાસે આ ડેટા ખૂબ સસ્તો છે અને ટેકનોલોજીમાં હવે પછી ની ક્રાંતિ મોબાઇલ માં આવશે, દરેક બિઝનેસ મોબાઇલમાં એપના રૂપમાં આવી રહ્યો છે અને લોકોને ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરવાનો શોખ છે અને મને એ જોઈને આનંદ થાય છે કે જે લોકો ઔપચારિક રીતે સાક્ષર નથી તેઓ ફેસબુક અને વોટ્સએપનો ઉપયોગ કરતા શીખ્યા છે. આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે નાનાં બાળકો મોબાઇલનો ઉપયોગ કરી શકે છે, જોકે હું એની ભલામણ નથી કરતો કારણ કે તે નેગેટિવ સ્વરૂપધારણ કરી રહ્યું છે, જોકે આ એક તદ્દન જુદો વિષય છે, જેકદાચ આપણે બીજા કોઈ પુસ્તકમાં ચર્ચા કરીએ છીએ. પરંતુ સ્ટીવ જોબ્સે તેમના બાળકોને આઇફોનનો ઉપયોગ કરવા ની મંજૂરી આપી ન હતી અને સ્નેપચેટના સીઈઓ તેમના બાળકોને સોશિયલ મીડિયાનો ઉપયોગ કરવા દેતા નથી, કેવી વિચિત્રતા છે? મેં હાઈ સોસાયટીઓમાં એવા કેસો પણ જોયા છે કે તેઓ આવા લોકોને છ મહિના અથવા એક વર્ષનો એડવાન્સ પગાર આપે છે, જે સાબિત કરે છે કે આ કહેવાતા હાઇ-સોસાયટી લોકો કેટલા ખરાબ છે. અને એવા પણ કિસ્સા ઓ

હતા કે જેમાં તેઓ એક પણ પૈસો આપતા ન હતા, કારણ કે તેઓ લાઈનમાં ઊભા રહેવા માગતા ન હતા. મેં વ્યક્તિગત રીતે જોયું છે કે ખાનગી બેંકો પાસે આવા ઊંચા ગ્રાહકો માટે વ્યવસ્થા છે અને પીએસયુ બેન્કો તમારી બેંક બેલેન્સ મુજબ તમારી સાથે વર્તે છે, તેમાં શું કરી શકાય? ગરીબ નાં સમયનું મૂલ્ય નથી, પરંતુ ટેકનોલોજી આ નીચા કે ઊંચા અવરોધને તોડી શકે છે. યોગ્ય સેવાઓ માટે તમામ પ્રકારના લોકો સાથે કેવી રીતે કામ પાર પાડવું તે અંગે સ્ટાફની તાલીમની જરૂર છે, કારણ કે એક તરફ સરકાર ઇચ્છે છે કે ગરીબ વ્યક્તિને પણ બેન્કિંગ સિસ્ટમની પહોંચ મળવી જોઈએ અને બીજી તરફ તેમની સાથે સારી રીતે વ્યવહાર કરવામાં નથી આવ્યો. આ બધું પછી પણ મને કોઈ પણ બાબતમાં કોઈ મોટો ફેરફાર દેખાતો નથી, બધા પોતાની રીતે એડજસ્ટ થઈ ગયા છે.

પ્રકરણ ૩: જીપીએસ સાગાનું સત્ય

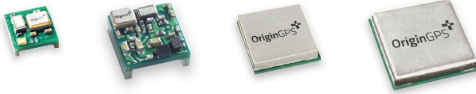
સ્માર્ટફોન યુઝર્સની સંખ્યા દિવસે દિવસે વધી રહી છે અને સોશિયલ મીડિયામાં ઘણા લોકો આવી રહ્યા છે, તેથી સોશિયલ મીડિયામાં શું ફોરવર્ડ કરવામાં આવી રહ્યું છે તે સમજવા ની સતત જરૂર છે. ઘણી વાર સોશિયલ મીડિયામાં જે કંઈ પણ આવે છે તે લોકોને વાસ્તવિકતાથી દૂર કરવાનો સંદેશો બની જાય છે. આપણે 'ઓનલાઈન અવેરનેસ'ની જરૂર છે. ઉદાહરણ તરીકે, "આ સંદેશ ને પાંચ લોકોને શેર કરો", "આ સંદેશશેર કરો અને તમને કેટલીક સંખ્યામાં મોબાઇલ બેલેન્સ મળશે", ઘણી બનાવટી વેબસાઇટો કે જે ને ક્લિક કરવામાં આવે છે, અને લોકો તેના પર ક્લિક કરીને કેટલાક લાભ માટે તેના પર ક્લિક કરે છે. આ વાત કહેવાતા શિક્ષિત લોકો દ્વારા કરવામાં આવે છે, જે મને ખૂબ જ પીડા આપે છે. હું માનું છું કે Quora માં વધુ અર્થપૂર્ણ સમુદાય ઉપલબ્ધ હશે અને જો તમે સમય પાસ અને બિન-અર્થસભર ફેસબુક શોધવા ઇચ્છતા હોવ તો ફેસબુક પર ની ચીજો પર વિશ્વાસ ન કરી શકાય. એટલે મારા વોટ્સએપ ગ્રુપમાં પણ નવી ચલણી નોટો માં ચીપ લગાવવામાં આવી હોવાના બકવાસ મેસેજ આવ્યા હતા. જોકે, ૧૦ નવેમ્બર, ૨૦૧૬ના રોજ રાત્રે મારી ધીરજનો અંત આવ્યો હતો, તેથી મેં કોઈ હકીકતથી શોધી ને તેને વિશ્વ સામે બતાવવાનો નિર્ણય કર્યો. મને ત્યાં જઈને હકીકતો શોધવામાં માત્ર ૧૦ મિનિટ લાગી. હું ગ્રેડ-૫માં હતો ત્યારથી મેં મારામાં ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજીની ખેતી કરી છે અને જેના માટે મારે કોઈના પ્રમાણપત્રની જરૂર નથી, કારણ કે તમને કામમાંથી જે અનુભવ મળે છે તે કોઈ યુનિવર્સિટી તમને શીખવી શકે નહીં, તેથી સૌ પ્રથમ તો એ શોધવું જરૂરી હતું કે, આ પ્રકારની કોઈ ટેકનોલોજી છે કે પછી માત્ર અફવા છે. આ શબ્દ "નેનો જીપીએસ ચિપ" નું ઉત્પાદન ઇઝરાયલ સ્થિત ઓરિજીન જીપીએસ (https://www.origingps.com/) નામની કંપની દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે બનાવેલી સૌથી નાની ચીપ ૪.૧mmx૪.૧mm છે, પછી મેં એ શોધવાનો પ્રયત્ન કર્યો કે આ પ્રકારની ટેકનોલોજી ધરાવતો કોઈ દેશ છે અને મારા જવાબ મુજબ મને તે મળી શક્યું નથી. બનાવટી સંદેશએવો હતો કે આ ચિપને કોઈ પણ પ્રકારની શક્તિની જરૂર નથી અને તે રિફ્લેક્ટર તરીકે કામ કરશે અને ઉપગ્રહ સુધી સંદેશ પહોંચાડવામાં આવશે. હવે લોકો એક વાત ભૂલી જાય છે કે અબજો ની નોટો નું ઉત્પાદન થશે અને જો આવી વસ્તુ ફિટ કરવામાં આવશે તો તેની કિંમત શું છે, તેમણે કહ્યું હતું કે આવી નોટ બનાવવા માટે માત્ર 50 રૂપિયા (0.74 ડોલર)ની જરૂર પડશે. ખર્ચ પણ એટલો હતો કે હું

પચાવી શકતો ન હતો. આવી ટેકનોલોજી મગફળીના ભાવે ક્યારેય ઉપલબ્ધ નથી હોતી. એટલે હું એક જ વસ્તુ કરી શક્યો કે તેની કિંમત કેટલી છે અને હું ક્યાં થી મેળવી શકું છું. જવાબ તરત જ આવ્યો. એક ચિપની કિંમત 23.50 ડોલર હતી, તેથી તે દિવસે એક ચિપ માટે વિનિમય દર રૂ. 1563.64 (રૂ. 66.58) હતો. અને અર્થશાસ્ત્રમાં મેં શીખ્યું છે કે ચલણી નોટો માત્ર મફતમાં લોકોવચ્ચે છાપી ને વિતરણ ન કરી શકાય, સોનાની અનામત તે કિંમતની રાખવામાં આવે છે, તેથી રૂ. ૨૦૦૦ + રૂ.૧૫૬૩.૬૪ આવી નોટો બનાવવાનો ખર્ચ ક્યારેય ન હોઈ શકે. ઘણી વાર મને આવી મજાક નથી ગમતી, કારણ કે જ્યારે આપણે ભારતના યુવાનોની વાત કરીએ છીએ, ત્યારે હું લોકોને આવું વર્તન કરતા જોવા નથી માગતો. જોકે મને આનંદ થાય છે કે જિજ્ઞાસુ વિદ્યાર્થીઓ વાસ્તવિકતા શોધવાનો પ્રયત્ન કરે છે. વળી, કેટલીક અગ્રણી ન્યૂઝ ચેનલો બિન-અર્થ અને બકવાસ વસ્તુઓ બતાવી રહી હતી, જોકે અમે તેમને દોષ આપતા નથી કે તેઓ અહોભાવથી કોર્પોરેશન ચલાવે છે, પરંતુ જો તેઓ પોતાની જાતને બદલી નાખે તો આ દેશના લોકો બદલાઈ જશે અને તેમના મગજને વધુ માહિતગાર કરી શકાશે, પરંતુ તે સમયે કેટલીક બાબતો આપણે આકાર લઈ રહ્યા હતા. મારે કહેવું જોઈએ કે વિદેશી મીડિયા પણ આવી બાબતો કરે છે, પરંતુ તમે પ્રતિષ્ઠિત મીડિયા હાઉસ દ્વારા આપ્રકારની બાબતો ને જોશો નહીં. જોકે, મારે એ વાતનો ઉલ્લેખ કરવો જોઈએ કે વર્ષો પહેલાં જ્યારે અમારા મિત્રોમાં વિચારણા અને ચર્ચાઓ નો ભાગ હતો, ત્યારે હું અને મારા મિત્ર વિવેક દોશી વિવેકાનંદ આશ્રમખાતે અમારા શહેરમાં ખૂબ જ સુખદ અને શાંત જગ્યાએ ભારત અને અમેરિકા વિશે ચર્ચા કરતા હતા, ત્યારે તેઓ એ સમયે ખૂબ જ ઊંડા વિચારસાથે ચર્ચા કરતા હતા. બિગ બોસ યુએસએને આકાર આપવામાટે પણ દાયકાઓ અને સદી લાગી હતી. હા, તે તદ્દન સાચા છે, પરંતુ હું બિલ ગેટ્સની પ્રેરણાના શબ્દોમાં પણ માનું છું કે આપણે અન્ય ની ભૂલોમાંથી શીખવું જોઈએ કારણ કે આપણે આ ભૂલો કરવા માટે આટલો લાંબો સમય જીવી ન શકીએ. મને દેશોની સરખામણી કરવી પણ યોગ્ય નથી લાગતું, પરંતુ આપણા કહેવાતા શિક્ષિત સમાજ દરેક વખતે આ બધું કરે છે. અને આ ચેનલના એન્કર ને પોતાની જાત ની મજાક ઉડાવવા માટે પણ શરમ આવી જોઈએ. ભગવાન તેમને કોઈ શાણપણ નાં આશીર્વાદ આપે.

કહેવાતા વિકસિત દેશોમાંથી નકલ કરવા માટે આપણે ખરાબ રીતે નિષ્ફળ જઈએ છીએ, અમારે અહીં હાર્વર્ડ લોકોની જરૂર નથી, આપણને વાસ્તવિક સ્માર્ટ લોકોની જરૂર છે. જાપાન પાસે બ્રેઇન ડ્રેઈન ને રોકવાની નીતિ છે, મને એમ પણ લાગે છે કે જ્યારે તમારી ઓળખ કે માન્યતા નાં હોઈ ત્યારે તે ખરાબ લાગે છે, પરંતુ જે નાના દેશમાટે ગધેડાની જેમ કામ કરવું એ કોઈ અર્થ નથી કે જેમણે આ દુનિયાના અડધા દેશ પર રાજ કર્યું હોય કે આજના વિશ્વ-અમેરિકાના બિગ ડેડી. જ્યાં સુધી તેમને આપણામાં ખરેખર આકર્ષક વસ્તુ ન મળે ત્યાં સુધી તેઓ આપણને ઓળખી નહીં શકે. મેં આ દેશની તાકાત વિશે ક્યારેય વિચાર્યું નહોતું અને જ્યાં સુધી મને જે શીખવવામાં આવ્યું હતું તે દૂર ન કરું અને મને વ્યક્તિગત રીતે ખ્યાલ આવ્યો અને હકીકત જોઈ. આપણી પાસે આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણો કરતાં પણ વધુ સારાં પરિણામો આપવાની ક્ષમતા ધરાવતા લોકો છે. આપણા લોકોમાં સામાન્ય બુદ્ધિ આજકાલ એટલી અસામાન્ય બની ગઈ છે કે જ્યારે વિકસિત દેશો પણ કોર્પોરેટ રાક્ષસોના જોખમ વિશે જાગૃત થઈ રહ્યા છે, ત્યારે આપણે તેમના માટે તમામ દરવાજા ખોલી દીધા છે, જે આપણાં દેશના મૂળભૂત અને નાના ઉધોગો, વેપારને અસર કરે છે. ઘણી બાબતો બહાર આવી રહી હતી પરંતુ બહુમતી તેને ધ્યાનમાં લેવામાં નિષ્ફળ રહી, આપણા પોતાના ચલણી કાગળો અને શાહી યુરોપિયન દેશો, જાપાન, રશિયા અને દક્ષિણ કોરિયાથી આયાત કરવામાં આવી રહી

છે, આપણી પાસે તમામ જરૂરી સંસાધનો છે જેનો ઉપયોગ થવો જોઈએ.

Spider Family
GPS / GNSS Modules

Smallest, High Performance, Fully-Integrated

OriginGPS' Spider family breaks the size barrier, offering the industry's smallest fully-integrated, highly-sensitive GPS/GNSS modules. Designed to support ultra-compact applications such as smart watches, wearable devices, trackers and digital cameras, Multi Micro Spider is a miniature multi-channel receiver that continuously tracks all satellites in view (GPS and GLONASS/BEIDOU simultaneously with SBAS, QZSS and other regional overlay systems), providing real-time positioning data in standard NMEA format.

Fully integrated in a small form factor

Measuring only 4.1x4.1 mm, the Nano Spider is world's smallest fully integrated GPS module. Unlike GPS modules of similar size, it includes LNA, SAW Filter, TCXO, RTC crystal and a power management unit.

Outstanding performance and sensitivity

The Spider module offers superior sensitivity and outstanding performance, achieving rapid time to first fix (TTFF) in less than one second, accuracy of approximately one meter, and tracking sensitivity of -165dBm.

Low power consumption

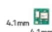
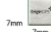
Spider's patented architecture can detect changes in context, temperature, and satellite signals by maintaining and opportunistically updating its internal fine time, frequency, and ephemeris data, thereby achieving a state of near continuous availability, while consuming mere microwatts of battery power.

Overcomes challenging and marginal conditions

The Spider family features OriginGPS' proprietary Noise-Free Zone System™ technology for high sensitivity and noise immunity even under marginal signal conditions, commonly found in urban canyons, under dense foliage or when the receiver's position in space rapidly changes.

Straightforward design

Designed to commit versatile and simple integration features for high volume cost sensitive applications, Spider offers a complete SiP (System-in-Package) with extremely small SMT (Surface Mount Technology) footprint. OriginGPS enables the shortest TTM (Time To Market) with minimal design risks. Just connect an antenna and power supply on a 2-layer PCB.

Actual size:	Nano Spider	Multi Micro Spider	Micro Spider	Multi Spider	Spider
	4.1mm 4.1mm	5.6mm 5.6mm	5.6mm 5.6mm	7mm 7mm	7mm 7mm
Ordering Code	ORG4400	ORG4033	ORG4475	ORG4572	ORG4472
Dimensions	4.1mm x 4.1mm	5.6mm x 5.6mm	5.6mm x 5.6mm	7mm x 7mm	7mm x 7mm
Height	2.1mm	2.65mm	1.4mm	1.4mm	1.4mm
Weight	0.1gr	0.13gr	0.1gr	0.2gr	0.2gr
Frequency band	GPS	GPS + GLONASS + Beidou, Galileo ready	GPS	GPS + GLONASS	GPS
Sensitivity	-163dBm	-165dBm	-163dBm	-165dBm	-163dBm
Power Consumption	< 9mW	< 9mW	< 9mW	< 9mW	< 9mW
Accuracy	<2.5m	< 2.5m	<2.5m	<1.5m	<2.5m
TTFF	<1sec	<1sec	<1sec	<1sec	<1sec
Interface	UART/SPI/I^2C	UART	UART/SPI/I^2C	UART/SPI/I^2C	UART/SPI/I^2C
Protocol	NMEA/OSP	NMEA	NMEA/OSP	NMEA/OSP	NMEA/OSP
MEMS Interface				✔	✔
A-GPS	✔	✔	✔	✔	✔
Interference Detector and Remover	✔	✔	✔	✔	✔
Operating Temperature	-40°C to +85°C	-40°C to +85°C	-40°C to +85°C	-40°C to +85°C	-40°C to +85°C
GNSS processor	SiRFStar IV™	MT3333	SiRFStar IV™	SiRFStar V™	SiRFStar IV™
EMC Compliance	FCC, CE, VCCI	FCC, CE, VCCI	FCC, CE, VCCI	FCC, CE, VCCI	FCC, CE
RoHS Compliance	RoHS II	RoHS II	RoHS II	RoHS II	RoHS II

ORIGINGPS ORG4400-PM04-TR

Module: GPS; ±2.5m; I2C, SPI, UART; -163dBm; -45÷90°C; Dim:4.1x4.1mm RoHS

Symbol: ORG4400-PM04
Manufacturer part number: ORG4400-PM04-TR
Manufacturer: ORIGINGPS

Documentation: (2)
Catalogue description: details

Add to compare

PRICE RANGE

Amount [pcs]	Net price * USD
1+	$ 23.50
5+	$ 21.30
10+	$ 20.00

* All prices are net prices (without VAT) and do not include transport costs, which will be added in the order. Transport costs are available in the "How to buy"tab

ADD TO THE ORDER

1 ORDER

Stock level: 144 [pcs]
Deliveries to the warehouse: Check
Min. amount: 1
Multiplicity: 1

Add to the Parking

ADDITIONAL INFORMATION

Means and cost of transport
Payments
Time of delivery

Do you have any questions?
+48 42 645 54 44
export@tme.eu

(સ્ત્રોત: કંપનીની વેબસાઇટ અને તેનો અહેવાલ)

ઉપરના ચિત્રોપરથી મારે એ સાબિત કરવું પડશે કે સ્ટોક યુનિટ૧૪૪ ટુકડામાં બતાવવામાં આવ્યા છે, મારા મિત્રોએ એમ પણ કહ્યું કે મેં જાસૂસની જેમ વર્તન કર્યું છે, મેં તેમને કહ્યું કે આ બકવાસ ને અટકાવવા માટે આ જરૂરી છે. હું માનું છું કે આ પ્રકારની મૂંઝવણ કદાચ એટલા માટે હોઈ શકે કારણ કે થોડા દિવસો પહેલાં જ સોશિયલ મીડિયા પર નવી 2000 રૂપિયાની નોટોનું બંડલ હતું. જે ખરેખર સાચું લાગતું હતું, ફોટોશોપ નહીં. પીએમ મોદીએ અચાનક આ પ્રકારના પગલાની કલ્પના પણ ન કરી હોય. 2000 રૂપિયાની નોટની પાછળ મંગલયાનની તસવીર છે, જેને કારણે કદાચ કોઈએવું માની શકે કે તે સેટેલાઇટ તમને અને નોટપર નજર રાખી રહ્યો છે. ડેટા સેન્ટર ને આ પ્રકારના ડેટાસંગ્રહકરવા માટે બનાવવામાં આવશે. અને જ્યારે પૈસાની આપ-લે કરવામાં આવે તો તે મને કેવી રીતે ટ્રેક કરી શકે, મારા શરીરને જીપીએસ થી ફિટ કરવામાં આવ્યું નથી, પરંતુ જો આવી ટેકનોલોજી હોય તો તે પૈસાનો ભંડાર શોધી શકે છે, પરંતુ તેમાં કોઈ પણ ખામી શોધી લેશે.

પ્રકરણ ૪: લોકો યુદ્ધ માટે દોડી રહ્યા છે!

આજકાલ આપણે જે ટીવી ચર્ચાઓ જોઈ રહ્યા છીએ તે લોકો માટે સારું હોઈ શકે છે, જેઓ આ વિષય વિશે વધારે જાણતા નથી અને માત્ર ચર્ચા જોવા માગતા હતા. ઘણી વાર તેઓ કચરો આપી રહ્યા છે, જેમાં કોઈ પદાર્થ નથી. અહીંના લોકો એમ કહીને પોતાને વાજબી ઠેરવે છે કે એક સૈનિક સરહદ પર ઊભો રહે છે જેથી સામાન્ય લોકો નોટોબદલવા લાઈનમાં ઊભા રહીને તેમને ટેકો આપી શકે, પરંતુ આપણે ત્યાં પણ એપણ જોવા મળ્યું છે કે, સૈનિકો પણ નોટ બદલવા માટે ઊભા હતા અને અમારી સિટી કલેક્ટર કચેરી એ એસ.બી.આઇ. વાનને તેમના સ્ટાફ માટે ઓફિસમાં નોટ બદલવા માટે વ્યવસ્થા બનાવી હતી. હું આ પ્રકારના પગલાની પ્રશંસા કરું છું કારણ કે સ્ટાફ ઠંડો રહેશે અને કામ પર આટલી મહત્વ ની ઓફિસની અસર નહીં થાય. જોકે, બીજાનું શું, હું માત્ર એટલું જ કહું છું કે સરહદો સળગતી એ સામાન્ય પ્રજાનું પરિણામ છે કે નિષ્ફળ રાજકારણ? યુદ્ધ કોને જોઈએ છે? એક પણ સામાન્ય વ્યક્તિ યુદ્ધ જેવી સ્થિતિ ઊભી કરવા માગતી નથી. વળી, જે ઓ એમ કહી રહ્યા છે કે યુદ્ધ ચાલતું હોય તો તેમને સરહદો પર મોકલી દેવા જોઈએ જેથી તેઓ સમજી શકે. પણ તેઓ માત્ર બુદ્ધિહીન લોકો છે જે માત્ર ટીવી પર જોઇને કંઈ પણ બોલી શકે છે. મને અફસોસ થાય છે કે આપણા શિક્ષિત લોકોએટલા અજ્ઞાની થઈ ગયા છે કે તેમની પર કોઈ અસર નથી થતી. હું ખૂબ જ શિક્ષિત પારિવારિક પૃષ્ઠભૂમિમાંથી છું અને અમારા પરિવારની મહિલાઓપણ સરકાર માટે અને ખાનગી ક્ષેત્રોમાં પણ કામ કરી રહી છે, તેથી મેં બાળપણ પછી થી ઘણું બધું જોયું છે. 2014થી ટેકનોલોજી અને જિયો ફેક્ટરમાં તેજી અને લોકો PUBGના સૈનિક અને ટિક ટોકના એક્ટર્સ બની ગયા છે. જે લોકો જવાબદાર છે તેઓ પણ સરહદ પર સમસ્યાઓનો સામનો કરી રહ્યા છે અને તેમની અંદર પણ રાજકારણનો રાક્ષસ ઊભો થયો છે, જેને વધુ નુકસાનથી બચાવવા માટે તાત્કાલિક અસર થી ખતમ કરી દેવા જોઈએ. મને ખબર નથી કે ટીવી લોકોને કેટલું અસર કરશે કારણ કે હું વ્યક્તિગત રીતે ટીવી જોતો નથી, પરંતુ તેની અસર મગજને સરળતાથી ધોવાની થાય છે, જે કંઈ પણ થયું છે તે લોકોની નજર સામે છે અને જે ઓ હજુ પણ નિષ્ક્રિય થઈને આંખો બંધ કરવા માગે છે કે કોઈ જાદુ થશે અને તેમનું જીવન ધનવાનો ની જેમ રહેશે. લોકો આ પગલાંની પ્રશંસા કરી રહ્યા હતા પરંતુ બિનજરૂરી અને અણધારી મુશ્કેલીનો સામનો કરી રહ્યા હતા, પરંતુ અમે એવા બિઝનેસ વિશે પણ ચર્ચા કરીશું જે આવી હિલચાલને કારણે અને શેરબજાર વિશે પણ ચર્ચા કરીશું. શરૂઆતના દિવસોમાં એવું લાગતું હતું કે આ આશ્ચર્ય ઘણા પ્રભાવશાળી લોકોને લાગ્યું હતું અને તેમને તેમની એસયુવી લેતા રસ્તા પર દોડતા જોયા હતા અને તેમાંથી કેટલાકને પણ હૃદયની પીડા થઈ હતી, પરંતુ મોટા પાયા પર, પ્રભાવશાળી અને વીઆઈપી કેટલાક પ્રયાસો થી આ નેસ્તનાબૂદ કરવામાં સફળ રહ્યા હતા. કારણ કે જે લોકો આવી ચાલની પ્રશંસા કરી રહ્યા હતા તેઓ માત્ર મોટા દંભી છે કે આપણો સમાજ તેમને ખવડાવી રહ્યો છે. આવા ડુક્કરોને તો સર્વશક્તિમાનનો ક્રોધ નો સામનો કરવો પડશે, જો આપણા નિયમો તેમના માટે ખૂબ જ નબળા સાબિત થશે. મેં વૃદ્ધલોકોને એવી વાતો કરતા જોયા છે કે જો તમે ભૂલ કરો તો તેને સ્વીકારવાની હિંમત પણ રાખવી જોઈએ, એ જ રીતે, સરકાર કયા પ્રસંગોપર યુ-ટર્ન લેત તે સંખ્યા ગણવી અશક્ય છે! પહેલી જ નોંધમાં વિકાસ અર્થશાસ્ત્રી જીન ડ્રેઝે કહ્યું હતું કે નોટબંધી રેસિંગ કારના ટાયરો ને શૂટ કરવા જેવું છે. પરંતુ આપણે એવા યુગમાં જીવીએ છીએ કે જેમ કે, આપણું જીવન ભારત અને પાકિસ્તાનની ક્રિકેટ મેચ જેવું છે, હું સરહદોના મુદ્દાઓમાં જવા નથી માગતો, અન્યથા

ઘણું બધું લખી શકાય એમ છે કારણ કે માત્ર એટલું જ કહેવામાં આવ્યું હતું કે લોકોને આંખો ખોલવી જ પડે છે. ટ્રોલર્સનું. હું પકોડા રોજગારનો ભાગ બનવા નથી માગતો, આ દેશના લોકો એટલા હોશિયાર છે કે તેઓ જૂઠાને ઓળખી શકે.

પ્રકરણ ૫: મારા પોતાના અનુભવો

મને યાદ છે કે તારીખ ૨૧ નવેમ્બર, ૨૦૧૬ હતી અને રાત્રે ૮ વાગ્યા પછી મેં મારા ઘરનો બીજો દરવાજો બંધ કર્યો અને શહેરની આસપાસ ફરવા નોપ્રવાસ કર્યો. પહેલાં હું મારા ઘર પાસે એસબીઆઈની જગનાથ બ્રાન્ચમાં ગયો અને બે ડેબિટ કાર્ડમાંથી રૂ. ૨૦૦૦ની નોટ કાઢી. હું ખુશ હતો કારણ કે નોટબંધી પછી હું પહેલી વાર બહાર હતો, કોઈ પણ બેંક વ્યવહાર કરવા નીકળ્યો હતો અને નવી નોટો મારા હાથમાં પહેલી વાર આવી હતી. હું ઘરે પાછો આવી રહ્યો હતો, પણ મેં વિચાર્યું કે હું અને મારી મમ્મીના પૈસા બેન્કમાં જમા કરાવવા માટે થોડા દૂર જઈશું. તેથી હું શાસ્ત્રી મેદાન ગયો અને પૈસા જમા કરાવવા માટે કતાર ઓછી હતી, તેથી મેં મારા પૈસા જમા કરાવ્યા અને સ્મિત સાથે આગળ વધ્યા કારણ કે મારે બીજા લોકોની જેમ સંઘર્ષ કરવો ન પડ્યો. જોકે, એક માણસ બધા માટે સમસ્યા સર્જી રહ્યો હતો કારણ કે તે ખરાબ વર્તન કરતો હતો અને વચ્ચેની લાઈન તોડી નાખતો હતો પરંતુ જૂના સિક્યોરિટી ગાર્ડ એટલો બહાદુર હતો કે તેને એટીએમમાંથી બહાર ફેંકી દીધો. આપણા શહેરમાં એવા લોકો વધી રહ્યા છે કે જેમને બીજાઓ પ્રત્યે ધીરજ નથી. હું પાણી પુરી ખાતો હતો, પૈસા આપી ને પછી ૧૦૦ રૂપિયાની નોટ લેવા માટે એસબીઆઈની મુખ્ય શાખામાં ગયો. અહીં મારે ઓછામાં ઓછા દોઢ કલાક રાહ જોવી પડી. હું મારા પુસ્તક માટે લોકોની પ્રતિક્રિયા જોઈ રહ્યો હતો. કારણ કે આ સમયે લોકો માત્ર સ્વાર્થના વર્તનમાં વ્યસ્ત છે એ વાતનો કોઈ ઈનકાર કરી શકે નહીં. આખા પુસ્તકની જેમ હું તેને સારા અને ખરાબ વચ્ચેના યુદ્ધ તરીકે વર્ણવી રહ્યો છું! એક વ્યક્તિ પોતાની રીતે જ લાઈન સંભાળી રહી હતી, જેનાથી હું પ્રભાવિત થયો કે ઘણી જગ્યાએ એવા સમાચાર આવ્યા હતા કે ટોળાને સંભાળવા માટે લાઠીચાર્જમાં તેમને માર મારવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ અહીં કોઈ પણ સરકારી વ્યક્તિ વગર લોકો પોતાની રીતે બધું સંભાળી રહ્યા હતા. ઘણા લોકો ગુસ્સે થયા હતા કારણ કે કેટલાક લોકો એકથી વધુ ડેબિટ કાર્ડમાંથી પૈસા ઉપાડી રહ્યા હતા. હું કહીશ કે આ તો માત્ર ઈર્ષા છે, જોકે મારી પાસે પણ બે ડેબિટ કાર્ડ

હતા. જોકે એક ઘટનાએ મને આઘાત લાગ્યો કે એક વૃદ્ધ લાંબા સમયથી પૈસા ઉપાડવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા હતાં, જ્યારે તે બહાર આવ્યા ત્યારે તેને પાંચ ડેબિટ કાર્ડ દ્વારા 10,000 રૂપિયા મળ્યા. મારા સિવાય કોઈ પણ વ્યક્તિ ખુશ ન હતી કારણ કે મારા માથા પર પારિવારિક જવાબદારી નથી. એક સામાન્ય માન્યતા છે કે વૃદ્ધલોકો ટેકનોલોજી પ્રત્યે ધ્યાન રાખતા નથી એટલે દરેકે તેને ગાળો આપવાનું શરૂ કર્યું અને તેને ખરાબ શબ્દો આપવા લાગ્યા, જેનો હું અહીં ઉલ્લેખ કરી શકું તેમ નથી. તેથી હું તેને જોઈ રહ્યો હતો કે તે ક્યાં જઈ રહ્યા છે અને એક આઘાત સાથે તે સ્કૂલ રિક્ષા ડ્રાઇવર હતાં. OMG, આ મારા વિઝનને કારણે જેલોકોને આ વિશેષાધિકાર ન હોય તેમના હાથને ટેકનોલોજી પૂરી પાડવાની મારી કલ્પના હતી. જોકે, મારા શબ્દો કેટલાક નકલી રાષ્ટ્રવાદીઓને પણ ચપટી આપી શકે છે, પરંતુ મેં જે જોયું તે હું જ કહીશ. ઘણા જૂના રિવાજવાળા પુરુષોને સ્ત્રીઓ પ્રત્યે આદર નથી અને તે કોઈ પણ નીચલા સ્તર પર જઈ શકે છે. આ જ કારણ છે કે હું નથી ઇચ્છતો કે મારા પરિવારની કોઈ પણ મહિલા સભ્ય આવી પરિસ્થિતિમાં બેંકમાં જાય, જેહું બીજા ઓ વિશે જાણતો નથી, પણ કમ સે કમ તેમને આવી બિનજરૂરી મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવા ન દઉં. હું મારા મિત્ર સૂરજ સાથે તેના માટે પૈસા ઉપાડવા ગયો હતો. હું તેની બાજુમાં ઊભો હતો, પછી મજુર જેવો દેખાતો એક માણસ અંદર આવ્યો અને જેમ તેમ બોલવા લાગ્યો. તેણે કહ્યું કે જ્યારે તે અગાઉ આવ્યો ત્યારે એક સ્ત્રી તેની આગળ હતી અને બીજા પુરુષ દ્વારા તેને ધક્કો મારવામાં આવી રહ્યો હતો, તેથી આ વ્યક્તિએ મહિલાને કહ્યું કે તમે તમારા કુટુંબમાં કોઈ પુરુષ ને મોકલવા તમે અહીં કેમ આવ્યા છો? આવા સસ્તા લોકો પાસેથી આ કઠોર વાસ્તવિકતાની આપણે અપેક્ષા રાખી શકીએ. કોઈ પણ મેટ્રો સિટી માટે એ કહેવું સરળ રહેશે કે મહિલાઓ કામ કરી રહી છે, આપણી સંસ્કૃતિ છે, પરંતુ અંદરથી તેઓ પણ જાણે છે કે મહિલાઓ કેટલી સુરક્ષિત છે? બેંગ્લોરમાં 31મી રાતની ઘટના નું તાજેતરનું ઉદાહરણ છે. કોઈ મને રૂઢિચુસ્ત કહી શકે, પણ હું મારા પરિવારની મહિલા સભ્યોને કોઈ પણ મુશ્કેલીમાં મૂકી શકું તેમ નથી. જોકે હું ચોક્કસ કહી શકું તેમ નથી, પણ કમ સે કમ મને લાગે છે કે આપણું શહેર રાજકોટ મારા માટે સુરક્ષિત છે. અહીં પણ આધુનિક સંસ્કૃતિ આવી રહી છે, પરંતુ તેમાં સમય લાગશે. અપરાધ તેના પગને આકાર આપી રહ્યો છે, પરંતુ પોલીસ તેમના પર મજબૂત હશે. આમ છતાં, કામ કરતી સ્ત્રીઓ ને ખરાબ આંખો થી જોવાય છે. હું શાસ્ત્ર (પવિત્ર પુસ્તકો)માં માનું છું, તેથી આ યુગને કાળો યુગ અથવા કલીયુગ તરીકે ગણવામાં આવે છે. જોકે, તેમાં એવું કહેવાય છે કે સમય એક ટિકની જેમ પસાર નહીં થાય, આ પૃથ્વીની શરૂઆતથી જ સારા અને ખરાબ વચ્ચેયુદ્ધ શરૂ થયું છે. આપણી દુનિયા અંદરથી ઘણી ખરાબ છે. જાહેર છબીમાં ખરાબ બાબતો નથી આવતી અથવા લોકોએ આંખો બંધ કરી દીધી છે. આપણા લોકો એટલા ટેવાઈ ગયા છે કે તમે કોઈને પ્રશ્નો ન પૂછી શકો, આ લોકશાહી સૌથી પહેલાં છે અને આ દેશ કોઈની પૈતૃક સંપત્તિ નથી. સરકાર પાસેથી કર વસુલાત લાખો કરોડ રૂપિયાથાય છે અને પગાર અને વીઆઈપી સારવાર આપણા પૈસા પર છે, પરંતુ તેમ છતાં, જાહેર ક્ષેત્રની કંપનીઓ કે સરકારી કચેરીઓમાં તે જ લોકોને યોગ્ય માન મળતું નથી. સરકારો ભલે બદલાઈ ગઈ હોય, પણ બ્રિટિશ રાજ પછી નોકરશાહીમાં કોઈ ફેરફાર થયો નથી, જેનો ઉકેલ લાવવો જરૂરી છે. મને અંગત સ્તરે લાગે છે કે આ આંદોલન ઐતિહાસિક વિજય બની શકે છે, પરંતુ તેની નિષ્ફળતા કોઈની પણ નથી પરંતુ તે આપણા દેશની સામૂહિક નિષ્ફળતા છે. આટલી બધી રકમ વ્યાવસાયિક મદદ કે કેટલાક મધ્યસ્થી ઓ વગર નક્કી કરી શકાતી ન હતી. મને કોઈની મદદ કરવામાં કોઈ તકલીફ નથી પણ તેમને આંખ આડા કાન કરવા જોઈએ નહીં. જે લોકો નું જીવન સારું છે તેઓ ઓછા વિશેષાધિકારની મજાક ઉડાવી રહ્યા છે, અંગત સ્તરે મને કોઈ

મુશ્કેલી નથી, મારી સામે કોઈ પણ પ્રકારની તકલીફ નથી, એક દિવસ આવશે જે ઓ દુષ્ટતાને ટેકો આપી રહ્યા છે તેઓ ને કોઈ પણ મદદ કરશે નહીં અને કોઈ પણ તેમને મદદ કરશે નહીં કારણ કે દરેક વ્યક્તિ પોતાનો નફો જોઈ રહ્યો છે.

વળી, જે કહે છે કે કાર્યવાહી ધીમી હતી પરંતુ હું ઉમેરવા માગું છું કે આરબીઆઈએ જો કંઈ પણ ખોટું થયું હોય તો તેમની નોંધ લેવા માટે ઈ-મેઈલ એડ્રેસ આપ્યું હતું, મેં તેમને અમારા શહેરની હેડ પોસ્ટ ઓફિસની તસવીરો મોકલી હતી, કેટલાક લોકો અપંગ વ્યક્તિને અંદર જવાની પરવાનગી આપી રહ્યા ન હતા અને ઘણા લોકો માટે હાસ્યનો સ્ટોક બની ગયો હતો. બીજા જ દિવસે મારા આશ્ચર્ય ની વચ્ચે નોટિફિકેશન આવ્યું કે તેમના માટે અલગ લાઈન આપવાનું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું અને હું એ પણ ઉમેરીશ કે જો કેટલાકે તેનો દુરુપયોગ કર્યો હોય તો આપણે બધાને દોષ ન આપી શકીએ. મારા ઘરમાં ગેસ પાઈપમાં થોડી સમસ્યા હતી અને અમે તેને અમારા સ્વદ્વારા ઠીક કરી શકતા નથી અને કંપનીના રિપેરિંગ વાળાએ તેના પૈસા લેવા માટે રજા લીધી હતી, તેથી અમારે બે દિવસ માટે બહાર જમણવાર કરવાનું હતું, નજીકમાં જ એક મજૂર તેના પરિવાર સાથે હતો તેની પાસે પૈસા હતાં પણ છુટ્ટા ન હતાં ને તે દૂર થી અહીં પૈસા બદલવા આવ્યો હતો. આવી બાબતોને નજરઅંદાજ ન કરી શકાય, સરકારે આપ્રકારની બાબતો ને ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ. એક વૃદ્ધ વ્યક્તિ તેને છુટ્ટા પૈસા આપે છે અને મેં તેને થોડું ખાવાનું પણ ખરીદી દીધું, લોકોએ એકબીજાની મદદ કરવી જોઈએ, એસી કાઉચ પર બેસીને વાત કરવી એ જુદી વાત છે અને બહારનું વાસ્તવિકતા અલગ છે. કારણ કે જે નો ઇરાદો હતો તે બધી ખોટી દિશામાં જઈ રહ્યો હતો, જોકે ઘણાલોકોની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ જ્યારે આપણી પાસે આટલા બધા લોકો સામેલ હશે ત્યારે કેટલા લોકોને પકડવામાં આવશે અને ન્યાય મળશે તે એક મિલિયન ડોલરનો પ્રશ્ન છે!

પ્રકરણ ૬: ચૂંટણી મોડ પર રાષ્ટ્ર

વિશ્વના કોઈ પણ દેશ માટે ચૂંટણી એ સમય છે કે જ્યારે દરેક જણ ટી.વી. જોતી વખતે ક્રિકેટ ખેલાડીઓને જે ટિપ્સ અપાય છે તેવી જ ટિપ્સ ચૂંટણી માં અપાય છે. આપણે એ હકીકતથી છુપાવવું ન જોઈએ કે મોટાભાગના લોકો ઉપર ગણ્યાગાંઠ્યા લોકો રાજ કરે છે. આપણે આપણા લોકતંત્રમાં આશા ગુમાવવી ન જોઈએ, કારણ કે સમગ્ર વિશ્વને બદલવાની જવાબદારી એક વ્યક્તિની નથી. આપણે આપણી જાતને પૂછવું જોઈએ કે આપણે બધાને સારા નાગરિક બનાવવા માટે આપણા પરિવાર એ કેટલું કષ્ટ લીધું છે. હા, કોઈ પણ રાજકારણી એ સ્વીકારવાનો ઇનકાર નહીં કરે કે આપણી ચૂંટણી ધર્મ કે જાતિ પર આધારિત છે, અથવા તો મારે કહેવું જોઈએ કે તે મહત્ત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે, પરંતુ શું આપણે પૂછ્યું છે કે આપણે આપણા છોકરાઓ અને છોકરીઓ પર નજર રાખીએ છીએ, અથવા તો આપણે

તેમને પૂછીએ છીએ કે તે ક્યાં જાય છે. આટલા મોટા દેશમાં આપણી પાસે પોલીસ ઓછી છે. ટોળાને કાબૂમાં લઈ શકાય નહીં અથવા કઠોર માર્ગો અપનાવવા જોઈએ, તો અમે સરકારને માત્ર એટલું જ પૂછીશું કે પોલીસ બ્રિટિશનો સ્ટાફ છે અને આપણે લોકો ગુલામ છીએ. અમુક ની ભૂલ માટે આખો વિભાગ કિંમત ચૂકવે છે. જ્યારે સમાચાર આવ્યા કે કેટલાક ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં પોલીસ લાઠીચાર્જ ને સંભાળવાનું મુશ્કેલ હતું, ત્યારે મને તે યોગ્ય નથી લાગ્યું કારણ કે જે રીતે આપણી પોતાની સરકાર નોટબંધીને કોઈ ઈશ્વરના પગલા તરીકે પ્રમોટ કરી રહી હતી, તે રીતે તેમને આ પ્રકારના કૃત્યો માટે જવાબદાર ઠેરવવા જોઈએ, કારણ કે જે રીતે કહેવામાં આવ્યું હતું કે તે તમામ સમસ્યાઓનું સમાધાન કરશે. જો કે અમે આ પછીથી ચર્ચા કરીશું અને અમે ચૂંટણીઓ પર અમારા વિષય પર આગળ આવીશું. આ ઉત્તર પ્રદેશની સૌથી વધુ ટીકાત્મક ચૂંટણી હતી. જોકે હું એમ નહીં કહું કે અગાઉની સરકારોએ કંઈ કર્યું નથી, પરંતુ આપણે તેને પૂર્ણતાના આધારે માપી શકીએ તેમ નથી. આમ તો રાજકારણીઓ ઓછા સમયમાં ધનવાન બની જાય છે, જે લોકો એક સરખા ઝડપે વિકાસ ન કરતા. અબજોપતિ બિઝનેસમેન બનવાનું મારું સપનું છે, પરંતુ અન્ય સામાન્ય લોકો તેમની રોટી અને માખણની જિંદગીથી ખુશ છે, સરકારે તેમની ઇચ્છા મુજબ તે છીનવી ન લે. મને એમ પણ લાગે છે કે ચૂંટણીમાં માગ આવે છે અને બધા પૈસા લોકો પાછળ વપરાય છે, પરંતુ આપણે ખરેખર વિચારવું જોઈએ કે આટલી મોટી રકમ દર પાંચ વર્ષે બહુ વિચાર્યા વિના ખર્ચવામાં આવે છે, કારણ કે બેઠક પર બેઠેલી વ્યક્તિ સત્તા જાળવી રાખવાનો પ્રયાસ કરશે અને વિરોધ પક્ષો તેને ઉતારી મુકવા પ્રયાસ કરશે. ને લોકો ખાલી કાગળ ઉપર ને ટી.વી. ની જાહેરાત પૂરતા રહી જશે. આપણે ગરીબી હટાઓ થી લઇ ને સાઈનિંગ ઇન્ડિયા થી અબકી બાર........ પરંતુ શું ભારત કંઈ બની ગયું છે? સરકારે સરકારના કોઈ પણ લોકોને પ્રાથમિકતા આપ્યા વિના મોટી થિંક ટેન્કો અને વિચારકોની નિમણૂક કરવી જોઈએ કારણ કે જે લોકો રામનું નામ લઈ રહ્યા છે તેમણે કદાચ રામાયણ યોગ્ય રીતે વાંચી ન હોય. રામ ભરત સાથે વાત કરતા કહે છે કે તમે એવા સલાહકારોની નિમણૂક ન કરો કે જેમને તમે પગાર આપો છો, કારણ કે તેઓ માત્ર સલાહ આપશે કે જે તમને ગમશે અને યોગ્ય અને વાજબી છે તેવી સલાહ કદાચ નહિ આપે કારણ કે વાસ્તવિકતા કડવી હોઈ છે. રામાયણ અને મહાભારત પર આપણને ગર્વ હોવો જોઈએ પરંતુ આપણા દેશ માટે એ ખૂબ જ દયાજનક છે કે આપણા મહાકાવ્યોની પ્રશંસા કરવા માટે કેટલાક ગોરા લોકોની જરૂર છે, આપણા શિક્ષિત લોકોએ પહેલા તે વાંચવું જોઈએ અને પછી તેમની સલાહ આપવી જોઈએ જાણે કે આ મહાકાવ્યો પૌરાણિક કથા ઓ સત્ય છે કે નહિ? રામ એમ પણ ઉમેરે છે કે ભ્રષ્ટાચાર તમારા જીડીપીના 3 ટકાથી વધુ ન હોવો જોઈએ. આપણે રામ રાજ્યની વાત પણ ભૂલી ગયા છીએ અને માત્ર વાત કરીએ છીએ પરંતુ સૌ પ્રથમ આપણા પોતાના રાજકારણીઓએ શીખવું જોઈએ અને હું તમામ રાજકીય પક્ષોને વિનંતી કરું છું કે જો તેઓ ખરેખર આપણા દેશનો વિકાસ કરવા માગતા હોય તો તેઓ પોતાના પક્ષના કાર્યકરો અને મંત્રીઓ માટે રામાયણ અને ગીતાના પાઠો નું આયોજન કરે. યુપીની ચૂંટણી પછી જ તમામ ટીવી ન્યૂઝ ચેનલો ગુણગાન કરી રહી હતી અને લોકોને પરિવર્તનની આશા હતી, તે પરિવર્તન આવ્યું છે કે નહીં તે નો જવાબ તેમણે આપવો પડશે, નહીં કે આપણે. યોગી આદિત્યનાથની જીત પછી મીડિયા તેમના પ્રત્યે ખૂબ જ પાગલ થઈ ગયું હતું, કારણ કે તેઓ જ્યાં પણ ગયા હતા ત્યાં મીડિયા તેમની પાછળ પાછળ પડ્યા હતા અને ઘણા દિવસો સુધી ટેલિકાસ્ટ થયા હતા પરંતુ અચાનક બધું જ અદ્રશ્ય થઈ ગયું હતું. મને ગમે છે કે તેઓ તમામ સરકારી કચેરીઓની મુલાકાત લે અને વાસ્તવિક કાર્યોની હકીકત તપાસતા હોય અને એ વું જ હોવું જોઈએ, રાજાઓની જૂની વાર્તાઓમાં પણ હું સાંભળું છું કે તેઓ રાજ્યમાં ફરતા અને શું

ચાલી રહ્યું છે તે જાણવા માટે આવતા હતા. આપણા આધુનિક યુગના નેતાઓ એ પણ આવું કૈક કરવું જોઈએ

ગુજરાત ની ચૂંટણી

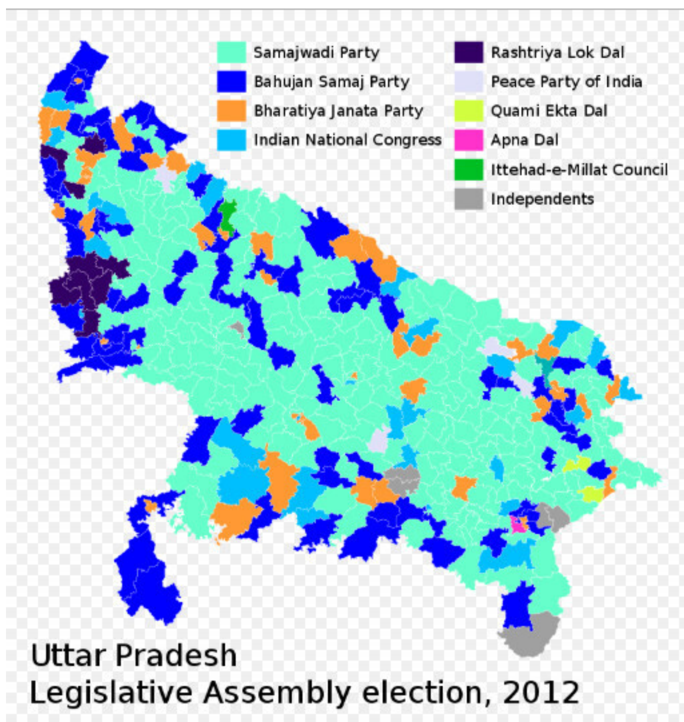
ભાજપ માટે આ ગર્વ છે કારણ કે જો તેઓ અહીં હારી ગયા હોત તો જીવન થી મોટી છબી માં ઘોબો પડી ગયો હોત. હું એ ટકોર નહીં કરું કે વિકાસ થયો છે કે નહીં ગુજરાત મોડલ માં, પણ મને લાગે છે કે, ચમક અને ચમકમાં ગરીબ પક્ષ ક્યાંક છુપાઇ જાય છે, મને ગુજરાતમાં રહેવાનું ગૌરવ થાય છે અને આ રાજ્યે મને નથી કઈ આપ્યું તેવું કશું નથી, પરંતુ ગુજરાતીઓ આનંદમાં છે અને ખરેખર આપણે બિન-સંવેદનશીલ નથી. જ્યારે પીએમ મોદી ગુજરાત છોડીને ગયા હતા ત્યારે હું ખરેખર ખુશ નહોતો, કારણ કે અમે તેમનામાં એક શક્તિશાળી નેતૃત્વ ગુમાવ્યું હતું, મને નથી લાગતું કે બીજા સી.એમ. મોદી જેટલું નેતૃત્વ કરે. મને લાગે છે કે આપણા ગુજરાતની શાંતિને કોઈ પણ ભોગે નુકસાન ન પહોંચાડવું જોઈએ, કારણ કે રાજકારણને બાજુએ રાખીને બધા જ પ્રકારના લોકો અહીં શાંતિથી રહેવા માગે છે અને કોઈને પણ એકબીજા સાથે કોઈ સમસ્યા નથી, કેટલાક લોકો ને સમગ્ર સમુદાય સાથે સરખાવી શકાય નહીં. ચૂંટણીપરિણામોના દિવસે શેરબજારને પણ નીચે ગયું જ્યારે એવા સમાચાર આવ્યા કે જ્યાં ભાજપ પાછળ પડી રહ્યું હતું, પરંતુ દરેક સરકારે તેમની સામે નીતી-વિરોધી કાર્યવાહીને સમાજમાટે વધુ સારી સેવા કરવાની તક તરીકે સ્વીકારવી જોઈએ, આપણે અહીં જોઈએ છીએ કે રાજકીય હરીફો પણ તેમના અંગત જીવનમાં સારા મિત્રો છે, પરંતુ આપણે એ વાતને નકારી શકીએ નહીં. દરેક વ્યક્તિ એક સામાન્ય નર્સરી સ્કૂલની લાખો ફી પોસાય તેમ નથી અને હું હંમેશાં અમીર પરિવારના માતાપિતાને કહું છું કે જો તમે તમારા બાળકોને આવી નર્સરીમાં મોકલો છો તો તમારા બાળક ટાટા કંપની થી ફોન આવશે કે તમારા બાળકને મોકલો સીઈઓની જગ્યા ખાલી છે? શાકભાજી માટે પણ આપણે તપાસીએ છીએ જેમ કે બોમ્બ સ્ક્વોડ ડોગ નો બેગ સૂંઘે છે, તો પછી લોકો શા માટે સિસ્ટમના સરમુખત્યાર વર્તન ની સામે ઝૂકી જાય છે, જે માત્ર નફા વિશે જ વિચારે છે. લોકોને શું જોઈએ છે તે નક્કી કરવા દો? હું તેના પર વધુ ટિપ્પણી કરવા નથી માગતો. ચૂંટણીની વાત કરીએ તો હું મારા કામ માટે શેરબજારો પર જીવંત હતો અને કોઈ પણ વેપાર ન મૂકવાનો નિર્ણય કર્યો હતો કારણ કે તે માંડ માંડ કોઈ પણ પ્રકારની આગાહી કરી શકતો ન હતો. અને ચૂંટણી નાં માર્જિન માંડ માંડ આવ્યા એમ કહી શકાય.

Uttar Pradesh legislative assembly election, 2012

← 2007	8 February 2012 – 3 March 2012		2017 →
	All 403 assembly constituencies		
Turnout	59.40%		
			
Leader	Akhilesh Yadav	Mayawati	Uma Bharti
Party	SP	BSP	BJP
Leader's seat	Not Contested	MLC	Charkhari
Last election	97	206	51
Seats won	224	80	47
Seat change	▲127	▼126	▼4
Percentage	29.15%	25.91%	15%

		
Leader	Raj Babbar	Chaudhary Ajit Singh
Party	INC	RLD
Last election	22	10
Seats won	28	9
Seat change	▲6	▼1
Percentage	11.63%	2.33%

Chief Minister before election	Elected Chief Minister
Mayawati	Akhilesh Yadav
BSP	SP

(સૌજન્યઃ વિકિપીડિયા)

Uttar Pradesh legislative assembly election, 2017

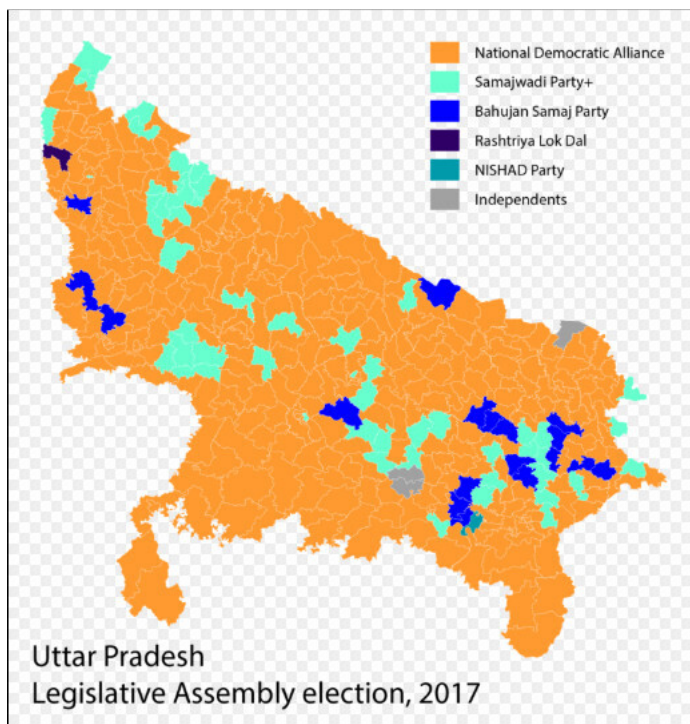
← 2012	11 February – 8 March 2017	2022 →

All 403 seats of Uttar Pradesh Legislative Assembly
202 seats needed for a majority

Turnout 61.04% ▲1.64%

Leader	Yogi Adityanath	Akhilesh Yadav	Mayawati
Party	BJP	SP	BSP
Alliance	NDA	SP+INC	None
Leader's seat	MLC	*MLC*	-
Last election	47	224	80
Seats won	325	54	19
Seat change	▲ 278	▼ 184	▼ 61
Popular vote	35,862,546	24,340,309	19,281,340
Percentage	41.35%	28.07%	22.23%
Swing	▲ 26.35%	▼ 12.71%	▼ 3.68%

Chief Minister before election	Elected Chief Minister
Akhilesh Yadav SP	Yogi Adityanath BJP

(સૌજન્યઃ વિકિપીડિયા)

Gujarat Legislative Assembly election, 2017

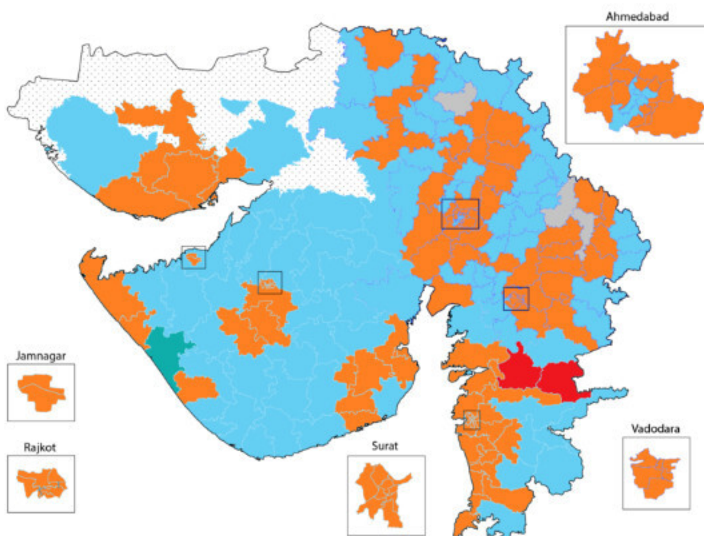
← 2012	9 and 14 December 2017	2022 →

All 182 seats in the Gujarat Legislative Assembly
92 seats needed for a majority

Turnout 68.41%

Leader	Vijay Rupani	Bharatsinh Solanki
Party	BJP	INC
Alliance		INC+BTP+Independent
Leader since	2016	2015
Leader's seat	Rajkot West	*Did not contest*
Last election	115	61
Seats won	99	81
Seat change	▼16	▲20
Popular vote	1,47,24,427	1,24,38,937
Percentage	49.1%	41.4%
Swing	▲1.2%	▲2.5%

Gujarat Legislative
Assembly election, 2017
Result

પ્રકરણ ૭: 50 દિવસ, 74 સૂચનાઓ

આરબીઆઈ ની સૂચનાઓ

નવેમ્બર ૮

૧) ૯ નવેમ્બર બેંકો માટે નોન-બિઝનેસ વર્કિંગ ડે રહેશે

તમામ એટીએમ, કેશ ડિપોઝિટ મશીન વગેરે, 9 અને 10 નવેમ્બરે બંધ રહેશે

એટીએમ ઉપાડ પર 18 નવેમ્બર સુધી પ્રતિદિવસ 2,000 રૂપિયા પ્રતિ દિવસ મર્યાદિત રહેશે. આ મર્યાદા 19 નવેમ્બરથી વધારીને 4,000 રૂપિયા કરવામાં આવશે.

જે વ્યક્તિ 30 ડિસેમ્બરે અથવા તેના થી પહેલા નિયત બેંક નોંધો અથવા એસબીએનની આપ-લે કે જમા કરવામાં અસમર્થ હોય, તેને નિયત આરબીઆઈ ની ઓફિસો અથવા આવી અન્ય સુવિધામાં તે નું વિનિમય કરવા અથવા જમા કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે, જે તે દ્વારા સ્પષ્ટ કરવામાં આવેલી તારીખ સુધી.

૨) તમામ જાહેર ક્ષેત્ર/ખાનગી ક્ષેત્ર/વિદેશી બેંકો, આરઆરબી, શહેરી સહ-ઓપ બેંકો અને સરકારી સહ-કો-ઓપ બેન્કો 9 નવેમ્બરે બંધ રહેશે. તમામ એટીએમ 08 નવેમ્બરની મધરાતથી બંધ રહેશે. 50 અને 100 રૂપિયાની નોટો આપવા માટે પુનઃકેલિબ્રેશન બાદ એટીએમ 11 નવેમ્બરથી ફરી શરૂ થઈ શકે છે.

નવેમ્બર ૯

૩) એટીએમમાં ફેરફાર માટે બેન્કોને સૂચના

11 નવેમ્બરથી એટીએમ ફરી ખોલવામાં આવશે. એટીએમદ્વારા 100 અને 50 રૂપિયાની નોટ આપવા એટીએમનું પુનઃકેલિબ્રેશન;

પ્રતિ દિવસ રૂ. 2,000 ની ઉપાડ મર્યાદા;

500 અને 2,000 રૂપિયાની નવી નોટો આપવા ની તૈયારી

૪) શનિવાર, 12 નવેમ્બર અને રવિવાર, 13 નવેમ્બરે બેંકો ખુલ્લી રહેશે

અધિકૃત વ્યક્તિઓને સૂચનાઓ

૫) એસબીએન, 500 અને 1000 રૂપિયાની જૂની નોટોનો ઉલ્લેખ કરીને, 11

નવેમ્બર સુધી કાનૂની ટેન્ડર રહેશે, જેમ કેઃ

આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટ પરઃ રૂ. 5,000 સુધીના મુસાફરો માટે;

વિદેશી પ્રવાસીઓ માટે ફોરેક્સ અથવા એસબીએનની આપ-લે કરવા માટે, રૂ. 5,000 સુધી

નવેમ્બર ૧૦

૬) કાઉન્ટર પર રોકડ ઉપાડ પ્રતિ દિવસ રૂ. 10,000 પ્રતિ દિવસ મર્યાદિત છે, જે 24 નવેમ્બર સુધી દર અઠવાડિયે 20,000 રૂપિયાની સંપૂર્ણ મર્યાદા ને આધિન રહેશે, જે પછી તેની સમીક્ષા કરવામાં આવશે.

૭) પેમેન્ટ સિસ્ટમ (આરટીજીએસ, એનઈએફટી, ચેક ક્લિયરિંગ વગેરે) શનિવાર અને રવિવારે (12 અને 13 નવેમ્બર) ખુલ્લા રહેશે.

નવેમ્બર ૧૧

૮) સરકારી વિભાગોને અપવાદરૂપ કિસ્સાઓમાં રૂ. 10,000થી વધુ રોકડ ખેંચવાની છૂટ આપવામાં આવી શકે છે, માત્ર પુરાવાના ઉત્પાદન પર જ, જે તેમની રોકડ જરૂરિયાતોને લેખિતમાં યોગ્ય ઠેરવે છે.

૯) એસબીએનના વિનિમય પર બેંકો દૈનિક સ્થિતિની જાણ કરે

૧૦) અધિકૃત વ્યક્તિઓ વિદેશી પ્રવાસીઓને ફોરએક્સ ટેન્ડર ના બદલામાં પેમેન્ટ એન્ડ સેટલમેન્ટ સિસ્ટમ, આરબીઆઈ દ્વારા જારી કરવામાં આવેલી સૂચનાઓના સંદર્ભમાં પ્રી-પેઇડ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ જારી કરી શકે છે.

નવેમ્બર ૧૩

૧૧) વિનિમય ની મર્યાદા રૂ. ૪,૦૦૦થી વધારીને રૂ. ૪,૫૦૦ કરવામાં આવી છે.

દૈનિક એટીએમની મર્યાદા રૂ. 2,000થી વધારીને 2,500 રૂપિયા કરવામાં આવી છે.

સાપ્તાહિક મર્યાદા રૂ. 20,000થી વધારીને રૂ. 24,000 ની દૈનિક મર્યાદા રૂ.10,000

વરિષ્ઠ નાગરિકો અને દિવ્યાંગ લોકો માટે અલગ કતારો જાળવવી બેંકો. વિનિમય અને થાપણો માટે અલગ કતારો.

બેંકિંગ સંવાદદાતા ની રોકડ ની મર્યાદા રૂ. 2,500 સુધી વધારી

૧૨) કાઉન્ટર પર અને એટીએમ દ્વારા રોકડ ઉપાડ અંગે બેંકો દૈનિક ડેટા રજૂ કરે છે

નવેમ્બર ૧૪

૧૩) જિલ્લા કેન્દ્રીય સહકારી બેંકો (ડીસીસીબી) ગ્રાહકોને 24 નવેમ્બર સુધી દર અઠવાડિયે 24,000 રૂપિયા સુધી ઉપાડકરવાની છૂટ આપી શકે છે. મનોરંજન માટે એસબીએન સામે કોઈ વિનિમય કે આવી નોટો જમા કરવી

૧૪) ચાલુ ખાતાધારકોને દર અઠવાડિયે 50,000 રૂપિયા સુધીની રકમ ઉપાડવાની છૂટ આપવામાં આવી હતી. બેંકો ગ્રામ પંચાયત કચેરીઓ, પોલીસ સ્ટેશનો અને લશ્કરી ચોકીઓ અને સરકારી વિભાગો વગેરે ની નજીક સૂક્ષ્મ એટીએમ તૈનાત કરી શકે છે. બેંકો માઇક્રો એટીએમની મર્યાદા ઓછામાં ઓછી રૂ. 50,000 સુધી વધારી શકે છે

૧૫) બચત બેંક ગ્રાહકો માટે એટીએમ ચાર્જમાંથી મુક્તિ મળશે

નવેમ્બર ૧૫

૧૬) એસબીએનની આપ-લે કરતી વખતે બેંક શાખા અને પોસ્ટ ઓફિસ ગ્રાહકની જમણી આંગળી પર અભેધ શાહીચિહ્ન મૂકવા માટે કે જેથી એ જાણી શકાય કે તેણે એક જ વાર જૂની નોટોબદલી છે.

નવેમ્બર ૧૬

૧૭) જે વ્યક્તિ 50,000 રૂપિયાથી વધુ જમા કરાવશે તેણે પાન કાર્ડની નકલ જમા કરાવવાની રહેશે

૧૮) બેંકો એસબીએનની વિગતો સાથે આરબીઆઈને દૈનિક અહેવાલ મોકલશે. એવું નોંધવામાં આવ્યું છે કે બેન્કો નોંધપાત્ર વિલંબ સાથે અહેવાલો મોકલી રહી છે જેના કારણે ડેટા એકત્ર કરવામાં ભારે અગવડ તાકતી થઈ છે

નવેમ્બર ૧૭

૧૯) કાઉન્ટર પર એક્સચેન્જની મર્યાદા 18 નવેમ્બરથી રૂ. 2,000 રહેશે.

નવેમ્બર ૧૮

૨૦) તમામ વેપારી સંસ્થાઓમાં રોજના 2,000 રૂપિયાની રકમ પીઓએસમાં ઉપાડની મર્યાદા

નવેમ્બર ૨૦

૨૧) એટીએમ ઉપાડની મર્યાદા વધુ સૂચના ઓ સુધી બદલવામાં આવી નથી

નવેમ્બર ૨૧

૨૨) ચાલુ ખાતાધારકોને દર અઠવાડિયે 50,000 રૂપિયા સુધીની રકમ ઉપાડવાની છૂટ આપવામાં આવી હતી. ઓવરડ્રાફ્ટ અને રોકડ ક્રેડિટ એકાઉન્ટ માટે પણ સુવિધા

૨૩) નાના ઋણધારકોને તેમની લોન ની ચૂકવણી માટે વધુ સમયની જરૂર પડી શકે છે, તેથી સંબંધિત નિયમનકરતી સંસ્થા માટે વિવિધ પ્રકારની લોન માટે સબસ્ટાન્ડર્ડ તરીકે લોન ખાતાને માન્યતા આપવા માટે લાગુ પડતા વધારાના 60 દિવસો નો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે.

૨૪) લગ્નો માટે વધુ રોકડ ઉપાડની મંજૂરી. 30 ડિસેમ્બર સુધી મહત્તમ રૂ. 2,50,000 ની મંજૂરી

૨૫) ખેડૂતોને દર અઠવાડિયે 25,000 રૂપિયા સુધીની રકમ લેવાની છૂટ આપવામાં આવી હતી. તમામ ચાલુ ખાતાધારકોને અમુક શરતોને આધિન અઠવાડિયામાં 50,000 રૂપિયા ઉપાડવાની મંજૂરી આપી હતી અને તે એપીએમસી માર્કેટ/મંડીમાં નોંધાયેલા વેપારીઓને પણ આપવામાં આવી હતી. આવા વેપારીઓને જો કેવાયસી નિયમોનું પાલન કરવામાં આવે અને છેલ્લા ત્રણ મહિના કે તેનાથી વધુ સમયથી કાર્યરત હોય તો તેમના ચાલુ ખાતામાંથી રૂ. 50,000 સુધીની રકમ લેવાની છૂટ આપવામાં આવશે.

નવેમ્બર ૨૨

૨૬) લગ્ન માટે રોકડ ઉપાડઃ ઉપરોક્ત પરિપત્રના ફકરા ૨ ૬ (સી)માં સમાવિષ્ટ સૂચનાઓમાં ફેરફાર કરવાનો નિર્ણય લેવાયો છે: જે લોકો પાસે રોકડ ઉપાડની દરખાસ્ત છે, તેની વિગતવાર યાદી, સાથે સાથે જાહેરાત સાથે કે તેમની પાસે બેંક ખાતું નથી, જ્યાં તેમની પાસે બેંક ખાતું નથી. યાદી સૂચિત ચૂકવણીનો હેતુ સૂચવવો જોઈએ

૨૭) ઇ-પેમેન્ટને પ્રોત્સાહન આપવાનાં પગલાંઃ

પ્રી-પેઇડ પેમેન્ટ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ માટે જારી મર્યાદાવધારો. અર્ધબંધ પીપીઆઈની મર્યાદા રૂ. 10,000થી વધારીને રૂ. 20,000 કરી

૨૮) રબી પાકની સિઝન માટે રોકડ ઉપલબ્ધ કરાવવા - બેંકોને સલાહ

નાબાર્ડ પોતાની રોકડ ધિરાણ મર્યાદાનો ઉપયોગ 23,000 કરોડ રૂપિયા સુધી કરશે જેથી ડીસીસીબી પાક લોનની વહેંચણી કરી શકે.

કરન્સી ચેસ્ટ ધરાવતી બેંકોને ડીસીસીબી અને આરઆરબીને પર્યાપ્ત રોકડ પુરવઠો સુનિશ્ચિત કરવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. એપીએમસીમાં શાખાઓને ખરીદીની સુવિધા માટે પર્યાપ્ત રોકડ પણ આપી શકાય છે

૨૯) કેટલાક તત્વો સાથે સાથે મળી ને બેંક શાખાના કેટલાક અધિકારીઓ છેતરપિંડી કરી રહ્યા છે અને એસબીએનની રોકડમાં વિનિમય કરે છે અથવા એસબીએન ડિપોઝિટને એકાઉન્ટમાં સ્વીકારે છે. તેથી બેંકોને સલાહ આપવામાં આવે છે કે આવી છેતરપિંડી ની પદ્ધતિઓ ને વધુ સાવચેતી ના માધ્યમથી અટકાવી દેવામાં આવે અને આવી પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ અધિકારીઓ સામે કડક કાર્યવાહી કરવામાં આવે.

નવેમ્બર ૨૩

૩૦) બેંકોને સલાહ આપવામાં આવી છે કે, તાત્કાલિક અસરથી નાની બચત યોજનાઓમાં જમા રકમ માટે એસબીએન ન સ્વીકારવાની સલાહ આપવામાં આવે છે

નવેમ્બર ૨૪

૩૧) 24 નવેમ્બરની મધ્યરાત્રી પછી એસબીએનની ઓવર-ધ-કાઉન્ટર એક્સચેન્જની મંજૂરી નથી

૩૨) બેંકોએ પેન્શનરો માટે રોકડ ની ઉપલબ્ધતા સુનિશ્ચિત કરવા અને સશસ્ત્ર દળોના કર્મચારીઓ માટે સૈન્ય ચોકીઓ પર પૂરતો પુરવઠો સુનિશ્ચિત કરવાસલાહ આપી હતી.

૩૩) બેંકો સીધી જ એસબીએન આરબીઆઈની ઓફિસોમાં જમા કરાવી શકે છે, જેમના અધિકારક્ષેત્ર હેઠળ તેઓ સ્થિત છે

નવેમ્બર ૨૫

૩૪) બેંકો તેમના વર્તમાન ગ્રાહકોને તેમના ખાતામાંથી દર અઠવાડિયે 24,000 રૂપિયા સુધીની રોકડ ઉપાડવાની પરવાનગી આપી શકે છે

૩૫) વિદેશી નાગરિકો 15 ડિસેમ્બર સુધી ભારતીય ચલણ માટે 5,000

રૂપિયા ની મર્યાદા સુધી ફોરેક્સની આપ-લે કરી શકે છે

નવેમ્બર ૨૬

૩૬) તમામ બેંકોએ એનડીટીએલના 4 ટકા સીઆરઆર સાથે આરબીઆઈ સાથે જાળવી રાખવાની જરૂર છે. 26 નવેમ્બરથી અમલમાં આવતાં 16 સપ્ટેમ્બરથી 11 નવેમ્બર વચ્ચે એનડીટીએલમાં વધારા પર 100 ટકાનો વધારો તમામ બેંકો દ્વારા જાળવી રાખવામાં આવશે.

નવેમ્બર ૨૭

૩૭) એસબીએન માટે ચેસ્ટ ગેરંટી યોજના: આરબીઆઈ ની કચેરીઓમાં વર્તમાન સુવિધાની જેમ જ જિલ્લા સ્તરે નિયત કરન્સી ચેસ્ટ સાથે એસબીએન જમા કરાવવા માટે નવી યોજના

નવેમ્બર ૨૮

૩૮) વર્તમાન મર્યાદાથી વધુ ૨૯ નવેમ્બરે અથવા તે પછી થાપણો ની ઉપાડની મંજૂરી આપવી

૩૯) સીજીએસએસની મહોદને વિસ્તારવા માટે, કરન્સી ચેસ્ટ ઓપરેટ કરતી બેંકોને જો તેમની કરન્સી ચેસ્ટમાં અથવા કેન્દ્રની મધ્યમાં જગ્યા હોય, જે કરન્સી ચેસ્ટ જેટલી સુરક્ષિત હોય, તો તેને સીજીએસએસ ચલાવવાની છૂટ આપી શકાય છે.

નવેમ્બર ૩૦

૪૦) સંપૂર્ણ કેવાયસી-અનુપાલક જનધન ખાતાધારકોને એક મહિનામાં તેમના ખાતામાંથી 10,000 રૂપિયા ઉપાડવાની છૂટ આપી શકાય છે. લિમિટેડ અથવા નોન-કેવાયસી-અનુપાલિત પીએમજેડીવાય ખાતાધારકોને 5,000 રૂપિયા/ મહિને ઉપાડકરવાની મંજૂરી આપી શકાય છે

ડિસેમ્બર ૭

૪૧) વધારાની સીઆરઆર પાછી ખેંચવાનો નિર્ણય 10 ડિસેમ્બરથી અમલી રહેલા સીઆઆરેની જરૂરિયાત પાછી ખેંચવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે.

ડિસેમ્બર ૧૩

૪૨) CCTV રેકોર્ડિંગ્સનું સંરક્ષણઃ બેંકોને વધુ સૂચના ઓ ન મળે ત્યાં સુધી 8 નવેમ્બરથી 30 ડિસેમ્બર વચ્ચે કામગીરીના CCTV રેકોર્ડિંગને જાળવવાની સલાહ આપવામાં આવે છે.

ડિસેમ્બર ૧૬

૪૩) આઇએમપીએસ, યુપીઆઈ અને યુએસએસડી માટે ગ્રાહક ચાર્જીસનું તર્કબદ્ધીકરણઃ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે કે તમામ સહભાગી બેંકો અને પ્રીપેઈડ પેમેન્ટ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ (પીપીઆઇ) ઇશ્યૂ કરનારે ગ્રાહકો પર 1,000 રૂપિયા સુધીના વ્યવહારો માટે કોઈ ચાર્જ વસૂલ નહીં કરે. ઉપરોક્ત પગલાં 1 જાન્યુઆરી, 2017થી લાગુ થશે અને 31 માર્ચ, 2017 સુધી લાગુ થશે.

૪૪) 31 માર્ચ, 2017 સુધીનાં વિશેષ પગલાંઃ 1,000 રૂપિયા સુધીના વ્યવહારો માટે, મર્ચન્ટ ડિસ્કાઉન્ટ રેટ (એમડીઆર) વ્યવહાર મૂલ્યના 0.25 ટકા પર મર્યાદા રાખવામાં આવશે. 1,000 રૂપિયાથી વધુના વ્યવહારો અને રૂ. 2,000 સુધીના વ્યવહારો માટે એમડીઆરને વ્યવહાર મૂલ્યના 0.5 ટકા મર્યાદા માં રાખવામાં આવશે.

૪૫) વિદેશી નાગરિકોને 31 ડિસેમ્બર સુધી ભારતીય ચલણી નોટો માટે 5,000 રૂપિયા સુધીની ફોરેક્સ ની આપ-લે કરવાની મંજૂરી

૪૬) પીએમજીકેવાય ની કામગીરી ની માર્ગદર્શિકા જારી કરવામાં આવી

ડિસેમ્બર ૧૯

૪૭) બાકીનાં સમયગાળા દરમિયાન ૩૦ ડિસેમ્બર સુધીમાત્ર એક જ વખત બેંક ખાતામાં રૂ. ૫,૦૦૦થી વધુની જમા રકમ મળશે. ડિપોઝિટ જમા કરાવવા માટે ઓછામાં ઓછા બે બેંક અધિકારીઓની હાજરીમાં, આ રકમ અગાઉ જમા કેમ ન થઈ શકે તે અંગે ની પૂછપરછ કર્યા પછી જ ડિપોઝિટ લેવામાં આવશે.

ડિસેમ્બર ૨૧

૪૮) આરબીઆઈએ બેંક ખાતાઓમાં જૂની નોટોમાં 5,000 રૂપિયાથી વધુ જમા કરાવવાની શરત પાછી ખેંચી

ડિસેમ્બર ૨૬

૪૯) સરકાર એવા ખેડૂતોને 3 ટકાની તાત્કાલિક ચૂકવણી માટે 60 દિવસનો સમય આપશે, જે ખેડૂતોની પાક લોનની બાકી રકમ 1 નવેમ્બરથી 31 ડિસેમ્બર વચ્ચે બાકી છે, જો આવા ખેડૂતો ઉપરોક્ત સમયગાળાથી 60 દિવસની અંદર આ જ ચૂકવણી કરશે.

ડિસેમ્બર ૨૮

૫૦) પાક લોન માટે આપવામાં આવેલા ૬૦ દિવસ ઉપરાંત ૩૦ દિવસની જોગવાઈ કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. કૃષિ લોન સહિત વેપારના હેતુઓ માટે ટર્મ લોન

ડિસેમ્બર ૨૯

૫૧) કેશ ફ્લોની ગેરમેળને કારણે કેટલીક એમએસઇ તેમના વ્યવસાયને ચલાવવામાં કામચલાઉ મુશ્કેલીઓનો સામનો કરી રહી છે, તેના આધારે, બેંકોને સલાહ આપવામાં આવે છે કે તેઓ તેમના એમએસઇ ઋણધારકોને વધારાની કાર્યકારી મૂડી મર્યાદા પૂરી પાડવાની સુવિધાનો ઉપયોગ કરી શકે છે

ડિસેમ્બર ૩૦

૫૨) 30 ડિસેમ્બરે બેંકોમાં એસબીએનના વિનિમયની યોજના બંધ કરી દે. 30 ડિસેમ્બરે બિઝનેસ પૂરો થાય ત્યારે તમામ બેંકોએ 30 ડિસેમ્બરે જ ઈ-મેઈલમાં જ એસબીએન એકત્રિત કરવા અંગેની માહિતી આપવી જોઈએ

તમામ બેંક શાખાઓ (ડીસીસીબી સિવાય) 31 ડિસેમ્બરે આરબીઆઈની કોઈ પણ ઇશ્યૂ ઓફિસમાં અથવા કરન્સી ચેસ્ટમાં જમા કરાવવાની રહેશે

એસબીએન 31 ડિસેમ્બર સુધી કારોબાર બંધ થવાથી બેંકોના રોકડ બાકીનો ભાગ બની શકે નહીં.

૫૩) એટીએમ ઉપાડની દૈનિક મર્યાદા વર્તમાન રૂ. ૨,૫૦૦થી વધારીને ૪,૫૦૦ રૂપિયા પ્રતિ કાર્ડ પ્રતિ કાર્ડ કરવામાં આવી છે, જે ૦૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૧૭થી લાગુ થશે. સાપ્તાહિક ઉપાડ ની મર્યાદામાં કોઈ ફેરફાર નથી

કેન્દ્ર સરકારની સૂચનાઓ

નવેમ્બર ૧૦

૧) કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારોને ચૂકવવામાં આવતી ફી, ચાર્જિસ, ટેક્સ અને દંડ ની ચુકવણી કરવા અને 11 નવેમ્બરની મધ્યરાત્રી સુધી યુટિલિટી બિલ ચૂકવવા માટે જૂની નોટો સ્વીકારવામાં આવશે.

નવેમ્બર ૧૧

૨) હાલની છૂટ 14 નવેમ્બરની મુદત સુધી વધારી શકાય છે. કોર્ટ ફી ની ચુકવણી માટે છૂટઆપવામાં આવી છે; યુટિલિટી બિલ માટે ચૂકવણી

નવેમ્બર ૧૩

૩) 500 રૂપિયાની નવી નોટો જારી કરવાની શરૂઆત થઈ ગઈ છે

નવેમ્બર ૧૪

૪) બેંકિંગ સંવાદદાતા ની રોકડ હોલ્ડિંગ મર્યાદા ઓછામાં ઓછી રૂ. 50,000 સુધી વધારશે. એટીએમનું પુનઃમાપન ઝડપી બનાવવા માટે ટાસ્ક ફોર્સની રચના કરવામાં આવી રહી છે

ચોક્કસ પ્રકારના વ્યવહારો માટે જૂની નોટો સ્વીકારવા માટેની વર્તમાન છૂટ 24 નવેમ્બર સુધી લંબાવવામાં આવી છે

નવેમ્બર ૧૫

૫) અભેધ શાહીનો ઓવર-ધ-કાઉન્ટર એક્સચેન્જ માટે ઉપયોગ થશે

જનધન ખાતાઓમાં જમા જમા માં વધારો, જેની બારીકાઈથી તપાસ કરવામાં આવશે

નવેમ્બર ૧૬

૬) એસબીએનની આપ-લે કરતી વખતે, બેન્કો અને પોસ્ટ ઓફિસ ગ્રાહકની જમણી આંગળી પર અભેધ શાહીચિહ્ન મૂકશે

નવેમ્બર ૧૭

૭) રબી સીઝનને ધ્યાનમાં રાખીને સરકારે ખેડૂતોને તેમના કેવાયસી અનુપાલન ખાતામાંથી રોકડમાં દર અઠવાડિયે 25,000 રૂપિયા સુધીની રકમ લેવાની મંજૂરી આપવા જણાવ્યું છે.

એપીએમસી માર્કેટ/મંડીમાં નોંધાયેલા વેપારીઓને દર અઠવાડિયે 50,000 રૂપિયા સુધીની રકમ લેવાની છૂટ આપવામાં આવશે. લગ્નની ઉજવણી કરનારા પરિવારોને ત્યાં સુધી આવવાની પરવાનગી આપો

2,50,000 રોકડા

સરકારે બેંકોમાં કાઉન્ટર પર જૂની નોટોની આપ-લેની મર્યાદા રૂ. 4,500થી ઘટાડીને રૂ.

2,000 રૂપિયા. આ સુવિધા વ્યક્તિ દીઠ એક વાર જ ઉપલબ્ધ થશે

ગ્રુપ સી સુધીના કેન્દ્ર સરકારના કર્મચારીઓને રોકડમાં રૂ. 10,000 સુધીની સેલરી એડવાન્સ ડ્રો કરવાનો વિકલ્પ આપવામાં આવશે

નવેમ્બર ૧૮

૮) કેટલાક એવા અહેવાલો મળ્યા છે કે કેટલાક લોકો તેમના કાળાનાણાં ને નવી નોટમાં રૂપાંતરિત કરવા માટે જનધન ખાતા સહિત અન્ય લોકોના બેંક ખાતાનો ઉપયોગ કરી રહ્યા છે. આ રીતે એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે કે આવી કરચોરીની પ્રવૃત્તિઓ આવકવેરા અને દંડને આધિન કરી શકાય છે. ઉપરાંત, જે વ્યક્તિ પોતાના ખાતાનો દુરુપયોગ કરવાની પરવાનગી આપે છે, તેની સામે આવકવેરા કાયદા (આઈ-ટી) હેઠળ કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.

નવેમ્બર ૨૧

૯) સરકાર ખેડૂતોને 500 રૂપિયાની જૂની ઊંચી નોટો સાથે બિયારણ ખરીદવાની મંજૂરી આપશે

નવેમ્બર ૨૩

૧૦) નાબાર્ડે ડીસીસીબીને 21,000 કરોડ રૂપિયાની મર્યાદા ઉપલબ્ધ કરાવી છે

જાહેર ક્ષેત્રની બેંકો અને કેટલીક ખાનગી ક્ષેત્રની બેંકોએ 31 ડિસેમ્બર સુધી એમડીઆર ચાર્જ માફ કરવાનો નિર્ણય લીધો છે.

ભારતીય રેલવેએ 31 ડિસેમ્બર સુધી અનામત ઇ-ટિકિટની ખરીદી પર સેકન્ડ ક્લાસ માટે 20 રૂપિયા અને ઉપલા વર્ગ માટે 40 રૂપિયા નો ચાર્જ ન વસૂલવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

ટ્રાઈએ બેન્કિંગ અને પેમેન્ટ સાથે સંબંધિત વ્યવહારો માટે વર્તમાન રૂ. 1.50થી ઘટાડીને 0.50 રૂપિયા પ્રતિ સત્ર કરવાનો નિર્ણય લીધો છે. ટેલિકોમ કંપનીઓ 31

ડિસેમ્બર સુધીના સમયગાળા માટે સત્ર દીઠ 50 પૈસાથી વધુનો USSD ચાર્જ માફ કરવા પણ સંમત થઈ છે.

રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગો પર ટોલ પ્લાઝા પર ચૂકવણીમાં સરળતા માટે માર્ગ પરિવહન અને રાજમાર્ગ મંત્રાલય તમામ નવા વાહનોમાં ઇટીસી અનુપાલન આરએફઆઈડી પ્રદાન કરવા ની સલાહ આપી રહ્યું છે

નવેમ્બર ૨૪

૧૧) 24 નવેમ્બર પછી જૂની 500 અને 1,000 રૂપિયાની નોટોનું ઓવર-ધ-કાઉન્ટર એક્સચેન્જ નહીં. તમામ મુક્તિઓ 15 ડિસેમ્બર સુધી ચાલુ રહેશે તેવો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. તમામ મુક્ત કેટેગરીઓ હેઠળ નાણાકીય વ્યવહારો માટે ની ચુકવણી હવે માત્ર 500 રૂપિયાની જૂની નોટ મારફતે જ સ્વીકારવામાં આવશે. આ ટોલ પ્લાઝા પર 3 ડિસેમ્બર અને 15 ડિસેમ્બર સુધી 500 રૂપિયાની જૂની નોટો દ્વારા ટોલ પેમેન્ટ કરી શકાય છે

વિદેશી નાગરિકો દર અઠવાડિયે 5000 રૂપિયા સુધી વિદેશી ચલણની આપ-લે કરી શકે છે.

નવેમ્બર ૨૮

૧૨) પ્રધાનમંત્રી ગરીબ કલ્યાણ યોજના, 2016 (પીએમજીકેવાય)એ દરખાસ્ત કરી હતી કે જેમાં જાહેરાતકર્તાને કુલ 49 ટકાથી વધુ કર ચૂકવવો પડશે. આ સાથે જ ડિપોઝિટરનાં 25 ટકા નાણાં ચાર વર્ષ માટે ઝીરો ઇન્ટરેસ્ટ ડિપોઝિટ તરીકે રાખવામાં આવશે.

નવેમ્બર ૨૯

૧૩) પીઓએસ મશીનોની કિંમત ઘટાડવા માટે સરકારે આવા ઉપકરણોને કેન્દ્રીય એક્સાઇઝ ડ્યૂટીમાંથી મુક્તિ આપી છે.

ડિસેમ્બર ૧

૧૪) કરવેરા કાયદા (સેકન્ડ એમેન્ડમેન્ટ) બિલ, 2016 મારફતે રજૂ કરવામાં આવેલા આવકવેરા કાયદામાં સુધારા અંગે સ્પષ્ટતા કરતા નાણામંત્રાલયે જણાવ્યું હતું કે, કાયદાકીય આવકમાંથી ખરીદવામાં આવેલા ઘરેણાં પર નાકર ના સંબંધમાં કોઈ નવી જોગવાઈ દાખલ કરવામાં આવી નથી. કરઅધિકારીઓ એક પરિણીત મહિલા માટે 500 ગ્રામ સુધીનાં ઘરેણાં/આભૂષણો જપ્ત નહીં કરે, અપરિણીત મહિલા માટે 250 ગ્રામ અને પુરુષ માટે 100 ગ્રામ, ભલે તે "prima facie " હોય, તો પણ તે આકારણીની આવક સાથે મેળ નહિ જાય.

2 ડિસેમ્બરની મધ્યરાત્રિથી પેટ્રોલ, ડીઝલ અને ગેસ આઉટલેટ્સને છૂટથી દૂર કરવામાં આવશે. એરપોર્ટ પર એર ટિકિટ ખરીદવા ની છૂટ પણ પાછી ખેંચી લેવામાં આવી છે

ડિસેમ્બર ૮

૧૫) નાણાં મંત્રાલય ડિજિટલ માધ્યમો દ્વારા પેટ્રોલ/ડીઝલની ખરીદી પર 0.75 ટકા અને સરકારી વીમા કંપનીઓ પાસેથી ઓનલાઇન વીમા ની ખરીદી પર 8-10 ટકા ડિસ્કાઉન્ટની જાહેરાત કરે છે. સરકાર સરકારી વિભાગોને ઈ-પેમેન્ટ કરતા નાગરિકો માટે વ્યવહાર ખર્ચ સહન કરશે. પીએસબીએ પીઓએસ મશીનો પર માસિક ભાડા તરીકે રૂ. 100થી વધુ ચાર્જ ન લેવાની સલાહ આપી હતી. પ્રતિ ટ્રાન્ઝેક્શન રૂ. 2,000 સુધીના ટ્રાન્ઝેક્શન માટે ડિજિટલ ટ્રાન્ઝેક્શન ચાર્જ/એમડીઆર પર કોઈ સર્વિસ ટેક્સ નહીં વસૂલવામાં આવે. આરએફઆઈડી કાર્ડ/ફાસ્ટ ટેગનો ઉપયોગ કરીને રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગો પર ટોલની ચૂકવણી માટે, નાણાકીય વર્ષ 2017માં વપરાશકર્તાઓને 10 ટકા ડિસ્કાઉન્ટ મળશે

આરઆરબી અને સહકારી બેંકો 4.32 કરોડ " રૂપે કિસાન કાર્ડ" બહાર પાડવા

ડિજિટલ ખરીદી કરવામાં આવે તો 1 જાન્યુઆરી, 2017થી માસિક અથવા સીઝનલ ટિકિટ માટે ગ્રાહકોને 0.5 ટકા ડિસ્કાઉન્ટ

ડિસેમ્બર ૯

૧૬) 9 ડિસેમ્બરની મધ્યરાત્રિથી 500 રૂપિયાની જૂની નોટોના ઉપયોગ માટે આપવામાં આવેલી છૂટપાછી લેવામાં આવી રહી છે.

ડિસેમ્બર ૧૪

૧૭) નાણાં મંત્રાલયે લોકોને અગાઉના રિટર્નમાં સુધારો કરવા ની સાથે સાથે આવક, રોકડ-ઇન-હેન્ડ, નફા વગેરેના આંકડાની હેરફેર ન કરવા ની ચેતવણી આપી હતી, જેમાં એકાઉન્ટમાં સુધારો કરવાથી આવા કેસોની તપાસ જરૂરી બની શકે છે.

ડિસેમ્બર ૧૭

૧૮) આઇ-ટીમાંથી મુક્તિ માત્ર નોંધાયેલા રાજકીય પક્ષોને જ આપવામાં આવે છે, જેમાં હિસાબોની ચોપડીઓ રાખવા અને જાળવવાની શરતોને આધિન છે, જે મૂલ્યાંકન અધિકારી ને તેની આવકને તેમાંથી ઓછી કરવા સક્ષમ બનાવે છે; દરેક સ્વૈચ્છિક યોગદાનના સંદર્ભમાં, પક્ષે યોગદાન આપનારના નામ અને સરનામાનો રેકોર્ડ જાળવવો પડશે.

ડિસેમ્બર ૧૯

૧૯) જૂની નોટોમાં 5,000 રૂપિયાથી વધુની રકમ 30 ડિસેમ્બર સુધી એક જ વાર જમા કરાવી શકાય છે. આ ઉપરાંત, જૂની નોટો સાથે પીએમજીકેવાય 2016 હેઠળ કર, દંડ, સેસ/સરચાર્જ અને જમા કરવા માટે ની ચુકવણી કરવાની તક આપવામાં આવી છે.

૨૦) 2 કરોડ રૂપિયા સુધીનું ટર્નઓવર ધરાવતા લોકો માટે જો તમામ વેપાર ડિજિટલ રીતે ચલાવવામાં આવે તો, આ નફો ટર્નઓવરના 6 ટકા જેટલો થશે.

ડિસેમ્બર ૨૧

૨૧) સરકારે તમામ પીએસબીને આદેશ આપ્યો છે કે, 1,000 રૂપિયાથી વધુના વ્યવહારો માટે NEFT પર વસૂલ કરવામાં આવતા વ્યવહારો માટે આઇએમપીએસ અને યુપીઆઈ પર વસૂલ કરવામાં આવતા વ્યવહારો માટે ફી વસૂલ ન કરવી, જેમાં સર્વિસ ટેક્સ વાસ્તવિક રીતે વસૂલવા માં આવે છે. 1,000 રૂપિયાથી વધુના USSD વ્યવહારો માટે આ દરો પર 50 પૈસાનું ડિસ્કાઉન્ટ લાગુ પડશે

પ્રકરણ ૮: નોટબંધીના દૂત અથવા સમરિટન્સ

હું કહું છું કે બહુ ઓછા લોકોની ભૂલોને કારણે આપણે કોઈ પણ ભાઈ-બહેન કે સમગ્ર સમુદાયને દોષ ન આપી શકીએ, જોકે બેન્કરો એ દેશ માટે કામ ન કરી શક્યા, પરંતુ નિવૃત્ત થયેલા ઘણા લોકો તેમની પોતાની બેંકોની શાખાઓમાં સેવા કરવા આવ્યા હતા, તેમને નાણાકીય લાભની લાલચ નહોતી. નોટબંધી પછી જ્યારે આપણા પ્રધાનમંત્રીએ લોકો અને એનઆરઆઈની મજાક ઉડાવી ત્યારે તેઓ પહેલા ભારત આવીને મુશ્કેલી જુએ અને આપણા પ્રધાનમંત્રીએ ગપસપ લેડીની જેમ ન બોલવું જોઈએ અને વધુ જવાબદારીપૂર્વક શબ્દો ઉપયોગ માં લેવા જોઈએ. બીજી તરફ સામાન્ય લોકો આ પરિસ્થિતિનો સામનો કરવા માટે એકબીજાને મદદ કરી રહ્યા હતા અને ઘણા મોટા વ્યવસાયોએ લોકો પર પૈસા ખર્ચ્યા હતા, પરંતુ સારી વાત એ છે કે નાના ધંધાઓ એટલા અમીર લોકો દ્વારા નથી ચલાવવામાં આવતાં, પરંતુ તેમના હૃદય અબજોપતિઓ કરતાં પણ વધુ ધનવાન છે. જો આપણે હૃદય હોય તો દરેક ઘટનાને ઓળખી શકાય, આપણે તે સમયે જોયું હોત કે ખરેખર કોણ રાષ્ટ્ર માટે કે તેની વિરુદ્ધ માં કામ કરી રહ્યું હતું! સૌ પ્રથમ તો હું શીખ સમુદાયનો ઉલ્લેખ કરવા માગું છું કારણ કે તેઓ હંમેશા લોકોને મદદ કરવા માટે આવે છે, ઘણા ચાના સ્ટોલ, નાના ફાસ્ટફૂડના જોઇન્ટ્સ કોઈ પણ ભય વિના ધિરાણ આપતા હતા અથવા ઊંચી ચલણી નોટો લેતા હતા, એક સારી વાત

એ હતી કે જે લોકોએ આટલી બધી ક્રેડિટ એકત્ર કરી હતી તે અચાનક જ પૈસા આપવા તૈયાર હતા. કદાચ ભગવાને રાતોરાત બધાને સારા બનાવી દીધા. ઘણા સ્થાનિક ડૉક્ટરો ફી લેતા નહોતા, કોઈ બહાદુરીભર્યા પગલાં પર ગર્વ લેવાની લાલચમાં સરકાર વસ્તુઓનું યોગ્ય આયોજન કરવામાં નિષ્ફળ રહી હતી, દરરોજ એક નવું જાહેરનામું આવી રહ્યું હતું. સરકારી તંત્ર એટલું બધું મોટું છે કે, વર્ષો સુધી નાનાં નિર્ણય પર પણ ન કામ કરે, પણ આ વાતો સાબિત કરે છે કે રાતોરાત દેશ બદલાશે નહીં, કારણ કે જે લોકોએ પૈસા ની ચોરી કરવા માટે સખત મહેનત કરી છે તેઓ એટલા સારા નથી કે તેઓ પોતાના હાથમાંથી પૈસા સરકવા દેશે. ઘણી ફૂડ કંપનીઓ, સોફ્ટ ડ્રિન્ક્સ, આઈટી કંપનીઓ પણ આગળ આવી હતી કે, વિરોધ પક્ષના નેતા અને ઘણી બેંકો દ્વારા રોડબ્લોક થયા બાદ બેંકોએ લોકોને પંડાલો, પાણી, ફૂડ પેકેટ્સ પૂરા પાડ્યા હતા અને તે કંઈ નવું નથી. તે માત્ર લોકોના દ્રષ્ટિકોણ પર જ આધાર રાખે છે. એવા ઘણા બધા નાયકો છે જે કોઈ પણ નામનાં ની ઈચ્છા વગર સેવા કરી રહ્યા હતાં. ભગવાન તેમને સારા જીવન માટે આશીર્વાદ આપે.

FreshMenu
@FreshMenuIndia

This is our little bit to try and make a difference. We are grateful for all the love received:)#StayFresh

♡ 25 7:33 PM - Nov 18, 2016

17 people are talking about this

एच डी एफ सी बैंक
ATM
Pizza Hut
PG

પ્રકરણ ૯: ઇતિહાસ પાસે એ બધું છે જે આપણે ઇચ્છીએ છીએ!

સોવિયેત સંઘમાં 1991માં નાણાકીય સુધારો

અંતિમ સોવિયેત નાણાકીય સુધારાની શરૂઆત 22 જાન્યુઆરી, 1991ના રોજ થઈ હતી. તેના આર્કિટેક્ટ, નાણામંત્રી વેલેન્ટિન પાવલોવના નામ પરથી તેને પાવલોવ સુધારા નું નામ આપવામાં આવ્યું હતું, જે સોવિયેત સંઘના છેલ્લા વડાપ્રધાન પણ બન્યા હતા. જપ્તી નાણાકીય સુધારાની વ્યવસ્થા ચલણમાંથી વધુ પડતા નાણાં ઉપાડવા અને કમ સે કમ, કમ સે કમ, કોમોડિટીની અછતની સમસ્યાને ઉકેલવા માટે ગોઠવવામાં આવી હતી. આનું સત્તાવાર કારણ એ હતું કે કથિત રીતે સોવિયેત સંઘમાં વિદેશથી નકલી રૂબલ ને દૂર કરવામાં આવ્યા હતા.

સોવિયેત નાણાકીય તંત્ર ઔધોગિક ઘટાડાની સ્થિતિમાં કામ કરતું હતું. તે સમયે, બિન-રોકડ રૂબલ, વાસ્તવિક સ્થાનિક રૂબલ, વાસ્તવિક વિદેશી ચલણ રૂબલ્સ, કાઉન્સિલ ફોર મ્યુચ્યુઅલ ઇકોનોમિક આસિસ્ટન્સ (સીએમઇએ)ના ટ્રાન્સફરેબલ રૂબલ્સ, વેનેશેકોનોમ બેંકમાંથી પ્રમાણિત રૂબલ અને મર્ચન્ટ મરીન મિનેસ્ટ્રી બોન્ડ્સ

નાણાકીય સુધારા માટે ની એક શરત એ હતી કે 1990ના મધ્ય સુધીમાં સોવિયેત નેતાઓએ ઉત્પાદનના સાધનોની ખાનગી માલિકી પર જવાનું નક્કી કર્યું હતું અને સમાજવાદના પાયાને તોડવાનું શરૂ કર્યું હતું. મુક્ત બજાર અર્થતંત્રમાં પરિવર્તન માટે યુએસએસઆરના પ્રમુખ મિખાઈલ ગોર્બાચેવને કેટલાક આર્થિક કાર્યક્રમોની દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી. આ દરખાસ્તોમાં સૌથી વધુ પ્રસિદ્ધ 500 દિવસનો કાર્યક્રમ છે, જેની કલ્પના યુવા અર્થશાસ્ત્રી ગ્રિગોરી યાવલિન્સ્કીના માર્ગદર્શન હેઠળ કરવામાં આવી છે.

સોવિયેત સરકારે પોતાનો કાર્યક્રમ પણ તૈયાર કર્યો. બજારસંબંધોમાં પરિવર્તનની જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને સરકારે લાંબા સમય સુધી સંક્રમણકાળ રાખવાની હિમાયત કરી હતી અને સંઘીય વહીવટી એજન્સીઓના નિયંત્રણમાં મોટા પાયે જાહેર ક્ષેત્રને છોડી દીધું હતું. ગોર્બાચેવે સરકારી કાર્યક્રમ પસંદ કર્યો, જે જાન્યુઆરી 1991માં શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો.

22 જાન્યુઆરી, 1991ના રોજ ગોર્બાચેવે 1961થી જારી કરવામાં આવેલી તમામ 50 રૂબલ અને 100 રૂબલ ની નોટો ને નાબૂદ કરવા અને ખાનગી ખાતાઓમાંથી બેંક ઉપાડ પર પ્રતિબંધ મૂકવાનો આદેશ પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. રાત્રે 9.00 વાગ્યે પ્રસારિત થતા વ્રેમ્યા (ટાઇમ) ટેલિવિઝન સમાચાર કાર્યક્રમએ એવા સમયે દસ્તાવેજ પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા જ્યારે લગભગ તમામ નાણાકીય સંસ્થાઓ અને સ્ટોર્સ બંધ હતા.

રાષ્ટ્રપતિના આદેશ હેઠળ, સોવિયેત નાણાકીય વ્યવસ્થાએ 1961થી જારી કરવામાં આવેલી બેંકનોટ સ્વીકારવાનું બંધ કરી દીધું હતું અને 1991ની શરૂઆતમાં બહાર પાડવામાં આવેલી 50 રૂબલ અને 100 રૂબલ ની નોટો માટે અન્ય ચલણી નોટો માટે વિનિમય કરવાનું શરૂ કર્યું હતું. 23 જાન્યુઆરી, 1991થી શરૂ કરીને સરકારે માસિક બેંક ડિપોઝિટ ઉપાડ ને 500 રૂબલ સુધી મર્યાદિત કરી દીધો.

સરકારે કહ્યું કે આ પગલાંથી અનુમાનિત આવક, સટોડિયાઓની સંપત્તિ, ભ્રષ્ટ અધિકારીઓ, ગેરકાયદેસર વેપાર અને નકલી નાણાં સ્થગિત થશે અને તેનાથી ધનનો પુરવઠો અને ફુગાવા પર

રોક લાગશે.

જમી ના નાણાકીય સુધારાની કલ્પના સોવિયેત નાણાં મંત્રી વેલેન્ટિન પાવલોવે કરી હતી. 1990ના ઉનાળામાં પાવલોવે ગોર્બાચેવ અને યુએસએસઆર કાઉન્સિલ ઓફ મિનિસ્ટર્સના ચેરમેન નિકોલાઈ રાયઝકોવને એક ગુપ્ત ચિઠ્ઠી મોકલી હતી અને 1991માં જારી થનારી 50 રૂબલ અને 100 રૂબલ ની નોટોની આપ-લેકરવાની તરફેણમાં દલીલ કરી હતી. તેમણે લખ્યું હતું કે, મોટા પ્રમાણમાં સોવિયેત બેંકનોટ વિદેશમાં અને ગેરકાયદેવ્યવસાયો દ્વારા એકઠી કરવામાં આવી હતી.

14 જાન્યુઆરી, 1991ના રોજ સુધારાની શરૂઆત થઈ તેના થોડા સમય પહેલાં પાવલોવને યુએસએસઆર કાઉન્સિલ ઓફ મિનિસ્ટર્સના ચેરમેન તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. આનાથી દેશની નાણાકીય અને રાજકીય વ્યવસ્થામાં ફેરફાર કરવાના રાષ્ટ્રીય નેતૃત્વના સંકલ્પને ઔપચારિક બનાવવામાં આવ્યો હતો.

સુધારાની શરતો હેઠળ નાગરિકો નવી નોટો માટે 23-25 જાન્યુઆરીસુધી નવી નોટો માટે જૂની 50 રૂબલ અને 100 રૂબલ ની નોટોનું આદાન-પ્રદાન કરી શકે છે. ત્યારબાદ તમામ એક્સચેન્જને વિશેષ કમિશન દ્વારા જ અધિકૃત કરી શકાય. દરેક વ્યક્તિને 1,000 રૂબલની આપ-લે કરવાની છૂટ હતી, જ્યારે વિશેષ પંચને માર્ચ 1991ના અંત સુધી મોટી રકમના આદાન-પ્રદાનની મંજૂરી આપવાનો અધિકાર હતો. સરકારી માલિકીની સ્બરબેંક (સેવિંગ્સ બેંક)માંથી વ્યક્તિગત ઉપાડ નવી બેંકનોટમાં 500 રૂબલથી વધુ ન હોઈ શકે. આ ઉપરાંત માલ અને સેવાઓ માટે અમર્યાદિત બિન-રોકડ ચૂકવણીની પ્રક્રિયા પણ શરૂ કરવામાં આવી હતી.

1991માં નવી 50 રૂબલ અને 100 રૂબલ ની નોટો બહાર પાડવામાં આવી હતી. પાછળથી એક રૂબલ, ત્રણ રૂબલ, પાંચ રૂબલ, દસ રૂબલ, ૨૦૦ રૂબલ, ૫૦૦ રૂબલ અને ૧,૦૦૦ રૂબલની નોટો બહાર પાડવામાં આવી.

1961માં જારી કરવામાં આવેલી જૂની એક રૂબલ, ત્રણ રૂબલ, પાંચ રૂબલ, દસ રૂબલ અને 25 રૂબલ ની નોટો અને 1991માં જારી કરવામાં આવેલા નવા નાણાંની સમાન ચલણમાં હતા. 25 રૂબલની નવી નોટો બહાર પાડવામાં આવી ન હતી.

સ્ટેટ બેંક ઓફ યુએસએસઆરએ નવા સિક્કા પણ બહાર પાડ્યા હતા, જેમાં દસ કોપેક સિક્કા (લોખંડ), 50 કોપેક સિક્કા (નિકલ એલોય), એક-રુબલ સિક્કા (નિકલ એલોય), તેમજ પાંચ રૂબલ, દસ રૂબલ અને 50 રૂબલ સિક્કા (બાયમેટલ)નો સમાવેશ થાય છે.

નાણાંની આપ-લે માટે નીસંકુચિત સમયમર્યાદાને કારણે બચત બેંકોમાં લોકોની લાંબી લાઈનો તરત જ ઊભી થઈ. કાર્યસ્થળો અને પોસ્ટ ઓફિસમાં પણ પૈસાની આપ-લે કરવી શક્ય હતી. આ સુધારાથી હજારો લોકોને તેમના ગાદલા નીચે નાણાં રાખવા અથવા સ્બરબેંક સાથે નાણાં બચાવવામાટે ભારે ફટકો પડ્યો હતો. દાયકાઓથી જે બચત થઈ હતી, તે માંડ ૧૫,૦૦૦-૩૦,૦૦૦ રૂબલ જેટલી હતી, તે રાતોરાત ગાયબ થઈ ગઈ.

આ ઘટનાબની તેના બે અઠવાડિયા પહેલાં 10 જાન્યુઆરી, 1991ના રોજ પાવલોવે સુધારાની અફવાઓને નકારી કાઢી હતી.

મોટા પ્રમાણમાં નોટોની આપ-લે બાદ પાવલોવે એક મીડિયા અભિયાન હાથ ધર્યું હતું જેમાં પાશ્ચાત્ય બેંકો પર આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો કે, સોવિયેત સંઘમાં નાણાંના ચલણમાં

અવ્યવસ્થા પેદા કરવા માટે તેમના પ્રયાસોનું સંકલન કરવામાં આવ્યું હતું.

આ સુધારાને કારણે સરકારની યોજનાઓનો જ એક ભાગ લાગુ કરવાનું શક્ય બન્યું હતું. જમીની પ્રક્રિયાએ ચલણમાંથી 14 અબજ રૂબલ રોકડ ઉપાડી લીધી હતી. આ નાણાંના પુરવઠાના 10.5 ટકા અથવા 81.5 અબજ રૂબલના આયોજિત લક્ષ્યાંકના માત્ર 17.1 ટકાથી ઓછા હતા.

2 એપ્રિલ, 1991ના રોજ ખાદ્ય, પરિવહન અને ઉપયોગિતાના ભાવમાં 100-300 ટકાનો વધારો થયો હતો.

ડિસેમ્બર 1991માં, કોમેસેન્ટના વિશ્લેષકોએ 1991ના પરિણામોની સમીક્ષા કરી હતી અને અહેવાલ આપ્યો હતો કે પાવલોવના સુધારાથી ગગનચુંબી 7.8 ગણો વધારો થયો હતો. બજારનાં પરિબળોને બદલે નાણાંના ચલણમાં આવતા ચલણમાં થતી ઉથલપાથલો અંગેની સત્તાવાર નિવેદનો સહિત વિવિધ બળની સ્થિતિ, ભાવ વધારામાટે મુખ્ય ફાળો આપનારો હતા.

દેશમાં જીવનધોરણ ઘટ્યું. 1991ના અંત સુધીમાં, યુએસએસઆરનું અર્થતંત્ર વિનાશકારી સ્થિતિમાં હતું. ઉત્પાદન સતત ઘટતું રહ્યું. 1990ની સરખામણીએ સરેરાશ રાષ્ટ્રીય આવક 20 ટકા ઘટી હતી. રાજ્યની બજેટ ખાધ એટલે કે આવક કરતાં ખર્ચનો વધારાનો ખર્ચ જીડીપીના 20-30 ટકા સુધી પહોંચ્યો હતો. નાણાપુરવઠાની સમગ્ર વૃદ્ધિ નાણાકીય વ્યવસ્થા પર નિયંત્રણ ગુમાવી દેવાથી અને દર મહિને 50 ટકાથી વધુ ફુગાવો વધી ગયો હતો, જેસમગ્ર અર્થતંત્રને લકવાગ્રસ્ત કરવાની ક્ષમતા ધરાવતો હતો.

આ સુધારાનું મુખ્ય પરિણામ સરકારના પગલાંમાં લોકોનો વિશ્વાસ ગુમાવી દેવામાં આવ્યો હતો. ઘણા રાજકારણીઓ અને ઇતિહાસકારો માને છે કે 1991ના સોવિયેત રાજકીય અને નાણાકીય સુધારાઓએ ક્રેમલિન પર લોકોનો વિશ્વાસ સંપૂર્ણપણે નબળો પાડ્યો હતો અને ત્યાર બાદની ઘટનાઓ પર ગંભીર અસર કરી હતી, જેમાં 1991ના ઓગસ્ટ કપ અને ડિસેમ્બર 1991ના બેલાવેઝા કરારનો સમાવેશ થાય છે.

(સૌજન્યઃ સ્પુટનિક ઇન્ટરનેશનલ)

ભારત માટે આ ત્રીજી વખત છે

પહેલી વાત એ હતી કે, જ્યારે જાન્યુઆરી 1946માં દેશને બ્રિટિશરોપાસેથી આઝાદી મળી તેના દોઢ વર્ષ પહેલાં, 1946માં રૂ. 1,000, રૂ. 5,000 અને 10,000ની નોટો ચલણમાંથી બહાર કાઢવામાં આવી હતી. 10,000 રૂપિયાની નોટ રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા દ્વારા અત્યાર સુધીની સૌથી મોટી ચલણી નોટો હતી, જે 1938માં પહેલી વાર રજૂ કરવામાં આવી હતી. આ ત્રણેય નોટ 1954માં ફરી થી રજૂ કરવામાં આવી હતી.

70ના દાયકાની શરૂઆતમાં સરકાર દ્વારા રચવામાં આવેલી સીધી કર તપાસ સમિતિ વાનચો સમિતિએ કાળાં નાણાંના ફેલાવાને રોકવા અને તેનો સામનો કરવા માટે નોટબંધીનું સૂચન કર્યું હતું. જોકે, આ ભલામણના જાહેર સ્વરૂપને કારણે કાળાં નાણાંના વેપારીઓએ ઝડપથી કામ કરવા અને સરકાર ને તેમની સામે દબાણ લાવવા માટે સક્ષમ બને તે પહેલાં જ પોતાની જાતને ઉચ્ચ-સંપ્રદાયોથી મુક્ત કરવા માટે જવાબદાર હતી.

ત્યારબાદ 1977માં જનતા પાર્ટીની ગઠબંધન સરકાર સત્તામાં આવી. સરકારના કાર્યકાળના એક વર્ષ બાદ પક્ષના નેતા મોરારજી દેસાઈ એ નકલી અને કાળાં નાણાં પર કાર્યવાહી કરવા

અંગે વધુ બુલિશ હતા. 16 જાન્યુઆરી, 1978ના રોજ સત્તાધારી પક્ષ દ્વારા જણાવવામાં આવેલ હાઇ ડિનોમ બેંક નોટ (નોટબંધી) એક્ટમાં બીજી વખત રૂ. 1,000, 5,000 અને 10,000ની નોટો ને ગેરકાયદેસર ગણવામાં આવી હતી.

તે સમયે આરબીઆઈના તત્કાલીન ગવર્નર આઈ.જી.પટેલે આ પગલાસાથે સંમત ન થયા અને જનતા ગઠબંધન સરકાર પર કાળાં નાણાંને નાબૂદ કરવાને બદલે પૂર્વ ભ્રષ્ટ સરકારો સામે કઇ નાં કરવાનો આરોપ મૂક્યો હતો.

મોટા ભાગે, મોદીનું પગલું દેસાઈનું પ્રતિબિંબ છે- સિવાય કે આ વખતે તેમને તેમના આરબીઆઈ ગવર્નર ઉર્જિત પટેલનો ટેકો છે, જેમણે "બનાવટી ભારતીય ચલણી નોટોના વધતા જોખમ" અંગે ની ચિંતાને સંબોધતા મોદીના "ખૂબ જ સાહસિક પગલા"ની પ્રશંસા કરી હતી. પણ એનો અર્થ એ નથી કે બધા જ શંકાસ્કરો તેની પીઠ પરથી ઊતરી ગયા છે. અર્થશાસ્ત્રીઓને તેમના નિર્ણયની અસર પર શંકા છે.

"કારણ કે લોકો કાળાં નાણાં રોકડમાં નથી જમા કરતાં. તેના બદલે તેઓ સ્વિસ બેંકોમાં અઘોષિત ખાતામાં તેને રાખે છે, એમ ઇન્ડિયન સ્ટેટિસ્ટિકલ ઈન્સ્ટિટ્યુટના પ્રોફેસર અભિરૂપ સરકારે જણાવ્યું હતું. "તો, નોટબંધીથી સૌથી મોટી માછલીઓ પર કોઈ અસર નહીં થાય."

(સૌજન્યઃ ક્વાટ્ર્ઝ ઇન્ડિયા)

પ્રકરણ ૧૦: મની ટ્રિક્સ અને સીએને પ્રધાનમંત્રીની સલાહ

સૌ પ્રથમ તો સીએ હું સમુદાય નો ભાગ છું, પરંતુ પ્રથમ દિવસથી હું સીએમાં જોડાયો હતો, હું બળવાખોર બની ગયો છું, કારણ કે આટલાં વર્ષોથી શિક્ષણ અને અનુભવના નામે પગાર ન મળતાં મજૂરો તરીકે લેખસહાયક બનાવવાનું ધોરણ બની ગયું છે. મેં ઘણા સીએને ટેક્સ શા માટે ન આપવો તે અંગે સલાહ આપતા જોયા છે, જોકે બધા એક સરખા નથી, પરંતુ નવી દિલ્હીમાં 60 વર્ષીય સીએનું એક સારું ઉદાહરણ છે, જેમણે નોટબંધી સમયે ખાદ્ય અને પાણી માટે લગભગ 1 લાખ રૂપિયા ખર્ચકર્યા હતા. હું આ વ્યવસ્થાબદલવા માગતો હતો જેથી ભાવિ વિદ્યાર્થીઓને વિકાસ માટે સારી જગ્યા મળી શકે, ઘણી બધી બાબતો ચાલી રહી છે અને

લોકો તેના માટે લડી રહ્યા છે, હું અહીં તેનો ઉલ્લેખ કરવા નથી માગતો. ગૂગલ ઇન્ડિયાએ પોસ્ટ કરી હતી કે લોકો કાળાં નાણાંને કેવી રીતે સફેદ માં ફેરવી શકાય તે શોધી રહ્યા છે. એવા પણ સંદેશા ફેલાવવામાં આવ્યા હતા કે જ્યાં તમે પૈસા બદલવાં સંપર્ક કરી શકો છો અને પ્રીમિયમ આપવા માટે કોઈ પણ સોના, બિટકોઈન અથવા અન્ય ઘણી મિલકતોમાં પૈસા રોકી દેવાં સંપર્ક કરી શકો છો. એટલે સરકારી એજન્સીઓએ તે જાણવું જ પડશે. મારા પોતાના શહેરમાં પોલીસ કમિશનરે જાતે જ જ્વેલરી શોપ બંધ કરવા માટે રાત્રે ૧:૩૦ વાગ્યે જવું પડ્યું. મેં સરકારી અધિકારીઓમાં પણ ઉતાવળ જોઈ હતી, નહીંતર તેઓ કામની ઉતાવળ નહીં કરે, પણ એમ્બર લાઇટની બધી જ કાર ધસારો કરી રહી હતી!

ઘણા દાખલા હતા કે, જેવેલર્સ, કાર, ટ્રકો નું બેકડેટેડ બિલ પર વેચાણ થતું હતું અને રકમ ને પાનથી બચવા માટે નાના નામાંક માં વહેંચવામાં આવી હતી. ટ્રક અને રિક્ષાનું બુકિંગ કરાવ્યા પછી તે રદ કરવામાં આવ્યું અને ડિલિવરી ટાળી દેવામાં આવી. ઘણાએ નકલી સારવાર અને ઓપરેશન માટે હોસ્પિટલમાં દાખલ થયા હતા. પરંતુ કેટલાક લોકોનું મૃત્યુ અધિકૃત લોકો દ્વારા ખોટી માહિતી અથવા બેદરકારીને કારણે થયું હતું.

1. મંદિરનું દાન: એવા અહેવાલો છે કે લોકો મંદિર ની દાનપેટી માં કાળું નાણું મૂકી જતા હતાં. મંદિર વ્યવસ્થાપન આ નાણાંને અનામી દાન તરીકે બતાવશે, નવી ચલણી નોટો માટે તેને એક્સચેન્જ કરશે, આ સેવા માટે કમિશન રાખશે અને તેનો મોટા ભાગનો હિસ્સો માલિકને પરત કરશે. સરકાર પહેલેથી જ સ્પષ્ટ કરી ચૂકી છે કે મંદિરની હૂંડી ને પ્રશ્નો પૂછવામાં આવશે નહીં.
2. સહકારી બેંકો અને ધિરાણ સંસ્થાઓમાં બેક-ડેટ થયેલ એફડી: આવી સંસ્થાઓ હજુ પણ પોતાનું ઘણું કામ જાતે જ કરે છે, તેથી તેઓ એ અહેવાલો છે કે તેમણે પાછલી તારીખે ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ ની રસીદો બહાર પાડી છે. કાળાં નાણાંના માલિકો આ પ્રકારની સંસ્થાઓમાં વિવિધ એફડી બેક ડેટમાં વિવિધ ગ્રામવાસીઓના નામે મેળવી શક્યા છે અને જેલોકોના નામે તેમણે નાણાં જમા કરાવ્યા છે તેમને કટ ચૂકવ્યા બાદ, યોગ્ય સમયે નવી ચલણી નોટો મળશે. આ પ્રકારની થાપણો સ્વીકારનારી નોન-બેન્કિંગ નાણાકીય સંસ્થાઓ પણ કાળાં નાણાંને શ્વેતમાં રૂપાંતરિત કરવામાં મદદ રૂપ થાય છે. આવી સંસ્થાઓ પર લાંબા સમયથી મની લોન્ડરિંગનો આરોપ છે. આવી સંસ્થાઓનું નિયમન નું સ્તર રાજ્ય દર રાજ્ય અલગ અલગ છે.
3. ગરીબ લોકોને પૈસાના વાહક તરીકે ઉપયોગ કરવો: ગરીબો પોતાની ચલણી નોટો બદલવા માટે બેંકોમાં કતારમાં ઊભા છે, ત્યારે એવા અહેવાલો છે કે કાળાં નાણાંને સફેદ બનાવવા માટે તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. આ માટે કો-ઓપરેટિવ બેન્કની પણ જરૂર નથી. એવું કહેવાય છે કે પૈસાદાર કાળાં નાણાં ગરીબ લોકોને રોકડમાં 2.5 લાખ રૂપિયા જમા કરાવવા માટે શોધી રહ્યા છે, કારણ કે સરકારે કહ્યું છે કે તે રકમ સુધીની જમા રકમ પર સવાલ

ઉઠાવવામાં આવશે નહીં. આવા લોકો ટૂંક સમયમાં જ આખી રકમ ઉપાડવાનું, કેટલાકને પોતાની પાસે રાખવા અને મોટા ભાગનો હિસ્સો પરત કરવા નું કહેશે. આ માટે વિશ્વાસની જરૂર પડે છે, તેથી કાળાં નાણાં નો ઉપયોગ કરનારા તેમના સ્ટાફ અને તેમના સંબંધીઓનો ઉપયોગ કરે છે.

4. જનધન ખાતાધારકો : જનધન ખાતાઓમાં નોટબંધી પછી રોકડ જમા થવાની શરૂઆત થઈ છે અને તેનો એક ભાગ કાળાનાણાની હેરાફેરી હોવાની આશંકા છે. ગરીબ લોકોને પૈસાના વાહક તરીકે વાપરવામાં સમસ્યા એ છે કે તેમના બેંક ખાતા ન હોય. બેન્કિંગ સિસ્ટમ ઓવરલોડ થઈ જાય એટલે નવાં ખાતાં ખોલવામાં થોડા દિવસ લાગી શકે છે. સરકાર કરોડો જનધન ખાતા ખોલાવી રહી છે, પરંતુ મોટાભાગના લોકોએ ભાગ્યે જ કોઈ લેવડ-દેવડ જોઈ છે. જનધન ખાતાઓમાં વર્ષે 1 લાખ રૂપિયા સુધીની ડિપોઝિટ હોઈ શકે છે, પરંતુ જનધન ખાતા પણ છે, જેની મર્યાદા 50,000 રૂપિયા છે, જો તેઓ તમારા ગ્રાહકના નિયમોનું પાલન ન કરે. સરકાર કહે છે કે જનધન ખાતાઓમાં તે અસામાન્ય પ્રવૃત્તિપર નજર રાખશે, પરંતુ ગરીબ માટે કહેવું સરળ રહેશે કે આ નાની રકમ ઘરે જ તેમની જીવનરક્ષક છે. વર્ષ 2014માં આ યોજના શરૂ થઈ ત્યારથી હવાલા કામગીરી માટે જનધન ખાતાઓના ઉપયોગ અંગે ચિંતા વ્યક્ત કરવામાં આવી છે.
5. બેંકનોટ માફિયા પાસે જઈ રહ્યા છીએ . રાતોરાત એક બેન્કનોટ માફિયા બહાર આવી છે. આ લોકો 500 અને 1000 રૂપિયાની જૂની નોટો સ્વીકારી ને 100 રૂપિયાની નોટમાં 15 ટકાથી 80 ટકા સુધી પાછા આપી રહ્યા છે. જૂની નોટો એકત્ર િત કરનારા લોકો ગરીબ લોકો મારફતે અથવા અન્ય માધ્યમો દ્વારા તેમને સફેદ, નવી ચલણમાં ફેરવીને નફો કમાઈ શકશે.
6. એડવાન્સ પગાર ચૂકવવો : કાળાં નાણાં ધરાવતા વેપારીઓએ આગામી 3થી 8 મહિના ની વચ્ચે કોઈ પણ જગ્યાએ એડવાન્સ પગાર ચૂકવવા માટે 500 અને 1,000 રૂપિયાની જૂની નોટોનો ઉપયોગ કર્યો હોવાનું જાણવા મળ્યું છે. આ વિચાર દરેક કર્મચારીને 2.5 લાખ રૂપિયાથી ઓછી ચૂકવણી કરવાનો છે - ઉપરની મર્યાદા ની ચકાસણી કરવામાં આવશે. ગુજરાતમાં કેટલાક વેપારીઓએ પોતાના ડેબિટ કાર્ડને કંપની સાથે રાખીને પગાર ખાતા ખોલાવી ને એડવાન્સ પગાર જમા કરાવ્યા હોવાનું જાણવા મળે છે. આ રીતે તેઓ 30 ડિસેમ્બર પહેલાં જૂની ચલણી નોટો જમા કરાવી શકશે અને આવકવેરા વિભાગનું ધ્યાન ખેંચ્યા વિના સરળતાથી નવી નોટો ઉપાડી શકશે.
7. ટ્રેનની ટિકિટ બૂકિંગ્સ અને કેન્સલ કરી દેવું. ટ્રેનની ટિકિટ બુક કરાવવા માટે 14 નવેમ્બર સુધી જૂની નોટો સ્વીકારવામાં આવી રહી છે, તેથી મોંઘી ટ્રેન ટિકિટ બુક કરવામાં આવી રહી છે, જેને લોકો પછીથી રદ કરવા અને નવી નોટોમાં રિફંડ મેળવવા માગે છે, જેમાં નાની રદ ફી છે. દરરોજ બુક કરવામાં

આવતી મોંઘી પ્રથમ એસી ટિકિટની સંખ્યામાં ઘણી વાર વધારો થયો છે. પરિણામે રેલવેએ કહ્યું છે કે રિફંડ રોકડમાં નહીં હોય. પરંતુ આ બુકિંગ ટ્રાવેલ એજન્ટ દ્વારા કરવામાં આવી રહ્યું છે, તેથી ઇલેક્ટ્રોનિક ટ્રાન્સફર દ્વારા રિફંડ પણ મળે છે, તેનો અર્થ એ છે કે ટ્રાવેલ એજન્ટ નવી ચલણી નોટોમાં મોટી રકમ પરત કરી શકશે.

સીએ ડે પર પીએમ મોદીનું સંબોધન

ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ લાગુ થયાનાં પ્રથમ દિવસે સમગ્ર દેશમાં અનેક સ્થળોએ જીવંત જોવા મળતાં સંબોધનમાં પ્રધાનમંત્રીએ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સને સમાજનાં આર્થિક સ્વાસ્થ્ય અને સુખાકારી માટે ડૉક્ટર ગણાવ્યાં હતાં. તેમણે તેમની સરખામણી આર્થિક જગતના સાધું અને સંતો સાથે પણ કરી હતી. તેમણે કહ્યું હતું કે, ભારતના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સ તેમની ઉત્કૃષ્ટ નાણાકીય કુશળતા માટે સમગ્ર વિશ્વ માં જાણીતાં છે.

પ્રધાનમંત્રીએ કહ્યું હતું કે, જ્યારે દેશમાં કોઈ પણ આંચકામાંથી બહાર આવવાની ક્ષમતા છે, ત્યારે જ્યારે કોઈ નાના વર્ગભ્રષ્ટ વ્યવહારો માંવ્યસ્ત થવા લાગે છે ત્યારે તેના વિકાસ પર ગંભીર અસર પડે છે.

તેમણે છેલ્લાં ત્રણ વર્ષમાં કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા કાળાં નાણાં સામે, અને ભ્રષ્ટાચારમાં સંડોવાયેલા તત્વો ને લાવવા સહિતનાં વિવિધ પગલાંની વાત કરી હતી.

પ્રધાનમંત્રીએ કહ્યું હતું કે, નોટબંધી પછી ડેટાની ચકાસણી દરમિયાન ત્રણ લાખ જેટલી કંપનીઓ આ તપાસ હેઠળ આવી છે. તેમણે કહ્યું હતું કે, જે એક લાખ કંપનીઓ કાયદાનું ઉલ્લંઘન કરતી હોવાનું જણાયું છે, તેમને રજિસ્ટર ઓફ કંપનીઓના રજિસ્ટરમાંથી દૂર કરવામાં આવ્યા છે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે, કેન્દ્ર સરકારે રાષ્ટ્રીય હિતમાં સાહસિક નિર્ણયો લીધા છે.

પ્રધાનમંત્રીએ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને આત્મનિરીક્ષણ કરવા અને તેમના ભાઈચારામાંથી ભ્રષ્ટ વ્યવહારો અને વ્યક્તિઓને નિંદન કરવા અપીલ કરી હતી. રિટર્ન ફાઇલ કરતી વખતે લોકો દ્વારા આવકની જાહેરાતોના આંકડા આપતાં પ્રધાનમંત્રીએ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને તેમના અસીલોને સલાહ આપતાં રાષ્ટ્રીય હિતને સર્વોચ્ચ રાખવા નો અનુરોધ કર્યો હતો. તેમણે મોટી સંખ્યામાં વકીલો, જેમાં વકીલો, જેઓ સ્વતંત્રતા સંગ્રામમાં મુખ્ય ભૂમિકા ભજવી હતી, અને ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સને તેમનાં પગલાં ભરવા ની અને તેમના અસીલોને સલાહ આપી હતી કે દેશ નવા યુગની શરૂઆત કરે છે. તેમણે કહ્યું કે, સમગ્ર દેશ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ્સના પ્રમાણપત્રમાં વિશ્વાસ પુનઃ ઊભો કરે છે અને કહ્યું હતું કે, આ વિશ્વાસ અને વિશ્વાસક્યારેય તોડવા જોઈએ નહીં. તેમણે જણાવ્યું હતું કે કરદાતાઓ દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલા કર સમાજનાં કલ્યાણ અને રાષ્ટ્રના વિકાસમાં કેવી રીતે મહત્ત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે.

તેમણે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને ભારતની આઝાદીની 75મી વર્ષગાંઠ, 2022માં પોતાના વ્યવસાય માટે નિર્ધારિત ધ્યેયો વિશે વિચારવા વિનંતી કરી હતી. વિશ્વભરમાં બિગ 4 ઓડિટિંગ કંપનીઓ વિશે વાત કરતા તેમણે ભારતના ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને આગામી બિગ 4 ગ્લોબલ ઓડિટિંગ કંપનીઓ બનાવવા માટે કામ કરવા ની અપીલ કરી હતી.

ચાણક્યને ટાંકીને પ્રધાનમંત્રીએ ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટને આ તક ને ન જવા દેવા વિનંતી કરી અને તેમને રાષ્ટ્રનિર્માણના મુખ્ય પ્રવાહમાં જોડાવા નું આમંત્રણ આપ્યું.

પ્રકરણ ૧૧: નોટબંધી પછી બિઝનેસ અને મૂડી બજારો

મને લાગે છે કે જે વસ્તુઓ મેં સ્વ-શિક્ષણ દ્વારા શીખી છે તે મને નથી લાગતું કે આઇઆઇએમ પણ મને શિખવી શકે. બિલ ગેટ્સ હોય, સ્ટીવ જોબ્સ હોય, વોરેન બફેટ હોય કે મારા તાજેતરના પ્રિય જેફ બેજોસ હોય કે એલોન મસ્ક, મને લાગે છે કે યુએસએમાં રોકેટ ટેકનોલોજી માટે ના પાડી દેવામાં આવે ત્યારે એલોન મસ્ક રોકેટ સાયન્સ બુક્સ જાતે જ વાંચી રોકેટ નું નિર્માણ કરી શકે છે જે ફરીથી ઉપયોગમાં લઈ શકાય છે. ભારતમાં હું જાણું છું કે મેં મારા અર્થશાસ્ત્રના પુસ્તકોમાં જે કંઈ પણ ભણ્યું છે કે ભારત ગરીબ દેશ છે. જો એમ હોત તો આટલો બધાં આક્રમણખોરો અહીં કેમ આવત? ભિખારીના ઘરે કોણ જાય છે? કોઈ નહિ! નોટબંધીની જાહેરાત થઈ તે રાત્રે મેં વ્યક્તિગત રીતે લોકોને તકમાં રોકડ આપવા અથવા કોઈ પ્રકારની વ્યવસ્થા કરવા માટે લોકો વચ્ચે દોડતી જોઈ હતી. આવનારા દિવસોમાં કોઈ મિલકતના વ્યવહારો કે નોંધણી ઓછા હતા. વ્યક્તિગત અવાક પર મને લાગે છે કે કરવેરો એટલો બધો છે કે તમે ધંધાને દોષ ન આપી શકો, દરેકનું પેટ અંદર જ છે. સરકારે પોતાના ખર્ચને ઘટાડવા અંગે વિચારવું જોઈએ કારણ કે એક સીએમ કે પ્રધાનમંત્રી 50 કાર સાથે જઈ રહ્યા છે, જ્યારે ગરીબ વ્યક્તિ બે વખત ભોજન પણ ખરીદી શકે તેમ નથી. જો તેઓ ત્યાં લોકોની સેવા કરવા માટે હોય તો એનો અર્થ એ ન થઈ શકે કે તેઓ અહીં હંમેશા લોકો પર રાજ કરવા માટે અહીં રહે. તેમને મોટાભાગે બધી વસ્તુઓ મફતમાં મળે છે, નાનાં માં નાનાં લોકો પર નજર કરવી એ તેમની મુખ્ય જવાબદારી છે, પરંતુ તેઓ સત્તાના નશાની લતમાં ઘમંડી બની જાય છે. હું એ પણ સ્વીકારું છું કે એવા ઘણા વેપારીઓ હશે જે પોતાના ખિસ્સામાંથી એક પણ પૈસો આપવા નથી માગતા, જે રાજ્યના સરળ

અને સુચારું વહન માટે પણ કરનાં નાણાંની જરૂર છે. ભ્રષ્ટાચાર કરવાના ઘણા રસ્તા છે અને મોટા ભાગના મોટા નાણાં રોકડમાં ન હતા, જે તેમને કેટલીક સંપત્તિ, સોના કે વાસ્તવિક જાગીરમાં રોકાણ કરવામાં આવે છે. હું માત્ર એટલું જ વિચારી શકું છું કે હું સાંભળું છું અને જોઉં છું કે 5 કરોડ નાં એપાર્ટમેન્ટની જાહેરાતો સામાન્ય થઈ ગઈ છે, હું એ પણ હિસાબ કરી શકું કે હું મધ્યમ વર્ગતરીકે આટલા બધા પૈસા ક્યારે બચાવી શકું અને ત્યાં શાંતિથી રહીશ! એમાં તેઓ શું આપી રહ્યા છે એ પ્રશ્ન છે? એ જ રીતે, જ્યારે હું મુંબઈ જેવાં શહેરો તરફ નજર કરું છું, ત્યારે તેમની પાસે ૧૦૦ કરોડથી વધુના એપાર્ટમેન્ટ છે, મારો કહેવાનો અર્થ એ છે કે આ ખરીદી કોણ કરશે, કોઈ સત્તાધિકારીએ તપાસ કરી છે કે તેની પૂછપરછ કરી છે? ટેક્સ અધિકારીઓ હંમેશાં નાની માછલી પાછળ કેમ રહે છે? જ્યારે મેં પહેલી વાર રોબર્ટ ક્યોસાકીના રિચ ડેડ, ગરીબ પિતાને વાંચ્યા ત્યારે મને લાગ્યું કે આ મારી વાર્તા છે, તે જ રીતે મને લાગે છે કે પૈસા પૈસા માટે કામ કરે છે. આ નાતે મને વધુ સારી રીતે વિચારવાની પણ મશહરો આપ્યો, જોકે હું વોરેન બફેટ, ચાર્લી મુંગર અને શ્રેષ્ઠ રોકાણકાર મારફતે વધુ સારું રોકાણ અને તેના ખ્યાલો શીખ્યો. આ જ રીતે, સ્ટોર્સ એવું કહી રહ્યા હતા કે ધંધાની સંખ્યા ઘટી ગઈ છે કારણ કે લોકો અગાઉ ની જેમ ખર્ચ કરતા ન હતા અને કલાકો સુધી લાઈનમાં ઊભા રહ્યા પછી તેમને મળતી રોકડ બચત કરી રહ્યા હતા. ટેકનિકલ અર્થ એ વો હતો કે લિક્વિડિટી ઘટી ગઈ હતી અથવા તો નાણાંનું ચલણ ધીમું પડ્યું હતું. એક વર્ષ કે તેથી વધુ સમય નીકાળજી રાખીએ ત્યારે બધું સામાન્ય થઈ ગયું છે, જોકે કેટલાક વ્યવસાયો ધીમા પડી ગયા છે.

નોટબંધીની જાહેરાતે 8 નવેમ્બર, 2016ના રોજ દેશને હચમચાવી મૂક્યો હતો. જોકે આ એક વખતની ઘટના હતી, પરંતુ એવું લાગે છે કે તેની અસર ભારતીયોની બચત પર પડી હતી, કારણ કે સમાંતર અર્થતંત્રમાં જે નાણાં બેંકિંગ વ્યવસ્થામાં લાવવામાં આવ્યા હતા. ચલણમાં લગભગ 86 ટકા જેટલી નોટો જમા થઈ ગઈ હતી, જેના કારણે નોટબંધી પછી તરત જ બેંકોમાં તરલતા આવી ગઈ હતી. દરમિયાન બેંકોને ધિરાણની નબળી માંગ અને એકંદરે વ્યાજદરમાં ઘટાડા સાથે ફિક્સ ડિપોઝિટ પરના વ્યાજદરમાં કાપ મૂકવો પડ્યો હતો. પરંપરાગત રીતે, નિશ્ચિત થાપણો ભારતીયો માટે સૌથી વધુ માંગ નો વિકલ્પ હતો, કારણ કે ગેરન્ટેડ રિટર્ન અને મૂડીની ખાતરી પૂર્વકની સલામતી. વ્યાજના દરઘટવાથી વધુ લોકો મ્યુચ્યુઅલ ફંડ તરફ વળતા હતા. નોટબંધી પછી મ્યુચ્યુઅલ ફંડ ઉધોગે તેના લાભ, રોકાણકારોના શિક્ષણ કાર્યક્રમોને વેગ આપવા અને જાહેરાત અભિયાનો ચલાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. નોટબંધી એ રોકાણના વિકલ્પો તરફ લોકોને દબાણ કરવાનું મુખ્ય કારણ ન હોતું, વ્યાજના દરઘટાડા, ઇક્વિટી માર્કેટના સારા વળતર અને રિયલ એસ્ટેટના નબળા દેખાવ જેવા પરિબળો પણ આ કામકરતા હતા. નોટબંધીને કારણે મ્યુચ્યુઅલ ફંડો માટે વધુ અપીલ ઊભી થઈ હતી. નવેમ્બર 2016થી ઓક્ટોબર 2017 વચ્ચે ઇક્વિટી મ્યુચ્યુઅલ ફંડ્સને રૂ. 1.23 લાખ કરોડ (સીએમઆઈઈ દ્વારા સંકલિત એએમએફઆઈ ડેટા અનુસાર) જંગી ચોખ્ખો પ્રવાહ

મળ્યો હતો. આ રકમ મોટી છે, કારણ કે છેલ્લાં ત્રણ વર્ષમાં ઇક્વિટી મ્યુચ્યુઅલ ફંડમાં કુલ ચોખ્ખો પ્રવાહ 1.67 લાખ કરોડ થયો છે. ઉદ્યોગ એયુએમ પણ સપ્ટેમ્બરના અંત સુધીમાં રૂ. 21 લાખ કરોડની ઓલ-ટાઈમ હાઈ સપાટીએ પહોંચી ગયું છે અને ઇક્વિટી એયુએમ 5.6 લાખ કરોડ રૂપિયાની ઊંચી સપાટીને સ્પર્શી ગઈ છે.

બિટકૉઇન પણ લોકોમાં ચર્ચાનું સૂત્ર બની ગયું છે અને તેઓ જાણવા તૈયાર હતા, પરંતુ ટૂંક સમયમાં જ સ્વપ્નો ને વેંધવા નાંહતા, કારણ કે એક બૂટ પોલિશ છોકરો 1929માં NYSEમાં એક ફંડ મેનેજરને સલાહ આપી રહ્યો હતો અને તે જ રીતે કોલા વેચનાર મારી સાથે દલીલ કરી રહ્યો હતો અને મને સલાહ આપી રહ્યો હતો. હું તેમને નબળો કરવા નથી માગતો, પણ જ્યારે તમે પૈસા શું છે તે ન સમજશો અને તમે એ બતાવવાનું શરૂ કરો છો કે તમે કેટલા સ્માર્ટ છો, તો તે રોકાણનો કોઈ અર્થ કે ભવિષ્ય નથી. મેં જ્યારે સીએ શરૂ કર્યું ત્યારે મેં ૨૦૧૧માં બિટકૉઇન અને ક્રિપ્ટોકરન્સી વિશે વિદ્યાર્થી સામયિક માટે આઈસીએઆઈને એક લેખ મોકલ્યો હતો, પરંતુ તેમણે આરબીઆઈની માર્ગદર્શિકાને અનુસરવા માટે આટલી બધી માહિતી પ્રકાશિત કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો, મને લાગે છે કે જો હું તે સમયે ખરેખર નસીબદાર હતો અને તેમાં રોકાણ કર્યું હોત તો સીએનબીસી માં ઇન્ટરવ્યૂ આપતો હોત. પરંતુ આવી બાબતોને નસીબની જરૂર છે કારણ કે મગજ તેની પાછળ કામ કરી શકતું નથી.

રોકડથી કેશલેસથી ડિજિટાઇઝેશન સુધી

એક બિઝનેસ અને કોર્પોરેટ વ્યક્તિ તરીકે, જ્યાં માત્ર નફો જ મહત્વનો હોય, ત્યાં તમારા ધંધા માટે રોકડ મેળવવાનો વિચાર મેળવવામાં કશું ખોટું નથી, જો તમે ન કરો તો તમારા પ્રતિસ્પર્ધી તમને નુકશાન પહોંચાડશે પણ નફા કમાવો વાજબી અને ન્યાયી હોવો જોઈએ. ડિજિટલ ટ્રાન્ઝેક્શન માં જતા લોકો માટે એક માહોલ ઊભો કરનારી ઘણી ડિજિટલ વોલેટ કંપનીઓ હતી, પરંતુ તેઓ એ સમજવામાં નિષ્ફળ ગયા હતા કે મારી માટે સમય અને પૈસાની બચત કરવા માટે મને ડિજિટલ અર્થતંત્ર ની કમી છે, પરંતુ અન્ય લોકો ને કલાકો સુધી લાઈનમાં ઊભા રહેવામાં તેમને કોઈ વાંધો નથી. આપણે પેટીએમના ક્યુઆર કોડ્સ પણ શાકભાજી વેચનારાઓ પર જોઈ શકીએ છીએ, પરંતુ જે લોકો ને ફરીથી રોકડ સંસ્કૃતિમાં પાછા ફરવાની ટેવ ન હતી, કારણ કે જાગૃતિ પેદા કરવાની છે, યુરોપ કે અમેરિકા પણ 100 ટકા ડિજિટાઈઝન પણ નથી તો ચલણી નોટો છાપવાની શું જરૂર છે. જોકે, તેમાં વધારો થયો છે, પરંતુ આજનો કોર્પોરેટ વૃક્ષો વાવે તે પહેલાં પણ નફો મેળવવા માગે છે. ફ્લાઇટ્સ, ટ્રેન અને બસના ઓનલાઇન બુકિંગમાં વધારો થયો છે, ફિલ્મ જોનારાઓ પણ ઓનલાઇન ટિકિટ બુક કરે છે, પરંતુ જે મૂળભૂત અર્થતંત્ર રોકડથી ઇંધણ ભરે છે તે ફરી થી પાછું ફર્યું છે. કારણ કે લોકો કેશ વેન્ડિંગ મશીનમાંથી પોતાનો પગાર મેળવવા માટે ડેબિટ કાર્ડનો ઉપયોગ કરે છે અને તેઓ રોકડ ખર્ચ કરશે અને ખર્ચ કરતી વખતે તે ડેબિટ કાર્ડનો ઉપયોગ નહીં કરે. હું કોઈ પણ રોકડનો ઉપયોગ નથી કરતો, તે માત્ર નાના ખર્ચ માટે જ થશે, હું શોપિંગ માટે મોલ્સમાં જાઉં છું, પરંતુ પેટ્રોલ માટે હું રોકડનો ઉપયોગ કરું છું, કારણ કે તેઓ મારા પર એક ચાર્જ વસૂલે છે, જેનો સરકારે ઉપયોગ કરવો જોઈએ, જેથી આપણે તેનો ઉપયોગ કરી શકીએ, નહીંતર ઇંધણ દિવસે ને દિવસે મોંઘું પડે છે. મેં કહ્યું તેમ, ડિજિટલ વ્યવહારો થી કંપનીઓના સંચાલન

ખર્ચને બચાવી શકાય છે, પરંતુ તે જ નાનો ભાગ ગ્રાહકોને આકર્ષવા અને તેમને ડિજિટલ અર્થતંત્રમાં રહેવા માટે ગ્રાહકો પર ખર્ચ કરવો જોઈએ. જ્યારે મને પરેશાની અને ટ્રાફિકથી બચાવી લેવામાં આવે છે, ત્યારે મને થોડી ફી ચૂકવવામાં વાંધો નથી, પરંતુ જો તમે વધારે પડતી રકમ વસૂલવાનું શરૂ કરો તો લોકો લાંબા સમય સુધી નહીં રહે.

Cashless isn't yet King

	UPI		Debit+Credit Cards	
Month	Volume (m)	Value (₹ cr)	Volume (m)	Value (₹ cr)
November 2016	0.3	90	205.5	35240
December	2	700	311	52220
January 2017	4.2	1660	265.5	48120
February	4.2	1900	212.3	39150
March	6.2	2390	229.7	41620
April	6.9	2200	231.1	43140
May	9.2	2770	233.4	45080
June	10.2	3070	232.4	46820
July	11.44	3381	237.6	43933
August	16.6	4130	243	45710

Source: RBI

What Ails Cashless Payments

Too many confusing options—UPI, AadhaarPay, QR, BHIM among others

Many users opt for 'assisted mode' as they find cashless cumbersome

Despite 700 million debit cards in use, lack of PoS terminals ensures that their power can't be fully leveraged

Security concerns and lack of fast, reliable dispute resolution hinder growth

Banks good at managing money, but don't have DNA to push transactions. Their m-wallets are hardly used

Need to target mass use cases like public transport, highway tolls

નીચે નાણાંપ્રવાહ અને નોટબંધી પછીની રેલીની સરખામણી અને નિફ્ટી, ડાઉ જોન્સ, બિટકોઈન અને કંપનીઓના એડમાં પણ સમાનતા છે.

Stock Markets Surge & Splurge

Demonetisation may have contributed to the slowdown in the economy but the stock markets have been on a tear since then. The Sensex and Nifty have gained over 22% since November 8, when the note swap was announced, surging to records regularly in recent weeks. About 1,350 of the 4,000 or so stocks traded on the BSE have hit all-time highs as mutual funds have poured money into stocks. Domestic mutual funds invested nearly ₹1.17 lakh crore, outstripping the ₹13,400 crore pumped in by foreign institutional investors during this period.

(સૌજન્યઃ ઇકોનોમિક ટાઈમ્સ)

MAJOR GAINERS & LOSERS SINCE NOVEMBER 8, 2016

LARGECAP

Stock	CMP (₹)	Chg % Over Nov 8	Stock	CMP (₹)	Chg % Over Nov 8
GAINERS			**LOSERS**		
Titan Company	784.55	**111.7**	Lupin	1034.7	**-31.45**
RIL	934.45	**86.36**	Sun Pharm.	541.4	**-14.77**
Bajaj Finance	1819.45	**84.93**	Tata Motors	461.55	**-14.56**
Motherson Sumi	365.60	**75.96**	Coal India	287.1	**-9.42**
Bharti Airtel	532.75	**74.67**	Infosys	928.6	**-5.51**

MIDCAP

Stock	CMP (₹)	Change % Over November 8
GAINERS		
Indiabulls Ventures	295.60	**1149.89**
HEG	1932.75	**1011.41**
Graphite India	603.79	**684.65**
Rain Industries	328.80	**558.92**
Avanti Feeds	2828.20	**451.84**
LOSERS		
Ajanta Pharma	1241.55	**-34.48**
Amara Raja Batteries	691.15	**-31.60**
Glenmark Pharmaceuticals	622.79	**-30.42**
Dr.Lal PathLabs	827.15	**-29.87**
Tata Motors (DVR)	259.25	**-25.12**
Godfrey Phillips India	1016.70	**-24.30**

SMALLCAP

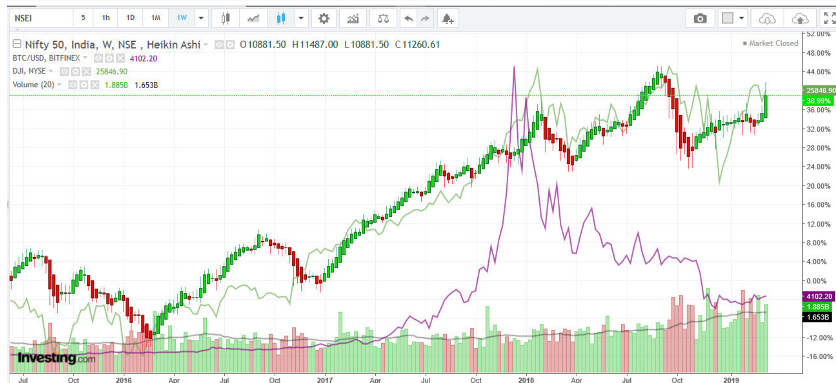
Stock	CMP (₹)	Change % Over November 8
GAINERS		
Sanwaria Consumer	27.65	**758.70**
Goldstone Infratech	212.00	**720.12**
Goa Carbon	839.80	**650.49**
Jindal Worldwide	1201.50	**535.71**
Yuken India	2440.90	**527.48**
LOSERS		
Ramchandra Leasing	0.22	**-97.09**
Bronze Trading	2.09	**-94.15**
Shantanu Sheorey	17.05	**-93.96**
Panafic Industrials	1.68	**-93.41**
Meenakshi Enterprises	22.95	**-92.43**

Search symbol
1D Views Display Studies Layout
NIFTY 50
O:8506.78 H:8559.40 V:0
C:8530.76 L:8480.10 D:11/08/2016
Pivot Points (standard,n)
(right-click to manage)
On the Day of Demonetization
Next day to Demonetization
ZERODHA
14 Nov 14 Dec 14 2017 14 Feb 14 Mar
1D 5D 1M 3M 6M YTD 1Y 5Y All

Search symbol
1W Views Display Studies Layout
NIFTY 50
O:8326.21 H:8326.21 V:0
C:8063.76 L:7916.40 D:11/21/2016
Nifty tops 11760.20 on 28-08-2018
Pivot Points (standard,n)
(right-click to manage)
Post Demonetization Rally
Aug 2016 Jul 2017 Jul 2018 Jul 2019 Jul 2020
1D 5D 1M 3M 6M YTD 1Y 5Y All

NSEI
Nifty 50, India, W, NSE , Heikin Ashi O 10881.50 H 11487.00 L 10881.50 C 11260.61
BTC/USD, BITFINEX 4102.20
DJI, NYSE 25846.90
Volume (20) 1.885B 1.653B
Market Closed
Investing.com
Jul Oct 2016 Apr Jul Oct 2017 Apr Jul Oct 2018 Apr Jul Oct 2019

Paytm

congratulates Honorable
Prime Minister Sh. Narendra Modi
on taking the boldest decision in the financial history
of independent India!

Ab ATM nahin, #PaytmKaro!

Pay with Paytm to more than 15 crore people & businesses.
Join the revolution!

Download the Paytm App

To Pay, Touch ₹ and Scan Code or Enter mobile number

Currencies don't run for a lifetime but
AUSTIN PLY will last a lifetime

AUSTIN PLY - " THE ONLY LIFETIME PLY OF TODAY TOMORROW AND FOREVER"

AUSTIN®
PLYWOOD

Helpline : 8100336666

પ્રકરણ ૧૨ : સોનમ ગુપ્તાના Memes અને ડ્રામા

સૌ પ્રથમ તો, લોકોવચ્ચે જે ખરાબ આદત છે તે છે ચલણી નોટો પર લખવાની, કદાચ તેનું નામ ઈશ્વરનું નામ હોય, તેમનું નામ હોય કે પછી આ રીતે મૂર્ખ હોય, આરબીઆઈ અને સરકાર પણ આ નોટને નષ્ટ કરીને તેને રોકવાનો પ્રયાસ કરે છે, પરંતુ ફરીથી લોકો તે નોટને ભૂંસી ન શકે તેવી કલમ થી લખી દેશે. આ બધું દસ રૂપિયાની નોટ પર થીમ

તરીકે શરૂ થયું અને આ બધું ફરી થી રૂ.૨૦૦૦ની ચલણી નોટો પર નોટબંધી વખતે આવ્યું અને આંતરરાષ્ટ્રીય નોટો પર પણ વાયરલ થઈ ગયું, જોકે તે માત્ર ભારતમાં જ લખવામાં આવશે. વળી, ઘણા બિઝનેસે તેને પબ્લિસિટી તરીકે લીધી હતી, ઘણા લોકોએ સોનમ ગુપ્તા સાથે છોકરીઓના નામ પર ડિસ્કાઉન્ટ આપ્યું હતું. આ એક એવી બ્રાન્ડ હતી જે તે બની ગઈ હતી. એક ભાષણમાં મોદીએ કહ્યું હતું કે, ઇન્ટરનેટ અને સોશિયલ મીડિયાથી યુવાનોમાં સર્જનાત્મકતા બહાર આવી છે, પરંતુ કરદાતાઓને તેમની સર્જનાત્મકતાનો ખર્ચ, કહેવાતા યુવાનોને એ સમજવા માટે પણ જાણવું જોઈએ કે જો કંઈ લખવામાં આવે તો તે પ્રિન્ટ કરવાનો ખર્ચ થાય છે. ઘણાલોકોએ તેમના જીવનની રમૂજી કે થાકની ક્ષણોનો સામનો કર્યો હોત, જેમાત્ર તેઓ જાણતા હોય અને અહીં વર્ણવી શકાય તેમ નથી. અને સોનમ ગુપ્તાએ પણ એક રમૂજી રીતે કેટલાક સોનવીર સિંહને જવાબ આપ્યો હતો.

RESERVE BANK OF INDIA
GUARANTEED BY THE CENTRAL GOVERNMENT
मैं धारक को दो हजार रुपये अदा करने का वचन देता हूं।
उर्जित आर पटेल
गवर्नर
I PROMISE TO PAY THE BEARER THE SUM OF TWO THOUSAND RUPEES
GOVERNOR
बेवफा तू है
सोनवीर सिंह
मैं नहीं:
सोनम गुप्ता
₹2000
1AM 748534

નિષ્કર્ષ

પહેલા જ દિવસથી મેં વિચાર્યું ન હોતું કે આ પુસ્તકને કોઈ રાજકીય દૃષ્ટિકોણ આપવામાં આવે નહીંતો ૩૦૦થી વધુ પાનાં ઓ લખી શકાય. પરંતુ મને વિશ્વાસ છે કે કોઈ પણ વ્યક્તિ પીએમ બને તો તે કોઇ પણ પક્ષ કે પૃષ્ઠભૂમિમાંથી આવે તો તે બધું ખોટું ન કરી શકે, આપણે બધા આપણા પોતાના જ કેલિબર અને જ્ઞાનમાં કામ કરીએ છીએ, પરંતુ આ શક્તિશાળી પદો પર ના લોકોને હંમેશા લોકોની ટીકાનો સામનો કરવો પડે છે, કારણ કે આપણી પાસે વસ્તુઓની સરખામણી કરવાની સામાન્ય વૃત્તિ હોય છે. એવા ઘણા દાખલા છે કે જે આપણે આ દેશના મૂળભૂત સ્તંભોની સુરક્ષા અને સંરક્ષણ માટે વિચારવું જોઈએ અને આપણા ભારતથી મોટું કોઈ નથી, જો અમેરિકન રાષ્ટ્રપતિ ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પ અમેરિકા ફર્સ્ટ વિશે વાત કરી શકે તો આપણે આપણા પોતાના વિકાસની કાળજી કેમ ન રાખવી જોઈએ, તો આપણે કેટલાક દેશોની સરખામણીમાં ઘણી સ્વતંત્રતા મેળવી એ છીએ. વ્યક્તિગત નફો અને વિદેશથી આવતા લોકોએ તેમની અને આપણી સંસ્કૃતિનો મૂળભૂત તફાવત સમજવો જોઈએ, કારણ કે આપણે મૂડીવાદી માનસિકતા ધરાવતા લોકો નથી, આપણી પાસે લોકોની તરફેણમાં કામ કરતી ઘણી સંસ્થાઓ છે અને તે માટે કોઈ સરકારી નીતિની જરૂર નથી, આપણા ધર્મમાં જે જોઈએ છે તે આપણને દાન કે પરોપકાર શીખવે છે. સરકારે નોટબંધી વખતે જે ખામીઓ તેમના જ્ઞાનમાં આવી હતી તે વિશે વિચારવું જોઈએ, કારણ કે જે કંઈ કહેવામાં આવ્યું હતું અને જે થયું તે નું નિચલા સ્તરેથી ઉકેલ લાવવા માટે એક મહત્ત્વપૂર્ણ વિશ્લેષણ અને રાજકીય ઇચ્છાની જરૂર છે. મને લાગે છે કે આ પગલાંથી સિસ્ટમમાં રહેલી ખામીઓના ઘણા દાખલા ઓ આવ્યા છે અને તે ખાલી જગ્યા ભરવા માટે પગલાં લેવા જોઈએ. કોઈ પણ સરકાર કે કોઈ પણ સત્તાસંપૂર્ણ પણે તેને ઠીક કરી શકે નહીં કારણ કે લોકોને કરનું મહત્ત્વ વિશે જાગૃત થવું જોઈએ અને સાથે સાથે સરકારી સત્તાવાળાઓએ પણ એ જોવું જોઈએ કે તેમના નાણાંનો ઉપયોગ અધિકારીઓ અને મંત્રીઓના રહેઠાણો પર ભારે ખર્ચ કરવામાં નહીં, અને ગાડીઓ નાં કાફલા પાછળ કાચા તેલ નું બાષ્પીભવન કરવામાં ન આવે છે.

પ્રધાનમંત્રી અને સંબંધિત સત્તાવાળાઓને મારો સંદેશ

એક દેશ તરીકે ભારત પાસે અગણિત સમયનો ઇતિહાસ છે, આપણી પાસે સમૃદ્ધ થવા માટે તમામ કુદરતી સંસાધનો અને માનવ મૂડી છે અને જ્યારે સામાન્ય માણસ અહીં મૂળભૂત સુવિધાઓ માટે સંઘર્ષ કરે છે ત્યારે નોકરશાહી અને મંત્રીઓના પરિવારો વિદેશમાં સ્થાયી થઈ

રહ્યા છે. લંડન, ન્યૂયોર્ક કે ટોકિયો ને ખબર નહીં હોય કે અહીં શું ચાલી રહ્યું છે, આવા લોકો ક્યારેય આ દેશ માટે કશું કરી શકશે નહીં, જ્ઞાનવાન અને યુવા મંત્રીઓને લાવીને વાતાવરણ ઊભું કરશે જો આ દેશનો યુવાન રાજકારણથી નહીં ભાગે, કામ કરવા લોકો તૈયાર છે, આપણે કોઈ પણ સંગઠનની જરૂર નથી. મૂડી ખર્ચ અને તેના કાર્યકાળ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા અને દર વર્ષે બજેટ સરપ્લસ માટે મહેસૂલી ખર્ચને ઘટાડવાની જવાબદારી સરકારની છે કે, લોકોને તેમની ઇચ્છા પર કર વેરો આપવા માટે વિશ્વાસ પેદા કરવો. સંસ્થાનવાદી યુગ પછી મને કોઈ મોટો ફેરફાર દેખાતો નથી, જ્યાં જન્મથી મૃત્યુ પછી વ્યક્તિ માત્ર ઘણાં સ્વરૂપોમાં જ કરવેરો ભરે છે, સરકારી તંત્રએ પણ નાણાં બચાવવા અને સંસાધનોનો મહત્તમ ઉપયોગ કરવા વિશે વિચારવું જોઈએ. જ્યાં જાહેર અને ખાનગી બંને ક્ષેત્રમાં બેઝિક સેલેરી એટલી ઓછી હોય છે કે માત્ર આવક વાળા સભ્યને મૂળવસ્તુઓના ભાવ વધારા માંજ દમ નીકળી જાય છે, કાં તો ભાવ મર્યાદા માંડવી જોઈએ અથવા તો શ્રમ કાયદાઓને મજબૂત કરવા જોઈએ અથવા તો આપણે યુનિવર્સલ બેઝિક ઇન્કમનો પ્રયોગ કરવો જોઈએ, તો આપણી પાસે તમામ જરૂરી માળખા છે જ્યારે પણ રાજકારણીઓનો પગાર વધારવાનો મુદ્દો આવે છે ત્યારે બધા પક્ષો એક સાથે આવે છે, પરંતુ રાષ્ટ્રીય સમસ્યાની બાબતમાં દરેક વ્યક્તિ પોતાનું રાજકારણ શરૂ કરે છે. આપણે એક વિશાળ રાષ્ટ્ર છીએ અને આપણે અવગણેલ માનવીય મૂડીનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. અન્ય નાના દેશો વસ્તી વધારવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે કારણ કે તેમની પાસે લોકો નથી, આપણે આપણા દેશના 1.3 અબજ મગજ નો સમજદારીપૂર્વક ઉપયોગ કરવો જોઈએ. હું ઇચ્છું છું કે દરેક ને આપણા દેશના જીડીપીમાં પોતાનો હિસ્સો મળે, કારણ કે મોટાભાગના દેશો આવકની અસમાનતાની સમસ્યાનો સામનો કરી રહ્યા છે, આપણે સમસ્યાઓનું સમાધાન કરવા માટે સ્વદેશી પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ કારણ કે અહીંના લોકો સમસ્યાને કોઈના કરતાં સારી રીતે જાણે છે. હું આશા રાખું છું કે આપણા દેશને વિશ્વમાં તેની સાચી સ્થિતિ મળશે, જેને આપણે લાયક છીએ. જય હિંદ.

હું આશા રાખું છું કે આ પુસ્તક દ્વારા મારા નાના પ્રયાસને વાચકો ને ગમશે , હા , ઘણી બધી બાબતો બાકી રહી ગઈ છે કારણ કે હું પોલિટિકલ એંગલ અથવા વિવાદ નથી ઈચ્છતો . હું ઈચ્છુ છું કે લોકો એમનાં જીવન માં જાગૃત અને સાચાં બને કારણ કે કોઈ પણ સત્તા તમારાં પર ૨૪ x ૭ ધ્યાન નાં રાખી શકે .

મારું પુસ્તક અને ઈ-બુક ખરીદવા બદલ આભાર . કૃપા કરીને પ્રતિભાવ આપો. મારો સંપર્ક કરવા માટે મારી વેબસાઇટ પર જાવ અથવા મને મેઇલ કરો: *amit.pandya.ca@gmail.com*
